



ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

สายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด

ร้อยตำรวจเอกณัฐพงษ์ พินิจ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2555




## ใบรับรองสารนิพนธ์

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์  
ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อสารนิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้าสินค้าในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ :  
ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด

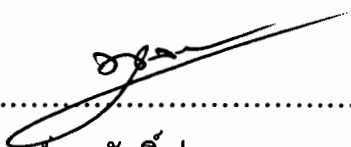
เสนอโดย ร้อยตำรวจเอก ณัฐพงษ์ พิณีจ  
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ วิชาเอก การจัดการทรัพยากรมนุษย์  
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.ชำนาญ ปิยวนิชพงษ์  
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์แล้ว

  
.....ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัญญา ปานเจริญ)

  
.....อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์  
(อาจารย์ ดร.ชำนาญ ปิยวนิชพงษ์)

  
.....กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กริช อัมโภชน์)

คณะรัฐประศาสนศาสตร์รับรองแล้ว

  
.....รักษาการคณบดีคณะรัฐประศาสนศาสตร์  
(อาจารย์ พูลศักดิ์ ประณูทนรพาล)

วันที่ 23 เดือน ก.ก. พ.ศ. 2555

เลขทะเบียน	0222117
วันเดือนปี	7 ส.ค. 2555
เลขวิทยานิพนธ์	963.232
	ณ 339/1
	[2555]

### กิตติกรรมประกาศ

การทำสารนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด ในครั้งนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ได้ เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากหลายฝ่ายด้วยกัน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ อาจารย์ ดร.ชำนาญ ปิยวนิชพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านทฤษฎี การให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อคิดที่มีคุณค่าหลายประการ เจ้าหน้าที่คณะรัฐประศาสนศาสตร์ ผู้บังคับบัญชาและผู้ได้บังคับบัญชาทุกท่านที่ได้เมตตาช่วยเหลือในการทำวิจัยของผู้วิจัยเป็นอย่างดี นอกจากนี้ขอขอบคุณสายตรวจทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลผู้วิจัยด้วยดี

หากสารนิพนธ์นี้ก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ทางการศึกษาและพัฒนางานของตำรวจผู้วิจัยขอมอบความดีนี้แด่ บิดา และมารดา ที่สนับสนุนการศึกษาของลูกมาโดยตลอด ขอขอบคุณกลุ่มเพื่อน ๆ ในคณะรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ รุ่นที่ 14 ที่สนับสนุนให้คำปรึกษามางานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกท่านที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ สมกับเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ และหากมีข้อบกพร่องประการใดในสารนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงงานทางการศึกษาต่อไป

ฉัฐพงษ์ พิณิจ

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 มุมเหตุสนใจในการศึกษา .....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา .....	5
1.5 นิยามศัพท์.....	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.2 โครงสร้างการบริหารงานสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด .....	38
2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	43
3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 วิธีการศึกษา.....	47
3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา .....	48
3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	48
3.1 กรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	49

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการศึกษา	
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล.....	51
4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเข้าเผชิญเหตุ.....	57
4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเผชิญเหตุ.....	62
5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
5.1 การอภิปรายผลการศึกษา.....	72
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	74
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป.....	76
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	81
ประวัติผู้เขียน.....	92

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางจัดสายตรวจแบบผลัดละ 8 ชั่วโมง 4 ชุดปฏิบัติ.....	42
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุของสายตรวจ..... และอายุงานของสายตรวจ .....	51
4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นยศและระยะเวลาในการปฏิบัติ..... ในตำแหน่งปัจจุบัน .....	52
4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการปฏิบัติที่เคยผ่านมา.....	53
4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการปฏิบัติในตำแหน่งปัจจุบัน .....	54
4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	55
4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการฝึกอบรมในหลักสูตรงานสายตรวจ	55
4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเผชิญเหตุ.....	56
4.8 จำนวนและร้อยละ ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติของ เจ้าหน้าที่สายตรวจ .....	57
4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกทางเลือกในการตัดสินใจ 5 วิธีการปฏิบัติ...	62

## สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 โครงสร้างของสถานีตำรวจรถปากเกร็ด.....	42
3.1 กรอบแนวความคิดในการศึกษา.....	47

หัวข้อสารนิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด
ชื่อผู้เขียน	ร้อยตำรวจเอกณัฐพงษ์ พิณิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ชานาญ ปิยวนิชพงษ์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2554

### บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุในแต่ละสถานการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตำรวจสายตรวจประจำสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด จำนวนทั้งสิ้น 80 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ( Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. ผลการศึกษาในลักษณะส่วนบุคคลพบว่าตำรวจสายตรวจส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 20-35 ปี ร้อยละ 47.5 มีอายุงานสายตรวจ น้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 63.8 สายตรวจเป็นกลุ่มนายตำรวจชั้นประทวนซึ่งมียศดาบตำรวจ มากที่สุด ร้อยละ 46.2 มีระยะเวลาอยู่ในการดำรงตำแหน่งดังกล่าว น้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 68.8 เคยปฏิบัติหน้าที่สายตรวจรถจักรยานยนต์มากที่สุด ร้อยละ 36.15 ส่วนหน้าที่ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งสายตรวจรถจักรยานยนต์มากที่สุด ร้อยละ 50 จบการศึกษาระดับสูงสุดระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. (เทียบเท่า) ร้อยละ 30 ด้านการฝึกอบรมพบว่าเจ้าหน้าที่สายตรวจส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมก็มีอัตราส่วนพอ ๆ กัน คือ เคยได้รับการฝึกอบรมมาก่อนปฏิบัติหน้าที่ ร้อยละ 52.5 ส่วนไม่เคยได้รับการฝึกอบรม 47.5 โดยส่วนที่ได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมระหว่างการศึกษามากกว่าการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน ส่วนประสบการณ์และความถี่ในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เผชิญเหตุในความถี่ 15-30 ครั้ง / เดือน ร้อยละ 50



2. ผลการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์และอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ การสร้างขวัญกำลังใจ สวัสดิการ และความพร้อมทางร่างกาย การฝึกอบรมทักษะความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจมีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง

3. รูปแบบการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความรุนแรงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยวิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุมผู้กระทำผิดใช้กับสถานการณ์ที่กระทำผิดซึ่งหน้าและยังเป็นสถานการณ์ที่สามารถส่งผลเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น ส่วนการตัดสินใจใช้กำลังจับกุมทันที เป็นสถานการณ์ที่กระทำผิดซึ่งหน้าและผู้ก่อเหตุไม่มีอาวุธในการกระทำผิดแต่อาจเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและชีวิต การตัดสินใจแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ใช้ในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วว่าตนเองไม่สามารถตัดสินใจหรือไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ สำหรับสถานการณ์ที่ต้องแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นกรณีที่หน่วยงานอื่นมีความสามารถระงับเหตุหรือมีความชำนาญมากกว่าตำรวจสายตรวจ และสุดท้ายวิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ใช้ในสถานการณ์ที่มีการเจรจาต่อรอง ใช้หลักจิตวิทยา เช่นเรื่องทะเลาะของสามีภรรยา การคิดฆ่าตัวตาย เป็นต้น

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่หลักในการป้องกันอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยในความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน ภารกิจดังกล่าวจึงเป็นภารกิจที่สำคัญ เพราะหากไม่สามารถรักษาความสงบภายในประเทศได้ ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศด้วยเหตุนี้จึงถือว่างานสายตรวจมีความสำคัญต่อประเทศ มีภารกิจในการป้องกันอาชญากรรม และให้บริการแก่ประชาชน และถือว่าเป็นภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังพระบรมราโชวาท ของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 5 ที่ว่า “การจับผู้ร้ายนั้น ไม่ถือว่าเป็นความดีความชอบแต่นับว่าผู้นั้นได้กระทำการครบถ้วนตามหน้าที่ เท่านั้น แต่จะถือว่าเป็นความดีความชอบก็ต่อเมื่อได้ปกครองป้องกันเหตุร้ายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของข้าแผ่นดินในท้องที่นั้น อยู่เป็นสุขพอสมควร” ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจมักจะเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค ข้อขัดข้องในการปฏิบัติหน้าที่และการตัดสินใจเมื่อต้องเผชิญเหตุที่จะต้องตัดสินใจในขณะนั้น เป็นงานที่มีระยะเวลาในการตัดสินใจน้อยที่สุด

ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่สำคัญที่บ่งบอก หรือชี้วัดสภาพของสังคมและเป็นปัจจัยที่ถ่วงความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ยิ่งสังคมแปรสภาพสู่ภาวะที่ทันสมัยมากเพียงใด อาชญากรรมก็จะเพิ่มขึ้นเสมือนเงาตามตัว ตำรวจเป็นองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบรักษาความสงบสุขภายในสังคม เมื่อปัญหาอาชญากรรมในสังคมมีสูง ดังนั้นตำรวจจำเป็นต้องพัฒนาขีดความสามารถให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านขีดความสามารถของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี สมัยใหม่ ระบบงาน แผนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด (ประชา พรหมนอก)

Michael and Adler (สุดสงวน สุธีสร,2541) ได้สรุปความหมายของอาชญากรรมตามความหมายของกฎหมายว่า “คำจำกัดความที่กำหนดให้อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ต้องห้ามตามกฎหมายอาญา”

Mannheim (1965 อ้างถึงใน สุตสงวน สุธีสร,2541:8) เป็นอีกผู้หนึ่งที่สนับสนุนให้ใช้คำจำกัดความของอาชญากรรมตามนัยกฎหมายว่า “อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคมที่ระบุไว้ในกฎหมายอาญา” นอกจากนั้นยังได้ขยายขอบเขตความหมายอาชญากรรมโดยอาศัยหลักการในกฎหมายเอง โกแซกซอน ซึ่งมีหลักสำคัญอยู่ 5 ประการคือ

1. การกระทำนั้นจะต้องกระทำในขณะที่ผู้กระทำนั้นมีสติสัมปชัญญะ มีเจตนา และมีผลร้ายที่เกิดจากการกระทำนั้น

2. การกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ห้ามตามกฎหมาย

3. ผู้กระทำต้องมีเจตนาร้าย

4. จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลร้ายที่เกิดขึ้น

5. การกระทำนั้นต้องมีกฎหมายกำหนดโทษไว้อย่างชัดเจน

ภารกิจหลักของตำรวจคือการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ความสำคัญต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นอันดับแรก โดยจะเห็นได้จากคำสั่งกรมตำรวจที่ 507-528 ลงวันที่ 30 เมษายน 2528 กำหนดหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทั้ง 4 ลักษณะ (สายตรวจรถยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจเดินเท้าหรือรถจักรยานและยามจุดหรือผู้ยาม) ว่าการปฏิบัติงานสายตรวจทั้ง 4 ประเภท มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการป้องกันและการให้บริการประชาชน ชี้แนะความคิดในการป้องกันอาชญากรรมโดยใช้เจ้าหน้าที่สายตรวจที่เน้นหนักให้เจ้าหน้าที่สายตรวจตำรวจปรากฏตัว มีผลทำให้ขยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมเพราะเกรงกลัวที่ถูกจับกุม

ดังนั้นตำรวจสายตรวจต้องแต่งเครื่องแบบให้ทะมัดทะแมงน่าเกรงขาม เห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากรรมการตรวจท้องที่ที่ต้องกระทำต่อเนื่องสม่ำเสมอ จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกอุ่นใจ ที่เห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจปรากฏตัวภายในพื้นที่ ขณะเดียวกันเป็นการลดช่วงโอกาสแก่ผู้ที่ตั้งใจกระทำผิดกฎหมาย อีกด้วย (วีรพล กุลบุตร,2541:11)

การปฏิบัติหน้าที่สายตรวจเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม “ตำรวจสายตรวจ” ย่อมมีบทบาทและสำคัญอย่างที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการออกตรวจพื้นที่ป้องกันอาชญากรรม การเดินทาง ไปยังสถานที่เกิดเหตุเพื่อระงับเหตุร้ายที่เกิดขึ้นหรือแม้แต่การสกัดกั้นหรือติดตามผู้กระทำผิด ตำรวจสายตรวจผู้ประสบเหตุจึงต้องใช้ดุลยพินิจและวิจารณญาณ (Police Discretion) อย่างชาญฉลาดและเหมาะสมในการตัดสินใจที่จะเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการปฏิบัติ

การปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจจึงอาจกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพ รวมถึงประโยชน์ของผู้อื่นบ้าง แต่ตำรวจทุกนายจะต้องมีจรรยาบรรณ (Police Ethics) ที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในตัวของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ตำรวจ (วีรพล กุลบุตร, 2541:12)

เพราะที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ รอง สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจสุทธิสาร กรุงเทพมหานคร ถูกนักค้ายาขับรชนขณะทำการล่อซื้อ จนถึงแก่ความตาย (ไทยรัฐ , วันที่ 12 มกราคม 2555) หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจวิสามัญฆาตกรรมคนร้ายที่เข้าไปร่วมกันชิงทรัพย์ร้านทอง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจถูกยิงได้รับบาดเจ็บ (เคลินิวส์)

ทั้งนี้เหตุการณ์ดังกล่าวได้นำมาซึ่งความสูญเสียอย่างไม่น่าเกิดขึ้น อีกทั้งยังถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจยังขาดยุทธวิธีในการเผชิญเหตุ จากสภาพปัญหาดังกล่าวเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจต้องเผชิญเหตุ การตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในขณะที่เผชิญเหตุมีระยะเวลาไม่มากนัก เป็นงานที่มีระยะเวลาในการตัดสินใจน้อยที่สุด ดังนั้นความผิดพลาดของการทำงานตำรวจสายตรวจย่อมเกิดจากตรงนี้ การตัดสินใจของสายตรวจในขณะนั้นอาจเกิดผลกระทบต่อตนเองและคนรอบข้าง ทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่อาจถูกฟ้องทางแพ่งและทางอาญาได้ ดังนั้นหากเจ้าหน้าที่สายตรวจ ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่มีกระบวนการตัดสินใจ การคิดแก้ไขปัญหาล่วงหน้า มีแบบจำลองในการตัดสินใจเมื่อต้องเผชิญเหตุการณ์ในลักษณะต่าง ๆ และทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานของสายตรวจ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจของผู้บริหาร ดังนั้นการพัฒนาสายตรวจให้มีขีดความสามารถ เพื่อให้มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาช่วยเสริมในงานสายตรวจ เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารสั่งการ ควบคุม และตรวจสอบการปฏิบัติ พร้อมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารสายตรวจอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ และงานสายตรวจนั้นเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หากตำรวจยังคงใช้วิธีการในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแบบเดิม ที่เคยใช้มาแต่อดีต โดยไม่มีการพัฒนาหรือศึกษายุทธวิธีใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพสถานการณ์ในปัจจุบันแล้ว ก็ไม่สามารถรู้ทันอาชญากรรมที่พัฒนารูปแบบในปัจจุบัน การเพิ่มขีดความสามารถในการตัดสินใจจึงมีความสำคัญในสถานการณ์ปัจจุบัน การทำงานของสายตรวจมีลักษณะเฉพาะตัวเป็นงานที่ต้องใช้ความคิดและการตัดสินใจภายในระยะเวลาอันจำกัด และความกดดันในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญ และหากการตัดสินใจผิดพลาดผลจะเป็นอย่างไร เพราะผลการตัดสินใจนั้นย่อมจะเกิดผลมหาศาลกับผู้ตัดสินใจ ดังนั้นจึงควรมีการ

ฝึกฝนและปฏิบัติเพื่อปรึกษาหาแนวทางวิธีปฏิบัติต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ไว้เป็นแนวทางหลักของ ตำรวจสายตรวจ การฝึกเช่นนี้จำมีผลทำให้สายตรวจมีประสบการณ์ต่อการเผชิญเหตุในหลาย ๆ รูปแบบ และสามารถนำไปแก้ปัญหาในการตัดสินใจเมื่อต้องเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ

## 1.2 มุลเหตุจูงใจที่ใช้ในการศึกษา

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะรัฐ-  
ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ตลอดจนมีอาชีพรับราชการตำรวจ ได้พบปัญหาของ  
เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในเรื่องการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ซึ่ง  
เป็นผู้ที่ต้องออกตรวจตราป้องกันระงับเหตุ โดยได้กระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ตำรวจ  
สายตรวจนอกจากป้องกันระงับเหตุโดยไปถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็วเมื่อได้รับแจ้งเหตุแล้ว ตำรวจ  
สายตรวจต้องตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีระยะเวลาอยู่อย่างจำกัดในการตัดสินใจในการ  
ปฏิบัติงานกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญน้อยมาก สายตรวจแทบไม่มีเวลาคิดต้องรีบตัดสินใจทำ  
อย่างใดอย่างหนึ่งและบรรเทาผลร้ายเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อจับกุมต่อสู้กับคนร้ายอีกทั้งสายตาของ  
ประชาชนว่าตำรวจจะอย่างไรกับเหตุการณ์นั้น จึงเป็นเหตุจูงใจในการที่ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อ  
แสวงหารูปแบบในการปฏิบัติงานของสายตรวจขณะเผชิญเหตุในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน  
และจะได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจสาย  
ตรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนแก้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

## 1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิธีการการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุในแต่ละสถานการณ์ของ  
เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสาย  
ตรวจจำแนกตามเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ อายุงาน ชั้นยศ ระดับการศึกษา  
การฝึกอบรมในงานด้านสายตรวจ และประสบการณ์ในการทำงานดูจากความถี่ในการเผชิญเหตุ

## 1.4 ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ จะทำการศึกษารูปแบบในการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจในขณะเผชิญเหตุตามสถานการณ์ในปัจจุบันว่าจะมีวิธีการการตัดสินใจอย่างไรในการเลือกวิธีปฏิบัติการระงับเหตุ และทราบถึงปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเผชิญเหตุอย่างไร ซึ่งได้จำแนกออกเป็นวิธีการในการปฏิบัติงาน 5 วิธีการ ได้แก่ วิธีการใช้คำพูดประนีประนอม วิธีการใช้อาวุธในการเข้าจับกุม วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาหรือขอกำลังสนับสนุน และวิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตระยะเวลา ทำการศึกษาตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2554 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2555 ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจดังกล่าวเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจโดยตรงที่ปฏิบัติหน้าที่จริง ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

## 1.5 นิยามศัพท์

1.5.1. ปัจจัย หมายถึง เหตุใดก็ตามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจรู้สึกว่ามีผลต่อการเข้าเผชิญเหตุ

1.5.2. การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการทางเลือกที่มีอยู่หลาย ๆ ทางเลือก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนั้นเมื่อมีการเลือกทางใดทางหนึ่ง ก็ถือได้ว่าเป็นการตัดสินใจแล้ว อย่งไรก็ตามการตัดสินใจถือว่าดีนั้น จะต้องเป็นทางเลือกซึ่งเป็นแนวทางที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.5.3. การเผชิญเหตุ หมายถึง หลักการทางยุทธวิธีตำรวจที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัย และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการคลี่คลายเหตุฉบับนั้น

1.5.3.1 วิธีการใช้คำพูดประนีประนอม คือ การเข้าเจรจาต่อรอง โดยใช้คำพูดเกลี้ยกล่อมให้อีกฝ่ายคล้อยตามคำพูดของเรา

1.5.3.2 วิธีการใช้อาวุธในการจับกุม คือการเข้าจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือฝ่ายปกครอง โดยใช้อาวุธเป็นตัวช่วย ไม่ว่าจะเป็น ปืน ไม้พอง ค้อน หรือสิ่งที่เป็นอาวุธตามลักษณะการใช้หรือที่กฎหมายกำหนด

1.5.3.3 วิธีการใช้กำลังจับกุมทันที คือการเข้าดำเนินการจับกุมคนร้ายโดยใช้กำลังเข้าควบคุมอีกฝ่าย หรืออีกนัยหนึ่งอาจจะหมายความว่า ใช้กำลังคนที่มีมากกว่าอีกฝ่ายเข้าจับกุม

1.5.3.4 วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน คือ การติดต่อผู้ที่มีอำนาจสั่งการเหนือกว่าตน โดยรายงานถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จำนวนคนร้าย กำลังฝ่ายตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บังคับบัญชาได้ใช้ประเมินและสั่งการต่อไป

1.5.3.5 วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานที่กำลังปฏิบัติงานอยู่เช่น กรณีเหตุไฟไหม้บ้าน ตำรวจสายตรวจก็ต้องแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยดับเพลิง หน่วยกู้ภัย โรงพยาบาล เป็นต้น

1.5.4.เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจงานปกครองป้องกัน ซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อย ทั้งนี้เพื่อเป็นการตัดช่องโอกาสแก่อาชญากรรมในการกระทำความผิดและยังมีหน้าที่ระงับปราบปรามเหตุไม่สงบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และเป็นการสร้างสัมพันธอันดีกับประชาชนในชุมชน

1.5.5. สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด หมายถึง สถานที่ทำงานที่เป็นที่ทำการของข้าราชการตำรวจ ซึ่งเป็นกองกำกับการหนึ่งในสังกัดของกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนนทบุรี กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1

## 1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1. เพื่อนำข้อมูลเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเข้าเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ ไปพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและจัดหาอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

1.6.2. เพื่อนำข้อมูลรูปแบบการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในแต่ละสถานการณ์ ไปสร้างแบบฝึกเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจใช้ในการฝึก

1.6.3. เพื่อให้ได้แนวทางและพัฒนารูปแบบการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของสายตรวจ

## บทที่ 2

### แนวคิดทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 2.1 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจฝ่ายป้องกันปราบปราม ของสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

##### 2.1.1.แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1 แนวคิดทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม

2 แนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

##### 2.1.2.กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

##### 2.1.3.ระบบงานตำรวจสายตรวจ

1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบตรวจสายตรวจ

2 ระบบตำรวจสายตรวจในต่างประเทศ

##### 2.1.4. สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด

1 ระบบงานสายตรวจของสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด

##### 2.1.5. รูปแบบของการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

##### 2.1.6. ผลงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

#### 2.1.1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

##### 1. แนวคิดทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม

การคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม เป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารประเทศ หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการปฏิบัติหน้าที่ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีบทบาทสำคัญของการบังคับใช้อำนาจของรัฐ นับแต่การบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับในการควบคุมส่งเสริมบุคคลให้ปฏิบัติอยู่ในกรอบบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ทางสังคม ไปจนถึงการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้เกิด



ความผาสุกแก่สังคมเป็นภารกิจที่รัฐ จำเป็นต้องตอบสนองต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ ส่วนรวม ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า การคุ้มครองความปลอดภัยโดยวิธีการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นเรื่องที่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทุกยุคทุกสมัยถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การป้องกันปราบปรามตามแนวทางทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย เป็นงานหลักที่สำคัญของสายตรวจโดยตรง และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ที่มีบทบาทด้านการป้องกันอาชญากรรมที่สำคัญคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ดังเป็นที่ยอมรับกันว่า “การจัดหน่วยงานสายตรวจเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันปราบปรามของตำรวจ”

ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมนั้น มิได้ใช้แต่เพียงตำรวจสายตรวจเท่านั้น หากแต่ตำรวจทุกนายต้องมีหน้าที่ในการป้องกันปราบปราม ซึ่งมีการยอมรับว่า ปัญหาอาชญากรรมนั้นเป็นปัญหาของสังคมที่ทุกภาคส่วนในสังคม ต้องร่วมกันแก้ไขปัญหา แต่ตำรวจเองเมื่อพูดถึงเรื่องการป้องกัน ก็มุ่งไปสู่งานตำรวจสายตรวจเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ ผลการปฏิบัติงานป้องกันของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แต่ปัญหานี้ไม่ใช่ส่วนที่จะนำเสนอ แต่กล่าวไว้เพื่อให้ได้ทราบว่าคุณสมบัติของปัญหาอาชญากรรมในแง่มุมต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง แต่ปัญหาที่มุ่งนำเสนอจะใช้ตำรวจสายตรวจเป็นกรณีศึกษาเพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในลักษณะตัวอย่างและพื้นฐานหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ให้มุ่งต่อความพยายามที่จะได้มาซึ่งทรัพยากรในการบริหารงานป้องกันอาชญากรรม

### 1.1 ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม

ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมมี 3 แนวทาง คือ (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2526 : 7-23)

#### 1. แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Approach)

เป็นทฤษฎีที่ถือว่าการป้องกันอาชญากรรม คือ งานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสอบสวน ยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม ตามทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายก็คือ การตรวจตราท้องที่ หรือการลาดตระเวนท้องที่ซึ่งได้รับการขนานนามว่า “เป็นกระดูกสันหลังของงานตำรวจ”

สำหรับแนวคิดนี้สรุปได้ความว่า การปรากฏกายของตำรวจสายตรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวคิดในการก่ออาชญากรรม เพราะจะเกิดความเกรงกลัวการถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย ฉะนั้นตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบ และรถยนต์สายตรวจ จึงควร

มีลักษณะเด่น เห็นได้อย่างชัดเจนและเห็นได้ง่าย เพื่อเป็นการยับยั้งข่มขวัญอาชญากรรมให้กระทำอาชญากรรมขึ้น นอกจากนั้น การตรวจท้องที่โดยสม่ำเสมอ จะทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความรูสึกว่ามีตำรวจตรวจตราอยู่ทั่วพื้นที่ตลอด ด้วยเหตุนี้ตามทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายแบบปรากฏกายและกระจายกำลังตำรวจให้ครอบคลุมพื้นที่นั้น จะเป็นการป้องกันอาชญากรรม โดยลดช่องว่างโอกาสสำหรับผู้ที่ตั้งใจจะกระทำผิดกฎหมาย อนึ่งงานสายตรวจเป็นลักษณะงานประจำและเฉพาะกิจ โดยในลักษณะงานประจำนั้นมักได้กำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามและการระงับเหตุร้ายภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ละผลัด ในส่วนลักษณะงานเฉพาะกิจนั้นตำรวจสายตรวจในทุกเขตพื้นที่ คือ กำลังหลักที่พร้อมจะรวมตัวในทันทีที่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพื่อปฏิบัติงานเฉพาะเร่งด่วน

## 2.แนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Approach)

เป็นทฤษฎีที่ถือว่า อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมบ่อยครั้ง และเกิดซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมสูงนั้นมีความแตกต่างจากพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมต่ำ ทั้งในภาวะกายภาพ ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม กล่าวคือ การขาระเบียบของสังคม อันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของชุมชนในยุคก่อนความเจริญทางอุตสาหกรรม เข้าสู่ชุมชนในยุคภาคอุตสาหกรรม นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาสังคมอื่น ๆ

โดยหลักใหญ่ใจความสำคัญของแนวทางทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ เพื่อป้องกันอาชญากรรมก็คือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุม สังเกตตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ทั้งนี้ยังมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น อาจกล่าวสั้น ๆ ว่า “เป็นวิธีการที่ใช้ประชาชนเป็นแกนนำ ” อย่างไรก็ตามทฤษฎีที่สองนี้ ไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจในส่วนแก้ปัญหาอาชญากรรม แต่ได้เสนอแนะให้มีการปรับบทบาทใหม่สำหรับการตรวจท้องที่ทั้งหมดตามแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ตำรวจมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผนสนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชน ในการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ข้อเสนอที่ตามมาคือ การยกเลิกสายตรวจที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลานาน โดยปริยาย ฉะนั้น ถ้ามีการประยุกต์ใช้มาตรการและแนวทฤษฎีชุมชนที่กล่าวมานี้ สถานภาพและบทบาทตำรวจในการป้องกัน และกำหนดคน โขบายใหม่ทั้งหมด ซึ่งก่อให้เกิดแรงต้านทานคัดค้านอย่างหนักจากตำรวจในระดับปฏิบัติการ

### 3.แนวทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Control Through Environmental Design)

เป็นทฤษฎีที่มุ่งพิจารณาสภาพแวดล้อมโดยการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อขัดขวางการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งสภาพแวดล้อมแบ่งเป็น 2 ทาง คือ สภาพแวดล้อมทางด้านรูปธรรมอันได้แก่ การวางแผนเมืองและชุมชน การติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคารและสัญลักษณ์บนทรัพย์สิน ความแข็งแรงของสิ่งป้องกันเช่น ประตู หน้าต่าง การใช้ระบบสัญญาณเตือนภัย การใช้อุปกรณ์ปิดเปิดเครื่องไฟฟ้าและอื่น ๆ สภาพแวดล้อมนามธรรมอันได้แก่ การใช้มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย มาตรการตรวจตราบ้าน มาตรการฝากบ้านไว้กับตำรวจ เป็นต้น

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่าการป้องกันอาชญากรรม ไม่สามารถกระทำได้โดยทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง แต่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปทั้ง 3 ทฤษฎี และไม่คิดว่าทฤษฎีใดเป็นหลัก เนื่องจากผลการศึกษานักอาชญาวิทยาที่ผ่านมายังไม่มีข้อยุติว่าทฤษฎีไหนดีกว่ากันอย่างไร

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีทั้งสามมีลักษณะร่วมกัน คือการกำหนดแนวทางป้องกันการกระทำผิดโดยการตัดช่องโอกาสสำหรับอาชญากร รวมทั้งต่างเป็นแกนสำหรับวางมาตรการในการควบคุมอาชญากรรม ก่อนเกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ข้อแตกต่างในทางทฤษฎีทั้งสามได้แก่ แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย มุ่งกำหนดให้การป้องกันอาชญากรรมเป็นงานหลัก ดำเนินการโดยกลไกของรัฐเป็นหลักแต่เพียงฝ่ายเดียว ส่วนทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์มุ่งการควบคุมชุมชน โดยกำหนดให้ประชาชนเป็นหลักในการป้องกันอาชญากรรม โดยมีกลไกของรัฐเป็นฝ่ายวางแผนและสนับสนุน แจกจ่ายข่าวสารข้อมูลอาชญากรรม ส่วนทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม มุ่งผสมผสานหลักของสองทฤษฎีเข้าด้วยกัน โดยทฤษฎีนี้สนับสนุนให้มีเจ้าหน้าที่รัฐที่มีจำนวนจำกัด แต่มีคุณภาพสูงรวมทั้งมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีพร้อมที่จะทำงานร่วมกับประชาชนเพื่อสร้างหน่วยงานในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมขึ้นมา

สมเกียรติ อัยศวิษณุ (2525) กล่าวว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Agency) เกี่ยวกับการควบคุมอาชญากรรมในสังคม ซึ่งมีวิถีชีวิตและความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล การเข้ามาอยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะผู้ควบคุมพฤติกรรมของประชาชน คงต้องใช้ความละเอียดรอบครอบตามแต่ละสถานที่แตกต่างกันไป สิ่งนี้เองเป็นที่มาของการใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่ ในการเลือกใช้กฎหมายที่ดำเนินการ และยิ่งกว่านั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่ำสุดกลับกลายเป็นผู้ที่ใช้ต้องวิจารณญาณมากที่สุด

ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของการบริหารงานตำรวจไม่ว่าจะเป็นปัญหา นโยบายที่คลุมเครือ ปัญหาการใช้วิจารณญาณของตำรวจ ปัญหาการขาดเอกภาพในการบริหารงานตลอดจนปัญหาใน

การบริหารงานท่ามกลางความขัดแย้งของสังคม อีกทั้งได้นำเสนอแนวทางการแก้ไข พิจารณาการบริหารงานตำรวจ โดยผูกเข้ากับหลักทฤษฎีต่าง ๆ ของการทำงานตำรวจ ที่มีความสำคัญต่อการบริหารงาน เช่น เริ่มต้นจากการรับสมัครบุคคลเข้ามาเป็นข้าราชการตำรวจ การฝึกอบรมและการศึกษาการควบคุมและประเมินผล เป็นต้น

นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์ปัญหาในการใช้วิจารณญาณของตำรวจสรุป ได้ดังนี้

ประชาชนและตำรวจมักจะมีได้ให้การพิจารณาอย่างจริงจัง เกี่ยวกับการใช้วิจารณญาณของตำรวจ

1.งานรับผิดชอบของตำรวจต่อสังคม เป็นภาระที่ค่อนข้างจะสลับซับซ้อน และในความเป็นจริงตำรวจจะหลีกเลี่ยงการใช้วิจารณญาณเป็นไม่ได้

2.การเลือกใช้กฎหมาย เป็นที่มาของการเลือกใช้วิจารณญาณของตำรวจ

3.เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งต่ำสุด กลับกลายเป็นผู้ที่ต้องใช้วิจารณญาณมากที่สุด

การใช้วิจารณญาณของตำรวจ (กรมตำรวจ,2527) เป็นเรื่องซึ่งประชาชน และตำรวจ มักจะไม่ได้การพิจารณาอย่างจริงจัง ในสายตาของประชาชน งานของตำรวจเป็นงานที่ค่อนข้างง่าย และเป็นงานที่ตำรวจมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของรัฐและตามกฎหมาย หรืออีกแง่มุมหนึ่งก็เห็นได้ว่า ตำรวจเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายและรักษาความปลอดภัยภายในสังคม ให้รอดพ้นจากอาชญากรรมต่าง ๆ เท่านั้น ประชาชนส่วนใหญ่มิได้มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติภารกิจของตำรวจแต่ประการใด โดยมองแค่เพียงว่าตำรวจมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่ง ตามบทกฎหมายเท่านั้น อย่างไรก็ตามงานรับผิดชอบของตำรวจที่มีต่อสังคมนั้น ค่อนข้างสลับซับซ้อนและในความเป็นจริง ตำรวจไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้วิจารณญาณไปได้

การที่ตำรวจใช้วิจารณญาณของตน ในการตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่หลากหลายรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์นั้น ตำรวจเป็นหน่วยงานหน่วยเดียวเมื่อยามประเทศชาติสงบสุข ได้รับมอบอำนาจในการใช้อาวุธ ประกอบกับความรับผิดชอบของตำรวจนั้น มีตั้งแต่การต่อสู้ปราบปรามอาชญากรรม การรักษากฎหมายกฎระเบียบของสังคม การให้บริการต่าง ๆ ไปจนถึงการปกป้องให้สังคมสงบสุข ตำรวจมีหน้าที่ป้องกัน (Protect) และให้บริการ (Service) ในยามทุกข์เข็ญ โกลาหล ในยามมีอันตรายต่อชีวิต เมื่อประชาชนต้องการและเรียกร้องตำรวจก็พร้อมจะปกป้องรักษาให้พ้นภัยอันตรายต่าง ๆ โดยสรุปแล้วเห็นว่าความสงบสุขของประชาชนขึ้นอยู่กับปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ เช่น การเข้าที่เกิดเหตุโดยเร็วเพื่อแก้ไขสถานการณ์ให้กลับมาเป็นปกติ การไม่ไปที่เกิดเหตุหรือไปช้านั้น โดยคิดว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่น่าสนใจหรือไปยังที่เกิดเหตุโดยมิได้เตรียมความพร้อม ย่อมทำให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นกลับแย่ลงได้ เช่น กรณีคนร้ายคลั่งคลั่ง มี

อาวุธปืน ซึ่งสามารถทำอันตรายแก่ประชาชนโดยรอบได้ทุกวินาที หากตำรวจมาช้า อาจเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้นได้ จะเห็นได้ว่าการใช้วิจารณ์ของตำรวจนั้นเป็นการใช้ในสภาพที่เต็มไปด้วยความสงสัย ในสถานะที่ล่อแหลม และเป็นการใช้วิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนที่ได้รับผลเดือดร้อนโดยตรง

อาชีพตำรวจเป็นอาชีพที่แตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ ที่มีลักษณะงานแบบเดียวกัน ในเรื่องของการให้บริการ หน่วยงานอื่น ๆ นั้น แม้ประชาชนไม่เห็นด้วยกับนโยบายหรือหลักการของหน่วยงาน ก็อาจหลีกเลี่ยงการใช้บริการของหน่วยงานนั้น ๆ ได้ แต่หน่วยงานตำรวจ การใช้บริการของประชาชนค่อนข้างปฏิเสธยาก เพราะการบริการของตำรวจ เกี่ยวข้องกับทุกข์ สุข ความ เป็นความตาย ชื่อเสียง ชีวิตความเป็นอยู่ ของประชาชน ดังนั้นนโยบายหรือหลักการปฏิบัติของตำรวจจึงถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ต่อการให้ตำรวจยึดถือและปฏิบัติตามแต่การปฏิบัติที่แท้จริงนั้น ตำรวจกลับปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นส่วนใหญ่ หรือปฏิบัติตามกฎหมายแบบกว้าง ๆ ไม่จำเป็นต้องใช้ความสามารถและวิจารณ์สูงแต่อย่างใด เพียงแค่ “ทำงานอย่างดีที่สุด” ซึ่งทำให้ตำรวจไม่สามารถที่จะมีหลักการปฏิบัติที่แน่นอนตายตัว กล่าวคือตำรวจจะปฏิบัติตามตามความคิดที่ตนได้ตัดสินใจว่าเป็นความคิดที่ดีและเหมาะสมที่สุด สำหรับสถานการณ์นั้น ๆ

ตามสภาพความเป็นจริง ผู้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนมากที่สุด คือ ตำรวจชั้นผู้น้อย หรือตำรวจชั้นประทวน เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นพอที่จะเห็นได้ว่าในองค์กรตำรวจนั้น ผู้ที่มีตำแหน่งต่ำสุดในองค์กร กลับกลายมาเป็นผู้ที่ต้องใช้วิจารณ์มากที่สุด

หากเริ่มต้นเรื่องราวเหตุการณ์ ที่นำมาเสนอขงผู้บังคับบัญชาได้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง กระบวนการทำงานต่อไปก็จะไม่ถูกต้อง และยิ่งกว่านั้นความผิดพลาดจากจุดดังกล่าวก็จะถูกส่งไปตามสายงานกระบวนการยุติธรรม ส่งผลเสียต่อการปฏิบัติงานและชื่อเสียงขององค์กรได้

## 1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

### 1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตัดสินใจ (พัฒน์จิตต์ วรพิสิทธิ์, 2540:39-45)

การตัดสินใจเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีความสำคัญมากปัจจัยหนึ่ง ทั้งนี้เพราะการทำงานของสายตรวจเป็นไปตามลักษณะของงานเฉพาะทีม เฉพาะตัวงานที่ต้องใช้ความคิดและการตัดสินใจในระยะเวลาอันมีจำกัด และข้อมูล ณ จุดเกิดเหตุก็ตาม เมื่อสายตรวจไปถึงที่เกิดเหตุ พวกเขามีระยะเวลาในการตัดสินใจและปฏิบัติการ ใด ๆ กับเหตุการณ์นั้น ยาวนานมากเพียงใด ในสถานะความเป็นจริงสายตรวจแทบจะไม่มีเวลาในการคิดตัดสินใจ โดยจะต้องรีบตัดสินใจกระทำ การอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อบรรเทาและช่วยเหลือผู้อื่น รวมถึงการจับกุมตัวคนร้าย แต่ผลที่ตามมา

ภายหลังจากการตัดสินใจของสายตรวจจะเกิดผลอย่างมหาศาล บางครั้งเป็นเรื่องของความเป็นความตายไม่ว่าจะเป็นสายตรวจเอง หรือของผู้ประสพภัย ผู้ที่เกี่ยวข้องและคนร้าย

จะเห็นได้ว่าสายตรวจมีเวลาเพียงเสี้ยววินาทีในการตัดสินใจปฏิบัติงานต่าง ๆ อันมีผลหมายถึง ความเป็นความตาย ถ้าการตัดสินใจผิดพลาดผลจะเป็นอย่างไร ผู้ปฏิบัติงานได้รับผล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการร้องเรียน มีปัญหาต่าง ๆ ตามมาซึ่งผลดังกล่าวเกิดจากการตัดสินใจที่เลือกวิธีการในการปฏิบัติงาน โดยในบางครั้งผู้บังคับบัญชาบางท่านก็มักจะโทษว่าเป็นความบกพร่องของสายตรวจและลงโทษทัณฑ์ หาได้คิดว่า เงื่อนไขที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่ว่าจะ เป็น ความจริงเท็จของสถานการณ์ ข้อมูลที่ได้รับ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาในการตัดสินใจ นั้นมีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจเป็นอย่างมาก การลงโทษนั้นย่อมเกิดมาจากการที่สายตรวจตัดสินใจไม่ดี ซึ่งมีใช้หนทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสม เพราะสายตรวจเองก็ไม่ได้ได้รับการพัฒนาทักษะในด้านแนวคิดของการปฏิบัติการแต่อย่างใด ดังนั้นกรณีเช่นนี้ผู้บังคับบัญชาควรหันมาสนใจและพัฒนาปรับปรุงขีดความสามารถในการตัดสินใจของสายตรวจทุกสถานการณ์แล้วแต่กรณีไป น่าจะได้ผลมากกว่าการสั่งลงโทษ การฝึกระบบการตัดสินใจต่อการเผชิญเหตุเฉพาะหน้านั้น เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรสายตรวจในประเทศที่พัฒนาแล้วมีการฝึกเช่นนี้ การฝึกให้ตำรวจรู้จักใช้ความคิดแก้ปัญหาหรือวิธีการดำเนินการกับสถานการณ์เหตุการณ์เฉพาะหน้าในรูปแบบต่าง ๆ ที่คาดว่าอาจจะเกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ได้

ความหมายของการตัดสินใจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามความหมายของการตัดสินใจไว้ดังนี้

Fremont Skull กระบวนการตัดสินใจ เป็นกระบวนการของมนุษย์เกี่ยวข้องกับทั้งในแง่บุคคลและสังคม การตัดสินใจจะเกิดจากการใช้ดุลยพินิจซึ่งส่งผลมาจากข้อเท็จจริง และค่านิยมของแต่ละ

บุคคล ที่จะเลือกทางเลือกที่คิดว่าสามารถตอบสนองต่อความปรารถนา ความต้องการของบุคคลนั้น ๆ

Herbert Simon การตัดสินใจ คือ กระบวนการที่คนจะต้องเลือกหลาย ๆ ทาง การเลือกเช่นนี้คือการเปรียบเทียบระหว่างทางเลือกต่าง ๆ และผลของแต่ละทางเลือกเพื่อไปสู่การปฏิบัติต่อไป

จากค่านิยมต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการทางการเลือกที่มีอยู่หลากหลายทาง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังนั้นเมื่อมีการเลือกทางใดทางหนึ่ง ก็ถือได้ว่าได้เกิดการตัดสินใจแล้ว อย่างไรก็ตามการตัดสินใจที่ดีว่าคตินั้นจะต้องเป็นทางเลือกที่นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

## ขั้นตอนการตัดสินใจ

1. การตระหนักในปัญหา
2. ระบุและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
3. การแสวงหาทางเลือก
4. การประเมินทางเลือก
5. การตัดสินใจเลือกทางเลือก
6. การนำทางเลือกไปปฏิบัติ
7. การติดตามผลการดำเนินการ

## 2. พฤติกรรมการตัดสินใจ (วุฒิชัย จำนวน, 2533: 23-24)

### 2.1 ประสิทธิภาพของการตัดสินใจ (Effectiveness of Decision Making)

ก่อนอื่นคงจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงหลักเบื้องต้นว่าลักษณะของการตัดสินใจโดยทั่วไป เป็นหมายหรือจุดหมายที่สำคัญที่สุด คือ การแก้ปัญหานั้น ๆ ให้ได้ซึ่งหมายถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหานั้นเอง ในกรณีนี้สามารถเรียกได้ว่าประสิทธิผลของการตัดสินใจ จึงมีแนวทางในการพิจารณาเป็นประการใหญ่อยู่ 2 ประการ คือ

ประการแรก การตัดสินใจจะต้องมุ่งไปอยู่ที่การปฏิบัติการ คือ ไม่ว่าจะเลือกทางใดก็ตาม ไม่ว่าจะ เป็นทางเลือกหรือรูปร่าง ลักษณะปัญหาหรือวิถีทางตลอดจนเทคนิควิธีในการเลือกปัญหาใดก็ตาม จำเป็นต้องค้นหาวิธีการปฏิบัติไปสู่หนทางเลือกนั้น เพราะฉะนั้นการที่เราพูดถึงการตัดสินใจจำเป็นต้องมุ่งไปสู่การปฏิบัติ เป็นทางเลือกที่สามารถปฏิบัติได้จริง และเหมาะสมกับเหตุการณ์ มิได้หมายถึงทางเลือกที่ดีที่สุด แต่อาจจะเป็นทางเลือกที่สามารถปฏิบัติได้ในแต่ละสถานการณ์ หรือสภาวะแวดล้อมที่ต่าง ๆ กัน ซึ่งจุดนี้ทำให้ผู้วิเคราะห์วิจารณ์ทฤษฎีและปฏิบัติ มักจะไปด้วยกันไม่ได้ ดังเหตุที่ว่า ในทางทฤษฎีหลักการในการตัดสินใจอาจมีเทคนิคและวิธีการพัด รวมไปถึงแนวทางการตีปัญหาและใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจที่ออกมาแบบดีเยี่ยม แต่ภายใต้สถานการณ์ของสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร ไม่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติ เพราะอาจจะเป็นเหตุมาจากขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดความรู้ความสามารถในเชิงปฏิบัติ ขาดประสบการณ์ ในกรณีเช่นนี้เราจะเห็นได้ว่าการตัดสินใจนั้นมิได้มุ่งวิธีการปฏิบัติ แต่มุ่งที่จะแสดงออกถึงความรอบรู้ของผู้ตัดสินใจที่จะนำเทคนิคบางอย่างที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้

อีกประการหนึ่งคือ พฤติกรรมที่จะนำมาสู่จุดหมาย ทางเลือกในการปฏิบัตินั้นก็จำเป็นต้องสามารถอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัตินั้น ๆ ดำเนิน ไปสู่เป้าหมาย พฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายนั้น คือ พฤติกรรมที่จะปฏิบัติการตามทางเลือกหรือผลของการตัดสินใจที่ได้ผลออกมาตามที่

ต้องการ ความหมายของพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ฟังดูคล้ายกับการมุ่งไปที่การปฏิบัติ แต่เน้นหนักเรื่องของพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมาย

กล่าวคือพฤติกรรมที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายเป็นเรื่องของการทำความเข้าใจและแสดงออก ซึ่งการประพฤติบางอย่างของผู้ที่ปฏิบัติการในอันที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ในแง่ที่เราเห็นว่า ฐานคติประการสำคัญของผู้ทำการตัดสินใจและผู้ปฏิบัติตามผลการตัดสินใจนั้น จำเป็นต้องมีลักษณะที่เรียกว่า System Orient BeHavior หมายถึง ฐานคติเกี่ยวกับตัวแปรของ พฤติกรรมมนุษย์ประการหนึ่ง ที่อธิบายได้ว่าพฤติกรรมใด ๆ ที่มนุษย์แสดงออกนั้นจะเป็นการ ดำเนินการไปสู่เป้าหมายทั้งนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งมนุษย์ทุกคนนั้นมีจุดหมายในใจ และการ แสดงออกของคนนั้นก็จะเป็นไปเพื่อมุ่งสู่จุดมุ่งหมายนั้น ๆ เพราะฉะนั้นในเรื่องพฤติกรรม การตัดสินใจที่มุ่งเน้นไปสู่จุดมุ่งหมาย ก็หมายถึงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ส่วนตัวนั้น จำเป็นต้อง ปรับหรือทำความเข้าใจให้สอดคล้อง หรือคล้ายกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานหรือองค์การ เพื่อว่าพฤติกรรมใด ๆ ที่แสดงในทางการดำเนินการปฏิบัติเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

เมื่อพูดถึงประสิทธิผลการตัดสินใจ คือ การเลือกทางในการแก้ปัญหา หรือเลือก ทางเลือกใด ๆ ก็ตามที่สามารถปฏิบัติได้จริง และการปฏิบัตินั้นสามารถนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ได้ด้วยดี

## 2.2 เป้าหมายของการตัดสินใจ

ในตอนนี้อาจจะกล่าวเน้นย้ำอีกครั้งว่า ผู้ตัดสินใจนั้น ย่อมมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ในใจในการตัดสินใจ ดังนั้นในลักษณะความหมายของการตัดสินใจในแง่ของพฤติกรรม การตัดสินใจของมนุษย์แล้ว กล่าวได้ว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการของมนุษย์ที่รู้สึกได้ เกี่ยวกับ ปรากฏการณ์

ทางสังคม และบุคคลที่มีค่านิยมและความเชื่อแฝงอยู่ รวมทั้งทางเลือกซึ่งมีพฤติกรรมของบุคคล หนึ่งได้เลือกไว้เพื่อให้สามารถก้าวไปสู่สถานการณ์ที่พึงปรารถนาได้

ในลักษณะความหมายเช่นนี้ เราก็จะให้เห็นแง่ของพฤติกรรมของมนุษย์ที่ว่าแท้จริงแล้ว เป้าหมายของการตัดสินใจนั้นผู้กระทำการตัดสินใจในความหมายดังกล่าว จะเป็นผู้ทำการตัดสินใจ ในฐานเอกบุคคล ซึ่งมีความรู้สึกนึกคิดบางอย่างเกิดขึ้นด้วย เป็นต้นว่าเอกบุคคลนั้น จะต้องมีความรู้สึก และมีความรู้ความสามารถทั่วไป ในการตัดสินใจ (Cognition) ในประการที่สองยัง ปฏิบัติทางจิตเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียกว่าความปรารถนาความต้องการหรือความตั้งใจ และประการ สดท้าย คือ ทักษะทางจิตที่เกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกและความพึงพอใจ (Affectation) ซึ่ง ความรู้สึกทางจิตนั้น จะเป็นความรู้สึกของเอกบุคคลจะได้นำไปพิจารณาทางเลือกและทางเลือกที่ จะสร้างความพึงพอใจให้กับตนเองมากที่สุด



### 2.3 พฤติกรรมทั่วไปของการตัดสินใจของมนุษย์

โดยปกติดูเหมือนว่า จะพิจารณากำหนดพฤติกรรมมนุษย์ได้ในสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมอยู่หลายระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของมนุษย์นั้น โดยทั่วไปก็อาจจะแยกแยะระดับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมได้ 3 ระดับ คือ

#### นิสัย

นิสัย หมายถึง ปฏิกริยาโต้ตอบที่ถูกกำหนดไว้ โดยการกำหนดเงื่อนไขและจะมองในแง่การปฏิบัติการประจำวันเป็นการประพฤติปฏิบัติไปตามประสบการณ์ที่ผ่านมาและจะเกิดผลดีจึงอาจจะไม่พยายามประเมินสิ่งที่ได้ทำมาแล้วนั้น ซึ่งโดยปกติก็ทราบกันดีแล้วว่านิสัยนั้นเป็นเหตุผลของการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้ว หากว่าการประพฤติที่เป็นการประพฤติที่เป็นไปในลักษณะที่ค่อนข้างจะเป็นอัตโนมัติ ทั้งนี้ก็เพราะว่าได้มีการประพฤติซึ่งเป็นแบบอัตโนมัติ ทั้งนี้ก็เพราะว่าได้มีการประพฤติปฏิบัติเช่นนี้มาก่อนแล้ว และรู้สึกว่าได้ผลดีสมควร เพราะฉะนั้นการตัดสินใจและการเลือกทางเลือกในสถานการณ์ใหม่ ซึ่งถึงแม้จะเป็นสถานการณ์ใหม่แต่ก็คล้ายคลึงสถานการณ์เก่า มนุษย์ชอบที่จะตัดสินใจหรือเลือกทางเลือกตามความเคยชิน ที่ได้ปฏิบัติมา ดูเหมือนคนส่วนใหญ่ทำการตัดสินใจในลักษณะนี้มากเสียด้วย ตัวอย่างอาจจะเห็นได้ตั้งแต่การบริหารธุรกิจ งานราชการ ตลอดจนแม้จะทำการตัดสินใจดีความด้านกฎหมาย

ในอีกแง่มุมหนึ่ง นิสัยอาจเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอาจตีความหมายว่า เป็นการใช้สามัญสำนึก ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่า ด้วยความเคยชินในการปฏิบัติและลักษณะการตัดสินใจค่อนข้างจะอัตโนมัติ นั่นเองที่ดูเสมือนว่าทางเลือกในการตัดสินใจใด ๆ เป็นการ ใช้สามัญสำนึกมากกว่าที่จะพิจารณาด้วยเทคนิคต่างๆ ซึ่งหลายกรณีก็สามารถช่วยในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึงมุ่งเน้นการปฏิบัติตลอดจนพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ซึ่งหากปัญหานั้นไม่สลบซับซ้อนมากนัก การใช้สามัญสำนึกอาจจะได้ผลดี แต่ถ้าเป็นปัญหาที่สลบซับซ้อนมาก ความผิดพลาดหรือความไม่มีประสิทธิภาพอาจเกิดขึ้นได้ง่าย

#### การแก้ปัญหา (Problem Solving)

ลักษณะของการตัดสินใจในระดับที่สองนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของมนุษย์ที่พยายามเกี่ยวข้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ก็คือ การประเมินสิ่งใหม่ ๆ ในสถานการณ์ใหม่ พยายามที่จะใช้วิธีการเทคนิควิธีตลอดจนกลวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้มาและประสบผลสำเร็จแล้วมาแก้ไข ปัญหาใหม่ ๆ เหล่านั้น เราอาจบอกได้ว่าสิ่งที่แก้ไข คือพฤติกรรมแนวทางพฤติกรรมใหม่ เพราะว่าเป็นแนวทางปฏิบัติในแต่ละครั้งหลายกรณี มิได้กระทำโดยนิสัย แต่มีหลายวิธีที่จะประเมินสถานการณ์ใหม่ เพื่อที่หาช่องทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพราะฉะนั้นเมื่อแก้ปัญหาได้แล้ว สิ่ง

ได้รับอาจสะสมเป็นพฤติกรรมใหม่ที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าการแก้ปัญหาหนึ่งถึงแม้จะเกี่ยวกับนิสัย แต่มีข้อแตกต่าง อาจเกิดจากนิสัยใหม่หรือกระบวนการวิธีปฏิบัติใหม่เกิดขึ้น ในกรณีนี้เราเรียกว่า “ พฤติกรรมการตัดสินใจที่เกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในการแก้ปัญหา ” ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมี ปัญหาในตัวของมันเอง ทั้งนี้เพราะว่า โดยธรรมชาติมนุษย์มีความจริงอยู่ประการหนึ่งที่ว่าไม่ชอบ เสี่ยงกระทำการใด ๆ หมายถึง หากเป็นสถานการณ์ใหม่แล้วอาจเกิดความหวาดกลัว ไม่กล้าเผชิญ ปัญหาหรือข้อเท็จจริงที่ไม่เคยรับรู้มาก่อนสำหรับตน อย่างไรก็ตามเรื่องความเสี่ยงของบุคคลและ เป็นบุคคลเดียวหรือกลุ่มก็ตาม ย่อมมีพื้นฐานอยู่บนลักษณะหนึ่งที่เราเรียกว่า “ อัดตะประโยชน์ ” เมื่อ บุคคลมองอัดตะประโยชน์สถานการณ์แนวทางการปฏิบัติก็จะเปลี่ยนไป ก็อาจจะเปลี่ยนระดับ ความเสี่ยงของตนเองลดลง หรือเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะแก้ไขปัญหานั้น ในแง่การรับรู้ ระดับการมองเห็นและเข้าใจซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ มีผลเป็นอย่างมากในการรับรู้อัดตะ ประโยชน์หรือแนวทางในการแก้ปัญหา แต่อย่างไรก็ตาม ในระดับของความพยายามเข้าเกี่ยวข้องกับ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมนั้น ตัวกำหนดอีกประการหนึ่งที่เราพิจารณาคือ ระดับของการเสี่ยง ของตัวบุคคลที่ทำการตัดสินใจอยู่นั้นเอง

### การสร้างสรรค

ลักษณะของการสร้างสรรคเป็นลักษณะพฤติกรรมตัดสินใจในระดับที่สาม ซึ่งเป็น ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แปลกใหม่ที่เกิดขึ้น คือ ไม่สามารถจะนำเอาปฏิกิริยาตอบโต้หรือ ประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วช่วยมากนัก พฤติกรรมตัดสินใจแบบนี้ มักจะควบคู่กับการมองเห็น ช่องทางในทันทีทันใด ซึ่งในด้านการทำการตัดสินใจซึ่งเรามักจะใช้วิธีการตัดสินใจที่เรียกว่า Hueristic ซึ่งแนวคิดเรื่องพฤติกรรมตัดสินใจของมนุษย์ ในลักษณะนี้เป็นไปได้กับแนวคิด ของ Durkin ซึ่งกล่าวแนะนำไว้ว่าในตอนแรกเป็นเรื่องของการทดลองแล้วประสบความสำเร็จผลผลิต ปฏิบัติการใด ๆ จำเป็นต้องลองดูเสียก่อนแล้วจึงจะได้เรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาด เพื่อที่จะได้ไม่ทำสิ่ง นั้นอีก ถัดไปคือจะต้องค่อย ๆ ทำการวิเคราะห์และทำสุดคือการจัดรูปแบบใหม่ทันทีที่สามารถ นำมาปฏิบัติได้จริงและประสบผลสำเร็จ

ในอีกแง่หนึ่งการสร้างสรรคนั้น มองดูผิวเผินอาจจะเป็นการสร้างสรรค แต่แท้ที่จริง แล้วอาจเป็นความรู้สึกประเภทหนึ่งเรียกว่า “ ลางสังหรณ์ ” ที่เรียกอีกอย่างว่า ประสาทสัมผัสที่ ๖ สามารถคาดการณ์สถานการณ์หรือมองเห็นเหตุการณ์โดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม การที่มองอนาคตได้ ถูกต้องแม่นยำ ในกรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการแก้ปัญหาหรือเลือกทางเลือกได้ทันทีทันใดเช่นกัน เพียงแต่ว่า สาเหตุที่เกิดความรู้สึกเช่นนั้น มิได้หมายความว่าผ่านกระบวนการสร้างสรรค

หากแต่ว่าเป็นการมองเห็นลู่ทางโดยสภาพสิ่งที่บอกไว้ บางสิ่งบางอย่างที่ตนเองรู้สึกรับรู้ได้ และหลายกรณีจะเห็นว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ คือ ผู้ทำการตัดสินใจในระดับสูงที่ได้ผ่านงานมาอย่างหลากหลาย ควบคู่กับนิสัยในด้านการปฏิบัติจริง และเป็นการผสมผสานกันระหว่างความสามารถของผู้กระทำการตัดสินใจกับโชคของผู้กระทำการตัดสินใจนั่นเอง เพราะตามสภาพของผู้กระทำการตัดสินใจในสถานการณ์สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มนุษย์พยายามเข้าไปเกี่ยวข้องหรือพยายามทำความเข้าใจนั้น บางคนอาจมีความรู้ความสามารถมาก แต่โชคไม่อำนวยก็อาจจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ แต่ในทางตรงกันข้ามบุคคลอาจไม่มีความรู้ความสามารถ แต่ลู่ทางในการดำเนินการตัดสินใจและการดำเนินการไปสู่ความสำเร็จได้หรือที่เรียกกันว่า “ โชคช่วย ” อาจมีโอกาที่ประสบความสำเร็จในการตัดสินใจมากด้วยเช่นกัน แต่เราอาจกล่าวได้ว่า ทั้งความรู้ความสามารถและโชคนั้น เป็นลู่ทางอันเกิดขึ้นจากสิ่งที่คูวิวัฒน์มองคล้ายเป็นการสร้างสรรค์ แต่แท้จริงแล้วสาเหตุจากการเกิดอาจจะต่างไปดังที่กล่าวมา

**การตัดสินใจของสายตรวจ (สุรพงษ์ ไทยประเสริฐ, 2541:88-89)**

#### **สภาพทั่วไปของการตัดสินใจ**

ในองค์กรใด ๆ ก็ตามจะมีตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ตั้งแต่สูงลดลงไปจนถึงตำแหน่งหน้าที่การงานขั้นพื้นฐาน การมีลำดับชั้นของเจ้าหน้าที่ทำงานที่ทำงานเป็นลำดับชั้น เป็นผลจากการพยายามแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและขอบเขตของงานให้ย่อลงมา ยังมีการย่อตำแหน่งลงไปมากเท่าใดตำแหน่งงานที่ต่ำลงไปก็จะมีควมรับผิดชอบในการตัดสินใจน้อยลงเท่านั้น ส่วนตำแหน่งที่ต่ำลงไปตามลำดับชั้น และนอกจากนั้นยังหมายความว่า ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่สูงกว่าสามารถควบคุมผู้ได้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไว้ด้วย ทั้งนี้เพราะผู้บังคับบัญชาย่อมทราบดี ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีหน้าที่ในความรับผิดชอบปฏิบัติการที่ได้ผลเพียงใด

แต่สำหรับในองค์กรตำรวจนั้น มีสภาพแตกต่างไปจากสภาพดังกล่าว เนื่องจากองค์กรตำรวจเป็นหน่วยงานที่เริ่มจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูง ประกอบด้วยโครงสร้างขององค์กรตำรวจปัจจุบันมีลักษณะเป็น โครงสร้างแบบสูง เป็นการบริหารราชการที่มีช่วงการบังคับบัญชากว้าง และซับซ้อนมากขึ้นไปอีก อีกทั้งเพราะความหลากหลายในบทบาทหน้าที่และภารกิจตำรวจ จึงทำให้ไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับปรัชญาของงานตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ การส่งผ่านข้อมูลหรือการสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติจริงกับผู้บริหารระดับสูง จึงเกิดปัญหาในเรื่องการสั่งการที่ล่าช้าไม่ทันการ เกิดความผิดพลาดของข้อมูลสื่อสารที่สื่อสารกันภายในองค์กรขึ้น

เกี่ยวกับการตัดสินใจในองค์กรตำรวจผู้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนมากที่สุดก็คือ ตำรวจชั้นผู้น้อย หรือชั้นประทวน และพลตำรวจ ที่ออกตรวจตราตามท้องที่ต่าง ๆ แต่ตำรวจเหล่านี้กลับเป็นผู้ที่จะต้องใช้การตัดสินใจมากที่สุดเมื่อเกิดเหตุแต่ละครั้ง ตำรวจที่ต้องไปที่เกิดเหตุก่อนคือตำรวจกลุ่มนี้นั่นเอง งานในลักษณะสายตรวจ ซึ่งปัจจุบันโดยทั่วไปแล้วมีการจัดกำลังสายตรวจออกเป็น 3 ลักษณะ คือ สายตรวจเดินเท้า สายตรวจรถจักรยานยนต์ และสายตรวจรถยนต์

ในสภาพความเป็นจริงตำรวจเหล่านี้ มักเป็นตำรวจที่ฝึกอบรมมาน้อย ไม่ว่าจะเป็นวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ แม้แต่ด้วยวุฒิ ซึ่งส่วนใหญ่ของตำรวจปฏิบัติงานอยู่ในระดับนี้ เป็นผู้ที่มาจากตำรวจชั้นผู้น้อยกว่าในระดับสูง แต่กลับเป็นผู้มีอิทธิพลด้วยการตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พอจะเห็นได้ว่าองค์กรตำรวจนั้นมีผู้มีตำแหน่งต่ำกลับกลายเป็นผู้มีขอบเขตการตัดสินใจมากที่สุด ทั้งนี้เพราะกระบวนการยุติธรรมเริ่มต้นจากจุดนี้คือ การจับกุมคนกระทำความผิดเพื่อนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ย่อมหมายความถึงการสร้างประวัติศาสตร์ให้เกิดแก่ประชาชนผู้นั้น หากว่าจุดเริ่มต้นผิดพลาด เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวพันขึ้นสู่ผู้บังคับบัญชาย่อมมีข้อมูลที่ไม่ถูกต้องความผิดพลาดจะย้อนกลับและส่งต่อไปยังสถาบันอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม และผลที่สุดจะทำให้ขาดความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนซึ่งนับเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อภารกิจหลักของตำรวจ

### 3.กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการเผชิญเหตุของสายตรวจ (วิรพล กุลบุตร, 2541: 141-156)

ความคิดทางอาญานั้น ได้แก่ บรรดาความคิดที่กระทำต่อรัฐหรือเป็นเพียงการเสียหายต่อประชาชนอาจจะมีโทษหนักหรือเบา สุดแล้วแต่กฎหมายจะกำหนดไว้ แม้ว่าจะไม่มีผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษไว้ก็ตาม หากเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบทราบว่ ก็ถือว่าเกิดหน้าที่โดยตรงของตำรวจที่จะสืบสวนจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายอาญาได้แบ่งประเภทความผิดออกเป็นประเภทความผิดต่อส่วนตัว กล่าวคือความผิดประเภทนี้ต้องมีผู้เสียหายมากกล่าวโทษหรือร้องทุกข์มอบคดีให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการตามกฎหมาย ก่อนเจ้าหน้าที่ตำรวจถึงจะมีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติงาน ประเภทที่สอง ความผิดต่ออาญาแผ่นดิน เป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถดำเนินการได้ตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายได้มอบอำนาจให้ตำรวจดำเนินการได้

1.ตำรวจได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลอาญาวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับความคิดในกฎหมายอาญา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจ

2. ดำรวจโดยทั่วไป แม้ปกติจะไม่มีเขตอำนาจหรือเขตพื้นที่รับผิดชอบในการระงับปราบปรามผู้กระทำผิดอาญาโดยตรง หรือปฏิบัตินอกเขตรับผิดชอบ หากมีเหตุเกิดขึ้นในลักษณะที่ต้องรีบระงับปราบปรามโดยทันทีหรือมีความผิดเกิดขึ้นซึ่งหน้า ต้องรีบติดตามผู้กระทำผิด เพื่อจับกุมทันที ดำรวจทุกนายต้องรีบดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ตามอำนาจหน้าที่จะละเว้นเสียมิได้

### 3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการตรวจค้น

การดำเนินการตรวจค้นที่บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ดำรวจสายตรวจจำเป็นต้องทราบและเข้าใจหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่

#### การตรวจค้น

การตรวจค้นเป็นการกระทำอันละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 1 มาตรา 4 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลมีเสรีภาพเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครอง” และในหมวดที่ 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 28 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ใช้สิทธิและเสรีภาพของตนเองได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ...” มาตรา 31 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย การทารุณกรรมหรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม กระทำมิได้ แต่การลงโทษประหารชีวิตไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้าย หรือไร้ซึ่งมนุษยธรรม...” อย่างไรก็ตาม กฎหมายรัฐธรรมนูญเปิดช่องไว้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อย ตามกฎหมาย ในเรื่องที่กระทบกับสิทธิ เสรีภาพของบุคคลอื่น ซึ่งได้เปิดช่องว่างไว้ใน มาตรา 31 วรรค 2 บัญญัติไว้ว่า “ การจับ การคุมขัง ตรวจค้นบุคคล หรือกระทำการใดอันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้เว้นแต่ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจทำการตรวจค้น พบและยึดสิ่งของ ซึ่งอาจเป็นพยานหลักฐานหรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเพื่อค้นตัวบุคคลที่มีหมายจับ

การค้นแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ การตรวจค้นตัวบุคคลและการตรวจค้นสถานที่

1 การตรวจค้นบุคคลในสถานที่สาธารณะ เป็นการค้นตัวบุคคลต้องสงสัยที่ยังมิได้จับกุม โดยต้องมีเหตุอันสมควรอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

เมื่อมีเหตุอันสงสัยว่า บุคคลนั้นจะมีสิ่งของไว้ในการครอบครอง เพื่อใช้ในการกระทำผิด หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า สิ่งของที่อยู่ในความครอบครองนั้น ได้มาจากการกระทำผิด เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า สิ่งของที่ครอบครองนั้นมีไว้ผิดกฎหมาย ในปัจจุบันการตรวจค้นบุคคลในที่สาธารณะของสายตรวจ มีการปฏิบัติการเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นมาตรการป้องกันอาชญากรรม

เชิงรุก และได้ผลตามหลักจิตวิทยากับคนร้าย ทำให้คนร้ายไม่กล้าลงมือ และบ่อยครั้งที่ตำรวจสายตรวจค้นจับกุมบุคคลที่กระทำความผิดโดยมีอาวุธ วัตถุ หรือเครื่องมืออย่างอื่น ที่อาจใช้ในการกระทำความผิด เช่น ตรวจค้นจับกุมผู้พกพาอาวุธเครื่องกระสุน หรือตรวจค้นจับกุมผู้มีสิ่งผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น

การตรวจค้นบุคคลในทึร์ โหฐานถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลที่อยู่ในที่นี้ถูกค้น ชุกซ่อนสิ่งของที่ต้องการพบไว้ในร่างกาย เจ้าหน้าที่ผู้ค้นมีอำนาจค้นตัวผู้นั้นได้

การตรวจค้นผู้ถูกจับกุม เจ้าพนักงานผู้จับหรือผู้รับตัวผู้ถูกจับกุมไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหาและยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจจะใช้เป็นพยานหลักฐานได้ โดยหาสถานที่ที่มิดชิดพอสมควรแก่สภาพเพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกตรวจค้นได้รับความอับอาย

## 2 การค้นสถานที่

แยกเป็นการตรวจค้นในทึร์ โหฐาน และการค้นในที่สาธารณะ แต่การค้นในเขตพระราชวังหรือที่พระมหากษัตริย์ พระมเหสี หรือผู้สำเร็จราชการแทนประทับหรืออยู่ จะใช้หมายค้นไม่ได้ จะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทยก่อน จึงจะตรวจค้นได้

### การค้นในทึร์ โหฐาน

รัฐธรรมนูญ มาตรา 35 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในเคหสถาน บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในสถาน โดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองหรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” บทกฎหมายในรัฐธรรมนูญ ที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตรวจค้น ปรากฏในหมวด 8 เรื่องศาล ส่วนบทที่ 1 บททั่วไปมาตรา 238 ซึ่งบัญญัติว่า “ในคดีอาญา การตรวจค้นในทึร์ โหฐาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้มีคำสั่งหรือหมายศาล หรือมีเหตุให้ค้น โดยไม่มีหมายศาล ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ” ผลตามมาตรา 238 ทำให้อำนาจในการออกหมายค้นเป็นอำนาจของศาลเท่านั้น

การค้นโดยมีหมาย โดยปกติ การค้นทึร์ โหฐานจะต้องมีหมายค้นและเจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้น หรือผู้รักษาราชการแทนตามระเบียบเท่านั้น มีอำนาจจัดการให้เป็นไปตามหมายนั้น

การค้น โดยไม่ต้องมีหมายค้นต้องประกอบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังนี้

- เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากทึร์ โหฐาน
- เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากระทำลงในทึร์ โหฐาน
- เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันเชื่อว่า ผู้ที่ต้องการจับเข้าไปชุกซ่อนตัวอยู่ในทึร์ โหฐาน

- เมื่อมีเหตุอันสงสัยตามสมควรว่า สิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิดได้ซ่อน หรืออยู่ในที่รโหฐาน และจะต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่า หากเนิ่นนานช้ากว่าจะเอาหมายค้นนั้นสิ่งของนั้นอาจจะถูกโยกย้าย
- เมื่อที่รโหฐานที่ค้นนั้น ผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้านและการจับนั้นมีหมายจับ หรือผู้จับนั้นมีหมายจับ โดยไม่ต้องมีหมายค้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้
- เมื่อที่รโหฐานจะค้น เจ้าบ้านยอมให้เจ้าพนักงานเข้าค้นและที่ได้ทำหลักฐานลงลายมือชื่อรับแจ้ง ยินยอมให้ค้น โดยไม่มีหมายค้น

### เวลาในการค้น

การค้นในที่รโหฐานจะต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก (เวลากลางวัน) เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

1. เมื่อทำการค้นตั้งแต่เวลากลางวัน หากไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนได้
2. ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง ซึ่งจะเป็นจะต้องเข้าดำเนินการในปัจจุบันทันด่วน หรือฉุกเฉินรุนแรงกว่าการรอช้า จะทำให้เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลร้าย หรือผลในทางคดี เช่น ไม่ได้ตัวผู้กระทำผิด หรือเหตุนั้นก่อให้เกิดผลร้ายอื่น ๆ ต่อไปได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป
3. มีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้เป็นพิเศษ เช่น ตามพระราชบัญญัติป้องกันปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2519 มาตรา 14(1) บัญญัติไว้ว่า “เพื่อการดำเนินการป้องกันและปราบปรามกระทำเกี่ยวกับยาเสพติด ให้กรรมการ เลขานุการ รองเลขานุการ เจ้าพนักงานมีอำนาจใจการเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลากลางคืนได้ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ายาเสพติดให้โทษซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือบุคคลที่จะถูกจับได้หลบซ่อนตัวในสถานนั้น ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่า หากไม่ดำเนินการทันทีทันใด บุคคลนั้นจะหลบหนีหรือสิ่งผิดกฎหมายถูกโยกย้าย ”
- 4 การค้นเพื่อจับผู้ร้าย หรือผู้ร้ายสำคัญ จะทำในเวลากลางคืนก็ได้แต่ต้องขออนุญาตเป็นกรณีพิเศษจากศาลตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ในกรณีที่มีการค้นโดยหมายเจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้นหรือผู้รักษาราชการแทน ซึ่งต้องเป็นพนักงานปกครองตั้งแต่ระดับสามหรือตำรวจซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจเป็นหัวหน้าจัดการให้เป็นไปตามหมายนั้น

## กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจับกุม

เจ้าพนักงานจะจับผู้ใด โดยไม่มีหมายจับไม่ได้เว้นแต่ จะจับในกรณีต่อไปนี้

1 เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2 เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติกรรมอันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อการร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น โดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

3 เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

4 เมื่อเป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 117 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ตำรวจมีอำนาจจับกุมผู้ที่กระทำความผิดได้โดยทั่วไปไม่จำกัดพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดซึ่งหน้า ตำรวจทุกคนที่ประสบเหตุจะต้องเข้าจับกุมทันที

### การจับในที่รโหฐาน

โดยปกติจะมีหมายจับหรือไม่ก็ตาม กฎหมายมิให้จับในที่รโหฐาน เว้นแต่จะต้องปฏิบัติ ตามกฎหมายอันว่าด้วยการจับในที่รโหฐาน

การจับในที่รโหฐาน แบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

#### 1. การจับโดยมีหมาย

- เจ้าพนักงานจะต้องมีทั้งหมายค้นและหมายจับ
- มีหมายค้นอย่างเดียว แต่ในขณะที่ตรวจค้นได้พบบุคคลหรือพฤติการณ์ของบุคคลที่มีลักษณะที่เจ้าพนักงานตำรวจสามารถจับกุมได้ โดยไม่ต้องมีหมายจับ
- เมื่อที่รโหฐานที่จะเข้าจับนั้น ผู้จะต้องถูกจับเป็นบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับเจ้าพนักงานผู้จับจึงไม่ต้องมีหมายค้น

#### 2. จับโดยไม่มีหมาย

- เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงที่รโหฐาน โดยปรากฏแก่เจ้าพนักงานตำรวจนั่นเอง
- เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าขณะถูกไล่จับหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้เข้าไปซุกซ่อนตัวในที่รโหฐานนั้น
- เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้ที่จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นเป็นการจับโดยอาศัยขอกเว้นของกฎหมาย โดยไม่ต้องมีหมายจับดังกล่าวข้างต้น



### วิธีการปฏิบัติในการจับกุม

1 เจ้าหน้าที่จับกุม ต้องแจ้งให้เขาทราบว่าเขากำลังถูกจับ (ไม่มีหมายจับ) หรือแจ้งข้อความในหมายให้ทราบ หรือแสดงหมายให้ตรวจดู(มีหมายจับ) แล้วส่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพร้อมด้วยผู้จับ

2 หากมีความจำเป็นจะใช้วิธีการดังกล่าวตามข้อ 1 ไม่ได้ เจ้าพนักงานมีความจำเป็นต้องใช้อำนาจในการจับกุมและควบคุมเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือในกรณีที่ผู้ที่ถูกจับขัดขวาง หรือขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ที่ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือความป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับกุมนั้น

3 ในการจับกุมบุคคลตามหมายนั้น เจ้าพนักงานผู้จับจะขอความช่วยเหลือจากบุคคลที่อยู่ใกล้เคียงเพื่อจัดการตามหมายนั้น แต่บังคับให้ผู้ใดช่วยอาจเกิดอันตรายแก่เขานั้นมิได้

### ระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีเกี่ยวข้องกับการตรวจท้องที่ การช่วยเหลือประชาชนในหน้าที่ตำรวจ

หน้าที่ของตำรวจ ไม่ได้มุ่งหมายแต่เพียงในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน หรือระงับปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญาเท่านั้น ยังมีหน้าที่ในส่วนอื่น ๆ ไม่ขัดข้องต่อหน้าที่ในการป้องกันหรือระงับปราบปรามผู้กระทำความผิดทางอาญาอยู่อีกหลายประการ จึงสรุปได้ว่าหน้าที่ของตำรวจนั้นย่อมมุ่งหมายให้ช่วยเหลือประชาชนในเรื่องอื่น ๆ ด้วย เช่น

1 ช่วยเหลือผู้ที่เจ็บป่วย เป็นต้นว่า ช่วยเหลือพยาบาลเบื้องต้นหรือจัดส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล

2 ช่วยเหลือแก่ เด็ก และผู้หญิง ซึ่งอยู่ในลักษณะล่อแหลมต่อความปลอดภัย เป็นต้นว่า เส้นทางเปลี่ยว หลงทาง ข้ามถนนขณะที่มียานพาหนะพลุกพล่าน หรือในที่อื่นที่เห็นว่าไม่ปลอดภัย

3 ช่วยจัดการระงับหรือป้องกันเหตุการณ์ที่เห็นว่า ถ้าปล่อยปะละเลยไว้ อาจเป็นชนวนให้เกิดเป็นความผิดทางอาญาขึ้นได้โดยง่าย

4 ช่วยให้นำคำแนะนำหรือช่วยเหลือประการอื่นใดในสิ่งที่สามารถช่วยได้ เมื่อการช่วยนั้นไม่เป็นการขัดต่อระเบียบแบบแผน หรือราชการในหน้าที่ตำรวจ

การช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้น ข้าราชการตำรวจทุกคนต้องถือว่า เป็นสาระสำคัญส่วนหนึ่งที่ควรกระทำด้วยความเต็มใจ แต่ในกรณีใดที่ทำแล้วอาจเป็นเหตุให้ถูกมองไปในทางเสื่อมก็ควรให้ความระมัดระวัง เช่น เรื่องช่วยเหลือแล้วมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้เปรียบ ต้องกระทำด้วยความเป็นธรรม

การที่ตำรวจจะเป็นที่นิยมเชื่อถือของประชาชนได้มากเพียงใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การวาง  
 คนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กล่าวคือต้องเป็นผู้อยู่ในศีลธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่ของ  
 ตนอย่างเข้มแข็ง เด็ดขาดเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ และเมื่อมีงานจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่เกิดขึ้น  
 ก็ให้รีบจัดทำโดยไม่ชักช้า

### การป้องกันทรัพย์สินของสาธารณสมบัติ

เนื่องจากปรากฏว่าสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เช่น ถนนหนทาง สะพาน ท่อประปา  
 สายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ และวัสดุอื่น ๆ เป็นต้น ที่เป็นของใช้ส่วนรวมกัน ได้มีบุคคลที่เห็นแก่  
 ประโยชน์ส่วนบุคคล ได้ลักขโมย หรือทำลาย หรือแม้แต่น้ำในคลองทั่วไปก็มีผู้ทิ้งสิ่งโสโครก ท  
 ให้เกิดเน่าเหม็น ก่อความเดือดร้อนทำความรำคาญให้แก่ประชาชนส่วนรวม ซึ่งเป็นหน้าที่ตำรวจที่  
 ต้องรับผิดชอบในการป้องกันมิให้ทรัพย์สินสมบัติของแผ่นดิน หรือขององค์กรต่าง ๆ เสียหายจึงให้  
 ปฏิบัติดังนี้

1 ให้ผู้บังคับบัญชาของตำรวจทุกท้องที่ กำชับตำรวจสายตรวจ สายตรวจคู่ยาม หมู  
 ตรวจท้องที่ ให้ปฏิบัติการไปตามระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีโดยเคร่งครัด ถ้าตำรวจมี  
 ประสิทธิภาพ วัสดุที่เป็นของใช้ส่วนรวมร่วมกันบุบสลาย ท่อประปารั่ว สายไฟฟ้า ขาดชำรุด ให้  
 เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้พบเห็นเข้าจัดการหรือเป็นตัวแทนขององค์กรนั้น ๆ ทำการแก้ไข  
 ปัญหาในทันที ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อาจแก้ไขได้ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วน และให้แจ้ง  
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบแก้ไขต่อไป

2 เมื่อรับแจ้งเหตุ ตำรวจสายตรวจให้รีบดำเนินการบำบัดความเสียหายโดยทันที ถ้ามี  
 ผู้กระทำผิดกฎหมายก็ให้ดำเนินการตามกฎหมายนั้น ๆ

3 ระบบงานตำรวจสายตรวจ ความรู้ทั่วไปของการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

#### 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบงานสายตรวจ

การตรวจท้องที่โดยตำรวจสายตรวจ คือ วิธีการด้านหนึ่งของตำรวจในการป้องกัน  
 ปราบปรามอาชญากรรม การปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจมีอยู่ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อตรวจตรา  
 ลาดตระเวนสังเกตการณ์ ดูแลความสงบเรียบร้อยภายในเขตท้องที่ ระงับเหตุ ตลอดจนการจับกุม  
 ผู้กระทำผิดกฎหมาย ถ้าในท้องที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจตรา พื้นที่ดังกล่าวย่อมมีเหตุ  
 อาชญากรรมเกิดขึ้นบ่อยครั้ง นอกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจยังมีส่วนช่วยงานพนักงาน  
 สอบสวน เพราะงานสายตรวจเป็นบุคคลแรกในการเข้าระงับเหตุหรือถึงสถานที่เกิดเหตุก่อนนับว่า  
 เป็นสิ่งสำคัญมาก หากว่าประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจสายตรวจไม่เป็นผลหรือต่ำลง กา  
 ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมก็ย่อมไม่เกิดประสิทธิภาพ ซ้ำยังเชื่อมโยงไปถึง

ขวัญกำลังใจของประชาชน ที่จะทำให้ประชาชนขาดความรู้สึกรับประกันต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนในสังคม

### งานสายตรวจและการตรวจท้องที่

งานสายตรวจนั้นเปรียบเสมือนกระดูกสันหลังของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ เพราะการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจเป็นรูปแบบของการให้บริการประชาชนที่เก่าแก่ที่สุด ขององค์กรสายตรวจไม่ว่าจะเป็นองค์กรตำรวจเล็ก ๆ ในลักษณะท้องถิ่น หรือองค์กรตำรวจใหญ่ ๆ ในลักษณะสำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ต้องมีสายตรวจด้วยกันทั้งสิ้นประชาชนต้องการและเรียกหาตำรวจสายตรวจ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจจะต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง

### วัตถุประสงค์ของการตรวจท้องที่

วัตถุประสงค์ของการตรวจท้องที่ของตำรวจสายตรวจมิได้มีกำหนดไว้แน่นอน แต่จากพื้นฐานการปฏิบัติทั่วไป พอกกล่าวได้ว่าตำรวจสายตรวจมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1 เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
- 2 เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม
- 3 เพื่อลาดตระเวนสังเกตการณ์
- 4 เพื่อให้บริการประชาชนในขณะตรวจท้องที่
- 5 เพื่อป้องกันรักษาพยาบาลหลักฐานในที่เกิดเหตุ ก่อนพนักงานสอบสวน ไปถึงที่เกิดเหตุ
- 6 เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยหรือเหตุฉุกเฉิน
- 7 เพื่อสังเกตความเคลื่อนไหวของประชาชน
- 8 เพื่อช่วยสืบสวนของพนักงานสอบสวน

### หลักการตรวจท้องที่

การตรวจท้องที่เป็นงานของตำรวจที่เกี่ยวข้องกับสายงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมโดยตรง ซึ่งถือเป็นการปฏิบัติพื้นฐานในงานของตำรวจ ด้วยการจัดตำรวจออกตรวจตราลาดตระเวนไปในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ปกป้องคุ้มครองชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

ตำรวจสายตรวจจะต้องยึดหลักในการแสดงตัวให้เห็นในที่สาธารณะ ในลักษณะที่ประชาชนเห็นสม่ำเสมอ เป็นการคุ้มครองประชาชนที่ประกอบอาชีพสุจริต ได้รับความเดือดร้อนจากการก่ออาชญากรรม เป็นการป้องกันมิให้เกิดเหตุอาชญากรรม เพราะเชื่อว่าหากผู้ที่คิดกระทำความผิดเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจและข่มขู่เกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำความผิด การแสดงตัวของตำรวจสาย

ตรวจควรจะมีการเลือกสถานที่และเวลาให้เหมาะสมโดยวิเคราะห์จากข้อมูลทางสถิติคือ อาชญากรรมที่เกิดขึ้น หากสถิติในท้องที่ใดมากก็ควรมีการตรวจตราที่มากกว่าจุดที่มีสถิติเกิด อาชญากรรมน้อย บางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีน้อยก็อาจจะให้การนำรถสายตรวจไปจอดตามย่าน ชุมชน ซึ่งถือเป็นเทคนิคการแสดงตัวอย่างหนึ่ง

## 2. การปกป้องกิจการให้บริการชุมชน

นอกจากปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินประชาชนแล้ว สายตรวจท้องที่ยังต้อง ให้บริการประชาชนควบคู่กับการปฏิบัติหน้าที่ไปด้วย ไม่ว่าจะเข้าไปจัดการจราจรฉุกเฉิน เนื่องจาก อาจเกิดอุบัติเหตุการจราจรติดขัด รักษาสถานที่เกิดเหตุรบกวนพนักงานสอบสวนมาตรวจที่เกิดเหตุ หรือ ช่วยตรวจตราดูแลบ้านเรือนประชาชน เป็นต้น

## 3. การให้บริการ ไม่ว่าจะได้รับการร้องขอหรือไม่ก็ตาม

บางกรณีตำรวจที่ตรวจท้องที่ผ่านไปพบ แม้ว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมแต่ต้อง ให้บริการ เช่น พบคนป่วย พบคนหลงทาง ท่อประปารั่วขนาดใหญ่ สัญญาณไฟจราจรดับหรือ บกพร่อง การให้บริการประชาชนนี้บางครั้งอาจเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม โดยที่อาจจะคาดการณ์ ไม่ถึง เช่น ไฟฟ้าในซอยดับจะเพิ่มโอกาสให้คนร้ายก่ออาชญากรรมได้สะดวกขึ้น หรือประชาชน พบเหตุผิดปกติ เมื่อแจ้งข่าวสารเข้ามายังสถานีตำรวจแต่ไม่สามารถแจ้งได้เนื่องจากโทรศัพท์เสีย เป็นต้น

## ประโยชน์การตรวจท้องที่

หลักการตรวจท้องที่ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแนวทางของตำรวจจะต้องยึดถือและปฏิบัติ ในการออกตรวจพื้นที่ในเขตท้องที่รับผิดชอบ นอกจากนี้แล้วตรวจท้องที่ยังก่อให้เกิดประโยชน์ หลายประการของสายตรวจ ซึ่งเพื่อแจกแจงรายละเอียดถึงประโยชน์ที่เกิดแก่งานสายตรวจ เนื่องจากการตรวจท้องที่ได้แก่

1. ป้องกันการเกิดเหตุร้ายและเกิดอาชญากรรม
2. ตัดช่องโอกาสการกระทำผิดของคนร้ายตั้งแต่ต้น
3. เกิดผลทางด้านจิตวิทยา ทำให้ประชาชนอุ่นใจ เชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
4. หาข่าวเบาะแส ทั้งที่เกิดเหตุ กำลังเกิด หรือเมื่อได้เกิดอาชญากรรมขึ้นแล้ว
5. เป็นโอกาสที่จะปฏิบัติงานด้านมวลชนสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและร่วมมือกับประชาชน

การทำงานสายตรวจคือ งานที่ตำรวจเข้าไปหาประชาชนทุกพื้นที่ที่รับผิดชอบ เข้าไปทั้งในยามปกติ เกือบ ไม่ปกติ และเมื่อได้เกิดเหตุการณ์ไม่ปกติผ่านและพ้นไปแล้ว

เมื่อสายตรวจออกปฏิบัติงานในยามปกติจะทำให้ได้ข่าวสารและประโยชน์ในงานด้านชุมชนสัมพันธ์ ในยามเกือบ ไม่ปกติจะเป็นลักษณะการป้องกันเหตุ และตัดช่องโอกาสคนร้าย ส่วนในยาม ไม่ปกติหรือเกิดเหตุแล้ว ตำรวจออกตรวจพื้นที่ในช่วง โอกาสนี้จะทำให้เกิดผลในการปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย

จากประโยชน์ของการป้องกันและตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น จะมีผลต้องการหยุดยั้งพฤติกรรมของผู้ที่คิดจะกระทำความผิด สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของสายตรวจมีผลในการป้องกันอาชญากรรมและมีผลในการตัดช่อง โอกาสในการกระทำความผิดตั้งแต่เริ่มต้น ส่วนการหยุดยั้งแบบถาวรหรือชั่วคราวนั้น ขึ้นอยู่กับอุปนิสัยของเจ้าของพฤติกรรมนั้น ๆ เป็นสำคัญ

การตรวจท้องที่นั้นยึดหลักทฤษฎีบังคับการใช้กฎหมายมาโดยตลอดจนกระทั่งปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลง ไปทำให้เทคนิคและวิธีการตรวจต้องเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมด้วย อันจะทำให้วัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ จุดอ่อนของงานสายตรวจ โดยทั่วไปนั้นหลักการตรวจคือ การปรากฏตัวเพื่อให้คนร้ายเกรงกลัว สร้างความอุ่นใจแก่ประชาชน แต่เนื่องจากการแยกแยะคนคิดคนร้ายนั้นเป็นเรื่องลำบากสำหรับทุกแห่ง ทำให้ไม่สามารถไปปรากฏกายได้ทุกที่ทุกเวลาพร้อมกัน ทำให้เกิดช่องว่างเป็นโอกาสให้คนร้ายประกอบอาชญากรรมได้ การปฏิบัติงานสายตรวจเมื่อได้รับแจ้งเหตุก็ต้องรีบ ไประงับเหตุ แต่คนร้ายอาจหลบหนีไปแล้ว การที่ตำรวจไปที่เกิดเหตุที่ได้รับแจ้ง จึงเป็นเพียงช่วยให้ความรู้สึกรับรู้ของประชาชนดีขึ้น หากตำรวจไม่ไปหรือไปช้าแล้ว ประชาชนก็จะบ่นว่าตำรวจต่าง ๆ นานา อาจจะน้อยใจคิดว่า เป็นเรื่องเล็กน้อยไม่สำคัญ ตำรวจไม่มาดูแลประชาชน ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจขาดประสิทธิภาพเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน ดังนั้นการไปตรวจที่เกิดเหตุจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในบางครั้งอาจจะสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ หรืออาจเป็นเพียงให้กำลังใจแก่ผู้ประสบเหตุ เป็นต้น

### วิธีปฏิบัติของสายตรวจ

1. การป้องกันคุ้มครองประชาชนตามกฎหมาย (พงษ์พัฒน์ ฉายาพันธ์, 2536, น.98-121)

#### การแสดงตัวของตำรวจสายตรวจ

เป็นการปฏิบัติของตำรวจสายตรวจภายใต้หัวข้อปกป้องคุ้มครองประชาชนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสายตรวจเดินเท้า ตำรวจสายตรวจที่ใช้ยานพาหนะ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รวมถึงตำรวจที่คอยสังเกตป้องกันอาชญากรรมอยู่กับที่ ประจำตามป้อมยามตำรวจ การตรวจตรา

เพื่อมิให้เกิดเหตุร้ายภายในสังคม ตลอดจนเป็นการป้องกันมิให้เกิดเหตุ การดำเนินการปกป้องประชาชนนั้นต้องพยายามปรากฏตัวให้เห็นอยู่ในที่สาธารณะหรือให้ประชาชนเห็นตัวตำรวจอยู่เสมอ เป็นการคุ้มครองประชาชนให้พ้นจากอาชญากรรม และปกป้องการล่วงละเมิดของประชาชนตามกฎหมายทั้งยังทำให้ประชาชนใช้ชีวิตประจำวันตามปกติมีความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย

#### การเลือกสถานที่และเวลาแสดงตัว

ถึงแม้สายตรวจรถยนต์และรถจักรยานยนต์เคลื่อนที่ได้แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วเราไม่สามารถมีสายตรวจแสดงตัวครอบคลุมพื้นที่ในเวลาเดียวกันได้ จึงจะต้องเลือกเอาบริเวณหนึ่งบริเวณใดในเวลาเดียวกัน การเลือกสถานที่และเวลาแสดงตัวที่มีผลดีที่สุดจะต้องพึงสถิติอาชญากรรมในแต่ละช่วงเวลาเพื่อจะได้มีเวลาสำหรับเป็นจุดเป้าหมายในการแสดงตัว จึงได้มีการจัดทำสถิติอาชญากรรมในแต่ละช่วงเวลาเพื่อให้เข้าใจสถานการณ์และได้ทำการลงพื้นที่ในจุดที่เกิดอาชญากรรมสูง โดยกำหนดพื้นที่รับผิดชอบของรถสายตรวจแต่ละคันนอกจากจะเลือกเวลาสถานที่ให้เหมาะสมแล้ว ความชำนาญพื้นที่ของตำรวจสายตรวจมีส่วนสำคัญด้วย

#### การใช้เทคนิคเหมือนว่าแสดงตัว

จะใช้เทคนิคนี้ ต่อเมื่อมีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจน้อย ไม่พอกับการแสดงตัวในพื้นที่เป้าหมายตำรวจที่เข้าเวรจึงต้องนำรถสายตรวจที่ออกเวรไป ไปใช้จอดบริเวณพื้นที่สาธารณะที่มีคนเห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งเมื่อคนร้ายเห็นรถคันดังกล่าวก็เกิดความคิดว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ใกล้ ๆ ทำให้ไม่กล้ากระทำผิด นอกจากการจอดครถแล้วยังใช้อุปกรณ์อื่นของตำรวจ เช่น หมวกสายตรวจ เช่น ร้อยทาบบางแห่งใช้เทคนิคนี้ แต่ข้อเสียคือเทคนิคดังกล่าวควรใช้เป็นครั้งคราวเพราะคนร้ายจะรู้ทันเทคนิคดังกล่าว

#### เทคนิครถตำรวจสายตรวจออกเวร

กรมตำรวจอินเดีย เกิดความคิดให้ตำรวจสายตรวจที่ออกเวรนำรถตำรวจสายตรวจกลับบ้านเพื่อใช้ส่วนตัวทุกวัน ทั้งนี้เพื่อต้องการให้การแสดงตัวของตำรวจมีมากที่สุด และเมื่อได้ยินเสียงรถฉุกเฉินทางวิทยุ ถ้าอยู่ใกล้เคียงต้องไปแสดงตัวยังจุดเกิดเหตุโดยทันที โดยผลการปฏิบัติดังกล่าวนี้เกิดความน่าสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งมีผลทำให้อุบัติเหตุลดการบาดเจ็บการตายอาชญากรรมลดลงอย่างต่อเนื่อง เพราะเชื่อว่าการปรากฏกายมีมากโอกาสในการเกิดอาชญากรรมลดลง

## การแบ่งเขตตรวจพื้นที่ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความชำนาญของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

มูลนิธิตำรวจเมืองแคนซัส ได้ทำการศึกษางานป้องกันในปี ค.ศ. 1973 เป็นระยะเวลา 1 ปี โดยใช้วิธีแบ่งเขตตรวจพบว่า กำลังตำรวจมากหรือน้อยในแต่ละเขตไม่สำคัญเท่าความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษหรือประสิทธิภาพของตำรวจสายตรวจ แต่อย่างไรก็ตามก็ได้สร้างความอบอุ่นใจให้แก่ประชาชน เพราะเมื่อประชาชนได้เห็นตำรวจสายตรวจผ่านมา ก็รู้สึกอุ่นใจ ดังนั้นการแบ่งเขตสายตรวจจึงเป็นสิ่งจำเป็น วิธีการแบ่งเขตสายตรวจตามพื้นที่นั้น ที่ทราบกันทั่วไปใช้แบ่งเขตพื้นที่ส่วน ๆ ต่าง ตามความสะดวกในการตรวจ เช่น ใช้ถนนแบ่งเขต แต่ถ้าคำนึงถึงความชำนาญของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ อาจแบ่งพื้นที่ตามความหนาแน่นของชุมชน ย่านธุรกิจ บริเวณชุมชนแออัด บริเวณที่อยู่อาศัยหมู่บ้านจัดสรร แต่วิธีการนี้จะไม่สะดวกเพราะพื้นที่ลักษณะเดียวกันอาจตั้งอยู่ห่างกันเช่น ชุมชนแออัดตั้งอยู่ห่างกัน การคำนึงถึงคุณภาพความชำนาญของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้เหมาะสม พื้นที่เกิดอาชญากรรมบ่อย ๆ เช่น ย่านธุรกิจคนผ่านไปมา อาจส่งกำลังสายตรวจเสริม ในแต่ละเขตตำรวจสายตรวจไม่จำเป็นต้องเท่ากันทุกพื้นที่ รูปแบบตำรวจที่เหมาะสม เช่น พื้นที่บางส่วนของที่ต้องใช้สายตรวจเดินเท้า บางครั้งต้องใช้สายตรวจรถยนต์ รถจักรยานยนต์

## 2. การปกป้องคุ้มครองกึ่งให้บริการ

การดำเนินงานด้านการจราจรของตำรวจสายตรวจ

สถานีตำรวจในเขตกรุงเทพมหานคร สถานีตำรวจภูธรอำเภอหรือสถานีตำรวจภูธรอำเภอใหญ่ ๆ ก็มีการแยกตำรวจไปทำงานจราจรเป็นงานพิเศษ ในหน่วยงานเล็ก ๆ สถานีตำรวจที่ห่างไกลออกไป แผนกงานสายตรวจจะต้องรับผิดชอบในงานด้านการจราจรด้วย ปัญหาของตำรวจจราจร ได้แก่การไม่สามารถจัดการอุบัติเหตุได้หมดและไม่สามารถดำเนินการจราจรในช่วงโมงเร่งด่วนให้รถแล่นคล่องตัวได้ ถึงแม้ในหน่วยงานตำรวจใหญ่ ๆ จะมีแผนงานจราจรเฉพาะด้วยเหตุนี้งานจราจรจึงเป็นหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ การสอบสวนเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องการผู้มีความรู้และความชำนาญ ซึ่งมักมีพนักงานสอบสวนเข้ามาดำเนินการแต่ตำรวจสายตรวจก็ไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบได้ คงต้องมีความรู้ความชำนาญระดับหนึ่ง ซึ่งเมื่อตำรวจสายตรวจออกปฏิบัติหน้าที่มักได้รับแจ้งรถชนกัน ชนแล้วหนี การขับรถแข่งบนถนนหลวงหรือจัดการจราจรฉุกเฉิน ความรู้ของตำรวจสายตรวจกรณีรถชน ตำรวจควรจะมีความรู้ เร่งรีบช่วยเหลือคนเจ็บนำส่งโรงพยาบาล มีความรู้ในการทำแผนที่เกิดเหตุ การขอใบอนุญาตขับขี่ของคู่กรณีเพื่อรอพนักงานสอบสวน การนำคู่กรณีฝ่ายตรงข้ามกับผู้บาดเจ็บส่งพนักงานสอบสวน การแก้ปัญหาหลาย ๆ วิธี ตำรวจต้องเข้าใจลึกซึ้งในข้อกฎหมาย การแสดงกิริยาท่าทางคำพูดที่เหมาะสม ทำที่การเข้าหาประชาชนซึ่งเป็นเรื่องสำคัญทั้งสิ้น

### การตรวจดูแลบ้านเมืองเมื่อเจ้าบ้านไม่อยู่

ตำรวจสายตรวจมีความสำคัญมากในการป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้น เพราะสายตรวจมีหน้าที่ดูแลมิให้เกิดเหตุขึ้น หากมีบ้านที่ฝากไว้หลายหลัง อาจดูแลไม่ถึงจึงควรแบ่งให้สายตรวจผลัดอื่น ๆ ร่วมรับผิดชอบ โดยแบ่งเวรสลับเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ทั่วถึงกับบ้านทุก ๆ หลัง

#### การรักษาหลักฐานและสถานที่เกิดเหตุ

ตำรวจสายตรวจมีความสำคัญมากในการป้องกันรักษาหลักฐานและสถานที่เกิดเหตุ เพราะสายตรวจจะไปถึงที่เกิดเหตุก่อนผู้อื่น กรณีตำรวจบางท่านไม่เข้าใจ บางครั้งเป็นคดีใหญ่แต่หลักฐานถูกทำลายมาก ตำรวจสายตรวจต้องรับผิดชอบสูงต่อการรักษาหลักฐานในที่เกิดเหตุทั้งหมด ต้องระลึกเสมอว่าไม่จำเป็นต้องรู้มากมายในเรื่องการสอบสวนและหลักฐาน แต่ควรรู้ถึงสิ่ง ที่ควรทำเบื้องต้น คือ กำหนดขอบเขตตามสมควรของสถานที่เกิดเหตุและรักษาสถานที่เกิดเหตุไว้ให้พ้นจาก

1. ตนเอง ตำรวจสายตรวจมักจะทำลายหลักฐานโดยไม่เจตนา เพราะขาดความรู้ความชำนาญในการเข้าสถานที่เกิดเหตุ
2. ญาติพี่น้องและเจ้าของบ้าน ซึ่งเขารู้สึกว่ามีสิทธิและเสรีที่จะกระทำการใด
3. เพื่อนบ้านหรือไทยมู
4. ผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจจะเข้ามาทำลายหลักฐาน หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่เข้าไปทำลายหลักฐาน โดยรู้ไม่ถึงการณ์

### 3. การให้บริการ

#### การขอความช่วยเหลือฉุกเฉิน

หน้าที่และจุดประสงค์หนึ่งของตำรวจสายตรวจประการหนึ่งคือการเข้าไปจัดการกรณีมีผู้ขอความช่วยเหลือฉุกเฉินจะสังเกตเห็นว่าตำรวจสายตรวจมีกฎหมายออกมาเป็นพิเศษ เช่น ให้ติดไฟแดงวาววับบนหลังคารด และไซเรนเสียงสัญญาณฉุกเฉินใช้กรณีฉุกเฉินเร่งด่วน องค์กรต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องฉุกเฉินทั้งหมด เมื่อมีเหตุฉุกเฉินและตำรวจสายตรวจไปถึงที่เกิดเหตุความรับผิดชอบต่อเหตุหลวงต้องคอกอยู่กับตำรวจสายตรวจผู้นั้นทันที เนื่องจากเขามีอำนาจทางกฎหมาย จะทำให้เจ้าหน้าที่สายตรวจผู้นั้นกลายเป็นหัวหน้าของผู้คนในบริเวณเกิดเหตุ ประชาชนก็หมายพึ่งสายตรวจทันที โดยการให้ตำรวจสายตรวจผู้นั้นแนะนำหรือออกคำสั่ง



### การขอความช่วยเหลือเป็นประจำ

ส่วนมากการเรียกตำรวจสายตรวจให้ช่วยเหลือจะเป็นการเรียกขอความช่วยเหลือแก้ปัญหาเดิม ๆ ซึ่งตำรวจสายตรวจอาจรู้สึกเฉย ๆ ต่อการเรียกร้อง แต่ในขณะที่เดิวก็นั้นก็เป็นเรื่องสำคัญของผู้ร้องจึงต้องระมัดระวังอย่ากระด้างกระเดื่อง สมควรเอาใจเขามาใส่ใจเรา ต้องมีความสุภาพ ตำรวจสายตรวจต้องจดบันทึกรายละเอียดคร่าว ๆ เพื่อให้พนักงานสอบสวนซึ่งบางครั้งเรื่องเล็ก ๆ อาจเป็นประโยชน์ในอนาคตได้

### บริการโดยมรยาทดี

ประชาชนส่วนมากติดต่อกับตำรวจโดยได้รับใบสั่งหรือฝ่าฝืนสัญญาจราจร ซึ่งมักทำให้รู้สึกไม่ดีกับตำรวจ ความรู้สึกดังกล่าวแก้ไขได้ยากโดยตำรวจสายตรวจให้ความช่วยเหลืออย่างมีมารยาทหรือให้บริการให้มีคุณภาพดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ประชาชนอีกส่วนหนึ่งต้องการปรึกษาตำรวจเมื่อมีปัญหา เขาตอบรับทันทีแม้ว่าจะมิใช่เรื่องอาชญากรรม

### การให้ความรู้ชาวบ้านในการป้องกันตน

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ออกตรวจตราตามพื้นที่รับผิดชอบ อาจจะปฏิบัติตามปกติแล้วยังมีโอกาสที่ดีที่ได้พบประชาชน ควรแนะนำวิธีการป้องกันอาชญากรรมพื้นฐานแก่ประชาชน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานด้วย การให้ความรู้ในการป้องกันตนเองบางครั้งใช้วิธีสอดแทรกไปในการสนทนาบอกแนะนำตรง ๆ หรือแจกเอกสารแต่ตำรวจสายตรวจก็ต้องมีความรู้พอที่จะสามารถอธิบายข้อความในเอกสารได้อย่างถูกต้อง

### การช่วยเหลือองค์กรอื่น ๆ

เนื่องจากตำรวจสายตรวจต้องตรวจตราเขตลาดตระเวนตนเองอยู่เสมอ เห็นหลายสิ่งไม่ใช่อาชญากรรมแต่ควรให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นเรื่องความบกพร่องของเครื่องมืออุปกรณ์และการบริการที่แผนกอื่น ๆ ของเมือง นั้น ๆ แม้ว่าจะไม่เกี่ยวกับเรื่องอาชญากรรม ถ้าเป็นงานของตำรวจสายตรวจจะต้องรายงานสภาพเหล่านี้ผู้ที่เหนือกว่าของส่วนงานนั้น ๆ เพื่อองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะเข้ามาจัดการ

### การรายงาน

หน้าที่สำคัญของตำรวจสายตรวจคือการบันทึกเรื่องหลัก ๆ ที่เรียกใช้บริการหรือเรื่องทั่วไป ซึ่งต้องปรับเรื่องทั่วไปเหล่านี้ให้เป็นแบบของรายงานที่มีมาตรฐานสำคัญ

**บทบาทของตำรวจสายตรวจ**

1. สร้างศรัทธาต่อประชาชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้าราชการตำรวจอยู่ทั่วประเทศ และตำรวจสายตรวจคือตัวแทนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างแท้จริง ซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จะต้องออกตรวจตราตามพื้นที่รับผิดชอบ เข้าระงับเหตุบรรเทาทุกข์และงานบริการให้กับประชาชน เพื่อสร้างความสงบเรียบร้อยในสังคม การสร้างศรัทธานั้นจะต้องทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในตัว of ตำรวจสายตรวจ ไม่ว่าจะเป็นการใช้กิริยาท่าทางวาจา ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เข้าเผชิญ สร้างให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของสายตรวจนั้น ๆ

2. สร้างจิตสำนึกที่ร่วมกันที่ดี เพื่อให้ข้าราชการตำรวจที่ทำงานเพื่อรับใช้สังคมสามารถนำเอาผลการปฏิบัติไปสู่ความเป็นภาพรวมขององค์กร การมีจิตสำนึกที่ร่วมกันจึงจำเป็นที่จะต้องเกิดภายในงานของตำรวจ เพราะลักษณะงานนั้นต้องอยู่ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่โดยตลอด ในการทำงานเป็นกลุ่มนั้น หาก

สมาชิกทุกคน มีจิตสำนึกที่ดีเป็นแนวทางเดียวกัน จะทำให้เกิดความสำเร็จและงานที่ปฏิบัติมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ สิ่งทีก่อให้เกิดความเป็นตำรวจและยังยึดติดตลอดจนถึงปฏิบัติผิด ๆ กันมานาน อันเกิดจากการลอกเลียนหรือกระทำตามอย่าง ตำรวจสายตรวจจึงสร้างวัฒนธรรมขององค์กรใหม่ ซึ่งจำเป็นที่ต้องทราบข้อมูล ความต้องการของประชาชน คนในองค์กรด้วย ปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ การเอาใจใส่ในสาระทุกข์ของประชาชนโดยไม่นิ่งเฉย เหล่านี้จะสร้างองค์กรที่ประชาชนยอมรับเกิดวัฒนธรรมองค์กรสมัยใหม่ขึ้น

4. การปรับเปลี่ยนทัศนคติ ด้วยการยอมรับคำติชมและพร้อมที่จะปรับปรุงเสมอว่า ตำรวจสายตรวจมีทัศนคติในการที่จะทำงานเพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนการมุ่งเน้นที่จะออกตรวจในรูปแบบการออกตระเวนไปตามแผนการตรวจ

5. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน ในโลกของยุคข่าวสารข้อมูลการนำเทคโนโลยี และงานสารสนเทศมาใช้ในการทำงาน งานตำรวจสายตรวจในอนาคตนั้นคงจะหลีกเลี่ยงการนำเทคโนโลยีมาใช้ควบคู่กับการทำงานตามหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในการทำงานของสายตรวจมากขึ้น

### คุณลักษณะที่ดีของตำรวจสายตรวจที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1. ควรมีอายุงานระหว่าง 2 ปีและไม่ควรเกิน 45 ปี
2. มีสมรรถภาพทางร่างกายในเกณฑ์ที่ดี
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต
4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในท้องถิ่นได้
5. ต้องมีความรู้ในกฎหมายพอสมควร
6. ต้องเป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม
7. ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ
8. มีคุณสมบัติครบตามคุณสมบัติของสายตรวจที่ คณะกรรมการตำรวจกำหนดไว้

### ระบบสายตรวจในต่างประเทศ

#### ระบบสายตรวจในประเทศญี่ปุ่น

ในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา กรมตำรวจญี่ปุ่นได้รับการเปลี่ยนแปลงอย่างมากซึ่งในระยะเวลา 7 ปีแรกหลังสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ตำรวจญี่ปุ่นนั้นได้ถูกเปลี่ยนโครงสร้างจากระบบรวมอำนาจ มาเป็นการกระจายอำนาจตามแบบตะวันตก แต่ปรากฏว่าใช้ไม่ได้ผล ประเทศญี่ปุ่นจึงได้ผสมผสานระบบตำรวจแบบรวมอำนาจและระบบกระจายอำนาจเข้าด้วยกัน ซึ่งได้ดำเนินการภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการเพื่อการปลอดภัยสาธารณะต่างๆ ประกอบกับประเทศญี่ปุ่นเล็งเห็นถึงความสำคัญของงานตำรวจต่อการพัฒนาสังคม จึงได้มีการสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพสูง และกำหนดค่าตอบแทนที่มีสัดส่วนต่อปริมาณงานประกอบกับมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีผลผลิตทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาใช้ในการทำงานตำรวจ ทำให้งานตำรวจของญี่ปุ่นพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งในที่นี้กล่าวถึงระบบตำรวจสายตรวจของญี่ปุ่น ซึ่งได้รับความสนใจจากวงการตำรวจทั่วโลก

ระบบสายตรวจญี่ปุ่นนั้น ประสบผลสำเร็จในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นอย่างดี แม้ว่าประเทศญี่ปุ่นจะมีพื้นฐานทางสังคมดั้งเดิมแบบเกษตรกรรมเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่สถิติคดีอาชญากรรมต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ในแถบยุโรปและอเมริกา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการป้องกันอาชญากรรม จนทำให้ระบบงานสายตรวจญี่ปุ่นเป็นที่ยอมรับกับนานาประเทศ

การประสบผลสำเร็จในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของญี่ปุ่น มีสาเหตุหลายประการ เช่น ลักษณะภูมิศาสตร์ที่มีสภาพที่เป็นเกาะ ความเป็นชาตินิยม โครงสร้างของกรมตำรวจ

มาตรการควบคุมการมีอาวุธปืนอย่างเคร่งครัด และที่สำคัญคือการมีสัมพันธอันดีระหว่างตำรวจกับประชาชน ซึ่งทางญี่ปุ่นได้จัดระบบสายตรวจเพื่อคุมอาชญากรรมดังนี้

1. การจัดให้มีตำรวจสายตรวจ ซึ่งนอกจากประจำหน้าที่ในการออกตรวจลาดตระเวนแล้วต้องออกไปเยี่ยมทักทายกับประชาชนตามบ้านเรือนแต่ละหลังในพื้นที่อีกด้วย ซึ่งต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนแออัด และช่วงเวลาที่มึนคึกเกิดสูง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทุกคนต้องมีวิทยุสื่อสารเพื่อติดต่อได้โดยตลอด ทำให้ตำรวจสายตรวจรับรู้อาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

ส่วนกรณีรับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้ายจากประชาชนทางโทรศัพท์ 110 (คล้ายกับประเทศไทย 191) การแจ้งเป็นหน้าที่ของตำรวจสายตรวจที่จะต้องเร่งไปยังที่เกิดเหตุเมื่อได้รับทราบเหตุทางวิทยุ โดยให้ใช้ระยะเวลาสั้นที่สุด นอกจากนี้งานสายตรวจยังครอบคลุมถึงทีมสายตรวจเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ย่านธุรกิจ ซึ่งมีประชาชนหนาแน่น จุดตรวจ (Kenmonzyo) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ตำรวจสายตรวจใช้เพื่อการควบคุมเส้นทางหรือพื้นที่ที่เป็นแกนของการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งจุดตรวจแต่ละแห่งจะมีการประสานการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด โดยการติดต่อสื่อสารและการวางแผนร่วมกัน

2. การเยี่ยมเยียนตามบ้าน ตำรวจสายตรวจจะออกเดินทางมาเยี่ยมเยียนทุกบ้าน ทุกสำนักงาน และทุกโรงงานในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ไม่ใช่เพื่อการประสานความสัมพันธ์กิจการตำรวจต่อประชาชนเท่านั้น แต่เพื่อเรียนรู้ถึงปัญหาข้อขัดข้อง ตลอดจนความต้องการทัศนคติของประชาชนที่มีความต้องการในการบริการของตำรวจ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ด้านข้อมูลเพื่อกาปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น การเยี่ยมเยียนบ้านมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการประสานสัมพันธ์กิจการตำรวจต่อประชาชนอย่างเดียวแต่รวมไปถึงเพื่อเรียนรู้ปัญหาข้อขัดข้องภายในสังคม ความต้องการและทัศนคติของชุมชนที่มีต่อการบริการของตำรวจ อันเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้พัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้การบริการของตำรวจตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

3. ระบบ ตู้ยาม (Police Box) นับว่าเป็นกิจกรรมสำคัญยิ่งต่อการควบคุมการเกิดอาชญากรรมในชุมชนของญี่ปุ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

3.1 ระบบตู้ยามทั่วไป หรือรู้จักกันในชื่อว่า โคบัง (Koban) ซึ่งตั้งอยู่ในย่านชุมชน และจะมีสายตรวจเดินเท้าประจำอยู่ 2-3 คน ซึ่งจะปฏิบัติงานตลอด 24 ชั่วโมง และทุกวัน

3.2 ตู้ยามอาศัย (Chuzai sho) ตั้งอยู่บริเวณชานเมือง โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำอยู่เพียง 1 คน พร้อมครอบครัว

ดู๋ยามท้าวไป (Hashitsu sho) และดู๋ยามอาศัย (Chuzai sho) นี้จัดเป็นยุทธวิธีตำรวจเพื่อขยายขอบเขตรับผิดชอบของตำรวจ เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อแจ้งเหตุด่วนปรึกษาปัญหาต่างๆ ตลอดจนสอบถามเส้นทางการเดินทางได้โดยสะดวกและง่ายขึ้น ทั้งนี้มุ่งหวังเน้นเรื่องการบริการตำรวจให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด ดู๋ยามทั้ง 2 ดู๋ จึงเปรียบเสมือน “ประสาทสัมผัส” ขององค์กรตำรวจญี่ปุ่นที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารในชุมชนทั่วประเทศ ซึ่งมีจำนวนดู๋ทั้งหมด 15,000 ดู๋

ดู๋ยามท้าวไปจะตั้งอยู่ในเขตชุมชนหรือเมืองต่างๆ มักรู้จักกันในชื่อว่าดู๋ยาม โคบัง ดู๋ยามประเภทนี้ตำรวจจะผลัดเปลี่ยนเวร 3 ผลัด ประจำ 24 ชั่วโมง โดยรับผิดชอบหน้าที่ตั้งแต่ควบคุมอาชญากรรม จนถึงการให้ข้อมูลต่างๆ แก่ประชาชนผู้สัญจร ตัวอย่าง ดู๋ยามสถานีตำรวจโซนิซาคิของนครโอซากา รับบริการในการบอกเส้นทางแก่ประชาชนวันละประมาณ 2,200 คนเป็นต้น (มีนักวิชาการ ไปสังเกตที่ประเทศญี่ปุ่น ได้กล่าวไว้)

ตำรวจญี่ปุ่นและแผนสายตรวจเป็นแผนกเดียวกับตำรวจ ที่มีความจำเป็นต้องทำงานตลอด 24 ชั่วโมงต่อวัน และการทำงานนั้นต้องเข้าไปคลุกคลีกับประชาชนตลอดเวลา ถ้าพูดถึงความสุข ความสะดวกและความคุ้มครอง ป้องกันภัยแก่ราษฎร สมกับความเป็น “โอมวาริซัง” คือเป็นผู้ตรวจตราไปโดยรอบจริงๆ และทำงานสมกับหน้าที่ที่ประชาชนต้องจ่ายแก่รัฐ ยกตัวอย่างง่ายๆ ตามดู๋ยามตำรวจ ต้องมีบัญชีรายชื่อในหมู่บ้านที่คนรับผิดชอบว่า บ้านของใคร โรงงานใคร ตั้งตรงไหน ท่ามาค้าขายอะไร มีสมาชิกกี่คน รถที่ใช้เป็นต้น (สเถียร พันธรังสี, 2514: 222 )

ส่วนดู๋ยามอาศัย (Chuzai sho) จัดเป็นแนวความคิดแบบเก่ายุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ดู๋ยามประเภทนี้ตั้งอยู่ในเขตชนบท โดยใช้ตำรวจเพียงนายเดียวพร้อมครอบครัวอาศัยอยู่ในดู๋ยาม ซึ่งมีลักษณะเหมือนบ้านพักตำรวจ ภารกิจหลักคือควบคุมอาชญากรรมและอุบัติเหตุ ต่างๆ แก่ชุมชนที่รับผิดชอบ โดยปกติตำรวจดู๋ยามนี้จะปฏิบัติหน้าที่เฉพาะเวลาราชการเท่านั้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุด่วนเหตุร้ายขึ้นนอกเวลาราชการ รวมทั้งการตรวจตราท้องที่เป็นครั้งคราวในเวลากลางคืน

คั้งนั้นรถยนต์สายตรวจขนาดเล็กและวิทยุรับส่ง จึงเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนพื้นที่รับผิดชอบดู๋ยามอยู่อาศัยมีพื้นที่รับผิดชอบกว้างมาก เช่น ดู๋ยามไทคิ เป็นดู๋ยามของสถานีตำรวจฮิรุ เกาะฮอกไกโด ตำรวจญี่ปุ่น ได้มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้าใจอันดีกับประชาชน โดยผ่านทางสื่อมวลชนต่างๆ นอกจากนี้ยังมีภารกิจอื่นๆ เช่นการจัดคนตรีในสถานศึกษา การบริการสังคม สนับสนุนแก่องค์กรเอกชนเพื่อป้องกันอาชญากรรม การจัดตั้งให้มีหน่วย 110 และการะบรรเทาทุกข์แก่เหยื่ออาชญากรรม เป็นต้น การปฏิบัติลักษณะเหล่านี้เป็นการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนและองค์กรภาคเอกชนทั้งสิ้น

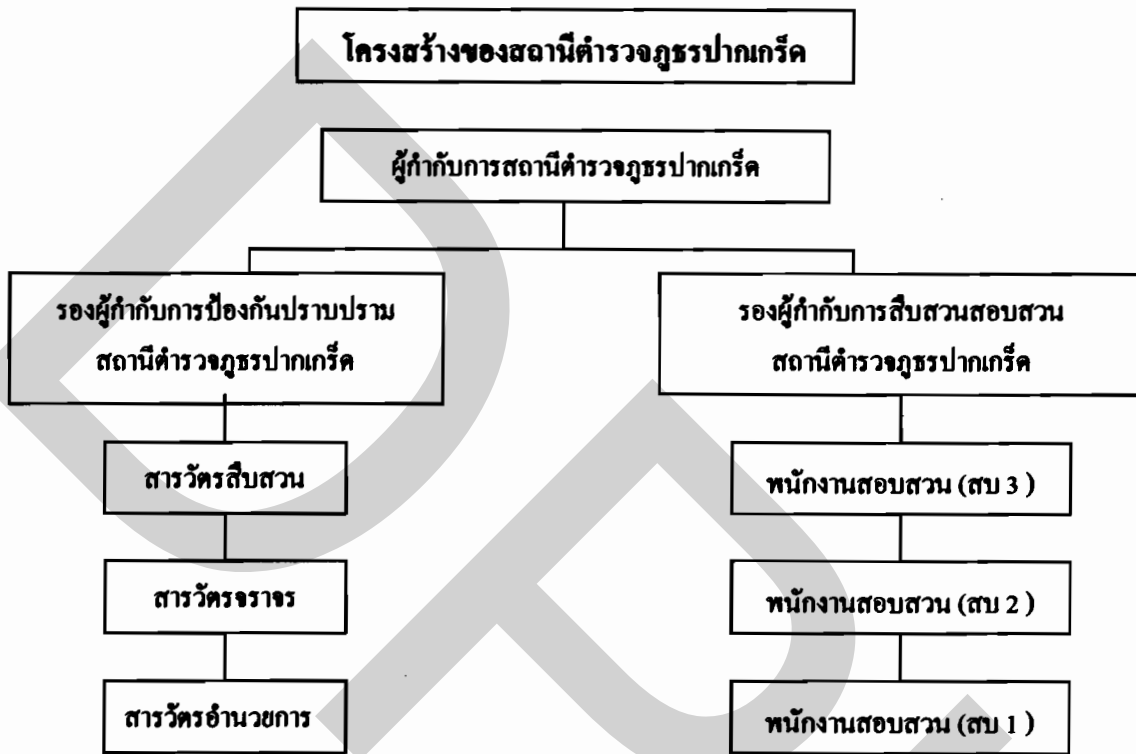
อาชญากรรม ในญี่ปุ่นมีหน่วยงานอาสาป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจำนวนมาก โดยตั้งขึ้นทั่วประเทศ ในเกือบทุกพื้นที่ที่มีสถานีตำรวจ โดยสมาชิกประกอบด้วยประชาชนในท้องถิ่นทำหน้าที่ช่วยเสริมการทำงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเช่น แจกเอกสารป้องกันอาชญากรรม และช่วยจัดหาอุปกรณ์เสริมแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นนอกจากนี้ยังมีสมาคมป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของผู้ประกอบธุรกิจต่างๆ ซึ่งสมาชิกเหล่านี้ ได้รับการฝึกอบรมจากตำรวจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมเบื้องต้นและสามารถช่วยเหลืองานตำรวจได้

#### ระบบงานตำรวจสายตรวจของอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างขวาง โดยสมัยก่อนการดูแลรักษาความสงบภายในประเทศใช้วิธีการและกฎหมายถ่ายทอดมาจากประเทศอังกฤษ ซึ่งอเมริกาเคยตกเป็นอาณานิคมอยู่และได้มีการพัฒนาปรับปรุงมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการพัฒนาระบบตำรวจของอเมริกา เริ่มจากรากฐานความต้องการของประชาชนในสังคม แต่ละแห่งที่มีความแตกต่างกัน จึงได้มีการค้นคว้าพัฒนาทางวิชาชีพเฉพาะของตำรวจขึ้นเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่

ด้านการจัดกำลังระบบสายตรวจ อเมริกาใช้แผนการจัดกำลังระบบสิบ เริ่มใช้ครั้งแรกอันดิงตันบีช แคลิฟอร์เนีย ซึ่งแพร่หลายในปัจจุบัน เป็นวิธีการแบ่งช่วงการทำงานเป็นผลัด ๆ ละ 10 ชั่วโมง แต่ละผลัดจะรับผิดชอบช่วงเวลาซ้อนกันผลัดละ 2 ชั่วโมง เพื่อลดช่องว่างไม่ให้ขาดตำรวจในการตรวจพื้นที่ และยังเพิ่มกำลังสายตรวจโดยอัตโนมัติในช่วงเวลาเร่งด่วน ซึ่งระบบนี้ตำรวจสายตรวจทำงานอาทิตย์ละ 4 วัน หยุดพัก 3 วัน ในช่วงเวลาที่ซ้อนกันเป็นช่วงที่ตำรวจสายตรวจรวบรวมข้อมูลก่อนออกตรวจ และเวรที่ออกจะมาเขียนรายงานเหตุที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติหน้าที่ ข้อดี คือ ช่วงกำลังสายตรวจ 2 ผลัดมาซ้อนกันจะเป็นการเสริมกำลังสายตรวจอัตโนมัติ ทำให้ประชาชนได้เห็นตำรวจสายตรวจมากขึ้น ตามหลักการตรวจโดยการแสดงตัว และเมื่อตำรวจหยุดพักช่วง 3 วัน เป็นโอกาสสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สร้างขวัญกำลังใจแก่กำลังพล จากการติดตามผลปฏิบัติพบว่าตำรวจสายตรวจในแต่ละผลัดมีความรับผิดชอบในหน้าที่เมื่อได้รับแจ้งเหตุ และบังคับให้ตำรวจมีเวลาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง ไม่มีช่องว่างระหว่างสายตรวจในขณะที่เปลี่ยนผลัด ส่วนข้อเสีย คือ การทำงานของแต่ละผลัดยาวไป ซึ่งการทำงานวันละ 8 ชั่วโมงทำให้ร่างกายอ่อนเพลีย โดยเฉพาะผลัดคึกที่ทำงานถึงเช้า ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจไม่ดี เนื่องจากการพักยาวนานไป ซึ่งอาจลดลงมาเป็นผลัดละ 9 ชั่วโมง เพื่อให้มีการซ้อน 1 ชั่วโมง

โครงสร้างของสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด บังคับบัญชาการตำรวจภูธรจังหวัดนนทบุรี  
กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ



ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด

สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ดจัดตั้งขึ้น โดยภารกิจหน้าที่ที่สำคัญเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย ปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชน และสาธารณสุข โดยมีเขตรับผิดชอบในเขตพื้นที่อำเภอปากเกร็ด มีทั้งหมด 6 ตำบล คิดเป็นพื้นที่ 40.048 ตารางกิโลเมตร ประชากรทั้งสิ้น 179,472 คน (ข้อมูล ปี 2552 ) ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ยต่อพื้นที่ของเทศบาลเท่ากับ 4,904.05 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นเขตเทศบาล 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลปากเกร็ด มีพื้นที่ 3.59 ตารางกิโลเมตร ประชากร 35,035 คน ตำบลคลองเกลือ มีพื้นที่ 3.05 ตารางกิโลเมตร ประชากร 8859 คน ตำบลบางพูด มีพื้นที่ 9.039 ตารางกิโลเมตร ประชากร 49,846 คน ตำบลบ้านใหม่ มีพื้นที่ 15.085 ตารางกิโลเมตร 24,325 คน ตำบลบางตลาด มีพื้นที่ 5.28 ตารางกิโลเมตร ประชากร 55407 คน ตำบลเกาะเกร็ด มีพื้นที่ 4.008 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 3000 คน สำหรับอาณาเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจปากเกร็ด ทิศเหนือติดกับ อำเภอเมืองปทุมธานี และอำเภอลาดหลุมแก้ว

จังหวัดปทุมธานี ทิศใต้ติดอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ทิศตะวันออกติดเขตดอนเมืองและเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ทิศตะวันตกติดเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สำหรับการแบ่งเขตสายตรวจ จัดกำลังออกเป็น 9 สาย กำลังพลสายตรวจจะจัดแบ่งเป็น 4 ชุด การจัดเวรยามสายตรวจนั้นเป็นผลัด ๆ ละ 8 ชั่วโมง ใน 1 วันมี 3 ผลัด ดังนั้นจะมี 1 ชุดที่เป็นวันพัก ในหนึ่งสายตรวจประกอบด้วย

สายตรวจจรดจักรยานยนต์ 18 นาย ทำการตรวจตราโดยใช้รถจักรยานยนต์ ซึ่งแบ่งเป็น 9 สาย สายละ 2 นาย

พนักงานขับรถร้อยเวรสายตรวจ (ร้อยเวร 20) จำนวน 1 นาย

เจ้าหน้าที่รับแจ้งเหตุผู้ยาม จำนวน 1 นาย

เจ้าหน้าที่วิทยุ จำนวน 1 นาย

นอกจากเจ้าหน้าที่ออกตรวจแล้วงานสายตรวจยังมีงานด้านธุรการ งานประชาสัมพันธ์ งานควบคุมผู้ต้องหา (สิบเวร) งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ สายตรวจร้านทอง สายตรวจธนาคารซึ่งปฏิบัติงานเฉพาะเปิดทำการ

4.1 ระบบสายตรวจของสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด

สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ดแบ่งสายตรวจออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1.สายตรวจเดินเท้า เป็นการตรวจตระเวนด้วยการเดินเท้าโดยไม่ใช้ยานพาหนะ สายตรวจประเภทนี้เหมาะสำหรับพื้นที่ชุมชนหนาแน่น ในเขตการจราจรหนาแน่น ยานพาหนะเข้าตรวจไม่ได้ บริเวณชุมชนแออัด หรือบริเวณที่ต้องการการเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง คุณลักษณะอีกประการหนึ่งของสายตรวจเดินเท้าก็คือ การปรากฏตัวเป็นระยะเวลานาน ๆ ในแต่ละจุดก่อนที่สายตรวจเดินเท้าผ่านพ้นทางไปทำให้ประชาชนเกิดความอุ่นใจ ในขณะที่เดียวกันจะสร้างความกดดันต่ออาชญากรรมที่คิดจะลงมือกระทำผิดเพราะเมื่อคนร้ายเห็นตำรวจอยู่บริเวณใกล้เคียงก็จะเกิดความกลัวที่จะถูกจับกุม ทำให้เลิกความคิดที่กระทำผิดนั้นเสีย

การวางจุดสายตรวจเดินเท้านั้น สามารถได้ทั้งด้วยวิธีการใช้รถสายตรวจบรรทุกำลังสายตรวจเดินเท้า แล้วนำไปปล่อยตามจุดที่กำหนดไว้ตามแผน และเมื่อครบกำหนดเวลาเปลี่ยนเวรก็นำรถมารับกำลังมาสับเปลี่ยน แต่ในบางกรณีหัวหน้าสายตรวจอาจผ่อนผันให้สายตรวจนำรถส่วนตัวเดินทางไปประจำจุดเอง แต่กรณีนี้หัวหน้าสายตรวจจะต้องหมั่นไปตรวจสอบสายตรวจเดินเท้าเพื่อให้มั่นใจว่าตำรวจสายตรวจไม่ละทิ้งจุดหรือเลียงไปจุดอื่นหรือแอบไปพักผ่อนตามร้านค้าหรืออาคารบ้านเรือนในเขตตรวจ

2. สายตรวจจรดจักรยานยนต์(Motorcycle Patrol) เป็นการตรวจโดยใช้รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะ จะเป็นการตรวจเดี่ยวโดยตำรวจเพียงนายเดียวหรือตรวจคู่โดยมีผู้นั่งซ้อนท้ายสาย



ตรวจรถจักรยานยนต์นั้นเหมาะจะใช้ตรวจในพื้นที่ย่านชุมชน ตรอกซอกซอยที่รถยนต์เข้าตรวจไม่ได้ คุณสมบัติของสายตรวจประเภทคือมีความว่องไวในการปฏิบัติงานสูง ประหยัดน้ำมัน เชื้อเพลิงแต่

มีข้อจำกัดเมื่อเวลาฝนตกจะทำให้สายตรวจไม่สามารถออกปฏิบัติหน้าที่ได้ และสายตรวจรถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุได้ง่ายและผลของอุบัติเหตุที่นั้นย่อมส่งผลกระทบต่อร่างกายและชีวิตของผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้าย

3. สายตรวจรถยนต์ (Car Patrol) เป็นการตรวจโดยมิใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะ การใช้รถยนต์ตรวจเหมาะสมกับตรวจลาดตระเวนในพื้นที่ที่มีอาณาบริเวณกว้างและห่างไกลที่ตั้ง การตรวจโดยรถยนต์จะปรากฏเป็นเป้าสายตาของประชาชน ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของตำรวจอีกทางหนึ่ง ยังสามารถใช้เป็นยานพาหนะในการเคลื่อนย้ายคน สิ่งของ หรือกำลังเสริมตำรวจ แม้สายตรวจรถยนต์จะมีประโยชน์มากแต่อย่างไรสายตรวจรถยนต์มีข้อเสียคือ ความไม่คล่องตัวในพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่นหรือซอยแคบ

4. ตู้ยามหรือป้อมยาม (Police Box) สายตรวจประเภทนี้เป็นสายตรวจประจำที่แต่มีการจัดที่พัก คือตู้ยามหรือป้อมยามจะถูกสร้างขึ้นไว้ตามชุมชนเพื่อไว้คอยให้บริการประชาชน หรือตั้งขึ้นบริเวณที่จุดต่อแหลมต่อการเกิดอาชญากรรมเพื่อไว้ป้องกันหรือระงับเหตุ ตู้ยามติดตั้งอุปกรณ์สื่อสารวิทยุรับส่งหรือโทรศัพท์ไว้ มีห้องพักผ่อน มีเตียง มีห้องน้ำ ทั้งนี้เพื่อให้ตำรวจที่จัดเข้าประจำตู้ยามได้ให้พักผ่อน เพราะการจัดสายตรวจประจำตู้ยามนี้ จะถูกจัดให้มีช่วงการปฏิบัติหน้าที่ยาวนานเฉลี่ย 8 ชั่วโมง เป็นช่วงเวลา 1 ผลัด ปกติของตำรวจสายตรวจทั่วไป ปัจจุบันตู้ยามตำรวจที่มีความพร้อมหลายแห่ง ได้ถูกปรับปรุงสถานีตำรวจย่อยที่คอยให้บริการประชาชนในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การรับแจ้งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ตลอดจนการให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง

ยามจุด คือประเภทตำรวจสายตรวจที่ถูกจัดให้อยู่ประจำที่ ณ จุดหรือสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง โดยมอบหมายให้ทำหน้าที่อารักขาหรือสถานที่สำคัญ หรือบริเวณใดบริเวณหนึ่งโดยเฉพาะ สถานที่ที่จัดให้มียามจุดอาจเป็นสถานที่สำคัญที่ต้องคอยดูแล เช่น ธนาคารร้านทอง ศูนย์การค้า เป็นต้น ยามจุดมีลักษณะคล้ายสายตรวจเดินเท้า แต่ต่างกันที่ยามจุดจะไม่ถูกกำหนดให้มีอาณาเขตบริเวณท้องที่เดินตรวจตรา

โครงการตู้แดงอิเล็กทรอนิกส์ (E-Redbox) วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการบริการของหน่วยงานให้ทันสมัย เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับแจ้งเหตุ จากตู้แดง จากนั้นเจ้าหน้าที่สามารถทำการส่งการเพื่อให้เจ้าหน้าที่สายตรวจเข้าสู่ที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ในการออกตรวจพื้นที่ เพื่อจัดทำรายงานต่าง ๆ และสามารถนำรายงานมาวางแผนใน

สั่งการเพื่อให้เจ้าหน้าที่สายตรวจเข้าสู่ที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการทำงาน  
 ของเจ้าหน้าที่ในการออกตรวจพื้นที่ เพื่อจัดทำรายงานต่าง ๆ และสามารถนำรายงานมาวางแผนใน  
 การแก้ไขและปรับปรุงรูปแบบการทำงานในอนาคต 3 เพื่อใช้เป็นดัชนีชี้วัดการทำงานตามนโยบาย  
 ของรัฐ 4 เพื่อปรับปรุงและประเมินผลศักยภาพของหน่วยงานต่อไป วิธีการดำเนินการ 1 ทำการ  
 จัดหาตู้แดง GPRS Module Unit ประกอบด้วย ระบบหาพิกัด (GPS) และระบบส่งข้อมูลเข้าสู่กลาง  
 ผ่านเครือข่าย GPRS เพื่อทำการบันทึกเวลาเจ้าหน้าที่สายตรวจและทำการส่งข้อมูลเข้าสู่ศูนย์  
 บัญชาการ 2 ทำการติดตั้งปุ่มแจ้งเหตุเพื่อให้ประชาชนสามารถแจ้งผ่านทางตู้แดง 3 ทำการจัดระบบ  
 Magnetic Card Reader ติดตั้งตู้แดง เพื่อใช้บันทึกเวลาของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ออกปฏิบัติ  
 หน้าที่ 4 ทำการจัดตั้งศูนย์รวบรวมข้อมูลที่แสดงตำแหน่งตู้แดงและสถานะ การแจ้งเหตุของ  
 ประชาชนจะทำการติดตั้ง Central Software ที่ Server ของศูนย์รวบรวมข้อมูล

#### **รูปแบบการจัดผลัดตรวจของสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด**

ในรอบ 24 ชั่วโมง การแบ่งผลัดของตำรวจสายตรวจปฏิบัติงานตามความจำเป็นเพื่อให้  
 แบ่งลงตัวโดยคำนึงถึงสภาพของงานที่ปฎิบัติสามารถกระทำได้ พิจารณางานที่ทำนั้นเป็นงานที่  
 ต้องตรากตรำ งานที่ใช้สมอง หรืองานที่มีลักษณะเน้นทางกายภาพ สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด มี  
 รูปแบบการจัดสายตรวจดังนี้

ผลัด 8 ชั่วโมง จะมีการแบ่งช่วงเวลาของผลัดตรวจในรอบ 24 ชั่วโมง ออกเป็น 3 ผลัด ๆ  
 ละ 8 ชั่วโมง โดยผลัดแรก อยู่ในช่วงเวลา 00.01-08.00 น.เรียกว่า ผลัดคึก ผลัดที่ 2 หรือผลัดเช้า อยู่  
 ช่วงเวลา 08.01-16.00 น. และผลัดที่ 3 หรือผลัดเย็น ระหว่างเวลา 16.01-24.00 น. เมื่อเจ้าหน้าที่  
 ตำรวจสายตรวจเข้าเวรครบ 8 ชั่วโมงจะมีเวลาพักตรวจกว่าสายตรวจอื่นจะมากันครบ จึงจะกลับมา  
 เข้าเวรอีกครั้งเป็นเช่นนี้ต่อเนื่องกันไป

การจัดชุดปฏิบัติการ สถานีตำรวจปากเกร็ดมีชุดปฏิบัติงานทั้งสิ้น 4 ชุด ปฏิบัติหน้าที่  
 ผลัดละ 8 ชั่วโมง มีช่วงเวลาพัก 32 ชั่วโมง ก่อนเข้าเวรในครั้งต่อไป เรียกว่า 8 พัก 32

ตารางที่ 2.1 ตารางจัดสายตรวจแบบผลัดละ 8 ชั่วโมง 4 ชุดปฏิบัติ

วันที่ปฏิบัติกร	เวรพัก	00.01-08.00 น.	08.01-16.00 น.	16.01-24.00 น.
1,5	ชุด 4	ชุด 1	ชุด 2	ชุด 3
2,6	ชุด 3	ชุด 2	ชุด 3	ชุด 4
3,7	ชุด 2	ชุด 3	ชุด 4	ชุด 1
4,8	ชุด 1	ชุด 4	ชุด 1	ชุด 2
5,9	ชุด 4	ชุด 1	ชุด 2	ชุด 3
ฯลฯ				

ตารางจัดสายตรวจแบบผลัดละ 8 ชั่วโมง 4 ชุดปฏิบัติ

### รูปแบบในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ

ความสำคัญ(คู่มือการฝึกหลักสูตร,2542 : 312)

สถานีตำรวจต้องเผชิญกับสถานการณ์คับขัน แปรเปลี่ยนง่ายและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นสถานการณ์ที่อันตรายต่อเหยื่อ ประชาชน และตำรวจเอง โดยหากแก้ไขไม่ถูกต้องตั้งแต่แรกแล้ว อาจทำให้เกิดความยุ่งยากที่จะแก้ไข เช่นคนร้ายปล้นร้านค้าแต่ตำรวจเข้าไปตะลุมบอนในขณะที่คนร้ายยังอยู่ในร้าน คนร้ายจับเจ้าของเป็นตัวประกัน หรืออาจยังกันทำให้คนตาย ทั้ง ๆ ที่เป้าหมายของคนร้ายมีแค่ประสงค์ต่อทรัพย์

### หลักการพื้นฐาน

1. ก่อนเข้าเผชิญเหตุจะต้องทราบว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ โดยเฉพาะในตอนเริ่มเกิดเหตุการณ์ อามีตำรวจอยู่ที่เกิดเหตุเพียง 2 คนเท่านั้น ดังนั้นตำรวจที่มีอำนาจในการตัดสินใจ และเป็นคนตัดสินใจ หรือเรียกว่า ผู้บัญชาการเหตุการณ์ จะส่งผ่านอำนาจในการตัดสินใจเมื่อผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่ามารับผิดชอบในเหตุการณ์นั้น ๆ

2. ลำดับชั้นในการเผชิญเหตุ แบ่งออกดังนี้

2.1 ชั้นการเผชิญเหตุ

ในขั้นนี้คือการไปสถานที่เกิดเหตุ ตำรวจควรต้องปกปิดการมายังสถานที่เกิดเหตุ

การหลบหนี ในขั้นนี้สิ่งที่ต้องทำหลัก ๆ คือ การปิดล้อมสถานที่เกิดเหตุและสำรวจผู้บาดเจ็บนำส่งโรงพยาบาล

## 2.2 ขั้นการวิเคราะห์ประเมินอันตราย

ต้องวิเคราะห์จากสถานการณ์ในที่เกิดเหตุว่าคนร้ายยังอยู่ในที่เกิดเหตุหรือไม่ ถ้าไม่อยู่พยายามสอบถามพยานแวดล้อมที่อยู่ในที่เกิดเหตุให้ทราบถึงคำหารูปพรรณและเส้นทางหลบหนีหากคนร้ายยังอยู่ในที่เกิดเหตุ ต้องวิเคราะห์ว่าต้องขอกำลังสนับสนุนหรือไม่

ในขั้นตอนนี้หากคนร้ายไม่ใช้อาวุธหรือกำลังทำร้ายผู้คน ตำรวจไม่ควรแสดงตัวให้คนร้ายเห็น รอคนร้ายออกมาจากที่เกิดเหตุ มารวมเป็นจุดเดียว เช่นออกจากประตู จะเป็นการง่ายต่อการจับกุม

## 2.3 ขั้นตอบโต้เหตุการณ์

ให้ปฏิบัติตามหลักการยุทธวิธีตำรวจ เรื่อง ระดับการใช้กำลังของตำรวจ

## 2.4 ขั้นประเมินผล

ในขั้นนี้คล้ายกับการฟื้นฟูและจัดระเบียบใหม่ในยุทธวิธีทหาร คือเมื่อเหตุการณ์สงบลง หรือตำรวจสามารถควบคุมเหตุการณ์ได้แล้ว ตำรวจมีหน้าที่หลักคือ การควบคุมคนร้าย ส่งผู้บาดเจ็บไปสถานพยาบาล รักษาสถานที่เกิดเหตุ รวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

## 4. ผลงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

อัมรินทร์ ทัพพะวัฒนะ (2538) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้วิจารณ์ญาณเบื้องต้นในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่รับแจ้งเหตุอาชญากรรม จากการศึกษาพบว่า ภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อันได้แก่ อายุราชการ การศึกษา สภาพการสมรส จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ ลักษณะงานที่เคยปฏิบัติและการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาการสื่อสาร มีส่วนสัมพันธ์กับการใช้วิจารณ์ญาณเบื้องต้น ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่รับแจ้งเหตุอาชญากรรม โดยพบว่าตำรวจที่รับแจ้งส่วนใหญ่จะมีความคล่องตัว ความรวดเร็ว แต่ประสบการณ์ความชำนาญงาน การศึกษาเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับภาระความรับผิดชอบ ของผู้อยู่ในความอุปการะและครอบครัว ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรับแจ้งเหตุบางนายมีแนวโน้มที่จะประพฤติดี เสื่อมเสียทุจริต ต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ใ้จุนเจือครอบครัว และพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจรับแจ้งเหตุที่มีสถานโศกมิตการทำงานที่ต่อเนื่องกว่าตำรวจที่มีครอบครัวแล้ว

เจ้าหน้าที่ตำรวจรับแจ้งเหตุแทบทุกนายต่างไม่เคยได้รับการฝึกฝนอบรมด้านการสื่อสารเลข ทำให้บางครั้งขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ ในหลักการทฤษฎีที่มีไว้ และทางการปฏิบัตินี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะใช้วิจารณ์ญาณ เบื้องต้นในการตัดสินใจดำเนินการใด และพบว่าตำรวจรับแจ้งเหตุได้รับแจ้งจากผู้สับสนเหตุโดยตรงมากที่สุด

การศึกษาถึงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้วิจารณ์ญาณ พบว่าตำรวจรับแจ้งเหตุ อาชญากรรมเห็นความสำคัญของงานปฏิบัติต่อประชาชน ด้วยความสุภาพนุ่มนวล แสดงความตั้งใจ ในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจและประชาชน

เจ้าหน้าที่ตำรวจรับแจ้งเหตุ สนับสนุนแนวความคิดที่เกี่ยวกับปัจจัยในการใช้วิจารณ์ญาณ ว่าในการปฏิบัติงานต้องมีมนุษยธรรมเป็นพื้นฐาน มากที่สุด และพบว่าน่าจะสามารถ นำหลักการคำนิยม จรรยาบรรณ และรายละเอียดต่าง ๆ ของงานสังคมสงเคราะห์เข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้วิจารณ์ญาณเบื้องต้น ใด ๆ ของตำรวจรับแจ้งเหตุได้

ต่อศักดิ์ สะอาดพรรค (2527) ได้ศึกษาเรื่องราวการใช้วิจารณ์ญาณเบื้องต้นในการปฏิบัติงานของตำรวจ วิเคราะห์โดยหลักการทางสังคมสงเคราะห์ (ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจประจำการกองกำกับการตำรวจนครบาล 1 ) จากการศึกษาพบว่าภูมิหลังของตำรวจสายตรวจ อัน ได้แก่ สภาพสมรส จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ ลักษณะงานที่เคยปฏิบัติ

การฝึกอบรมตามหลักสูตรงานด้านสายตรวจ มีส่วนสำคัญในการใช้วิจารณ์ญาณเบื้องต้น ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ โดยพบว่า

1. เจ้าหน้าที่งานตำรวจสายตรวจส่วนใหญ่มีความคล่องตัว ความรวดเร็ว และประสบการณ์ความชำนาญงานค่อนข้างสูง การศึกษาเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนพบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับภาระความรับผิดชอบของผู้ที่อยู่ในความอุปการะและครอบครัว และพบว่าตำรวจสายตรวจที่เป็น โสคมมีความต้องการผลประโยชน์จุนเจือครอบครัวมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สมรสแล้ว

2. การฝึกอบรมวิชาการด้านสายตรวจระยะเวลาปานกลาง และเป็นการฝึกอบรมที่เน้นไปด้านการปฏิบัติมากกว่าด้านทฤษฎี ทำให้บางครั้งขาดความเชื่อมั่นการปฏิบัติงานความมั่นใจ ในทฤษฎี เบาะทางปฏิบัตินี้เป็นปัจจัยหนึ่งในการใช้วิจารณ์ญาณเบื้องต้นในการตัดสินใจดำเนินการใด ๆ แต่ยังคงขาดความมั่นใจที่จะเพิ่มการสังเกต ความสงสัย พิสูจน์ และขณะเข้าทำการตรวจค้น จับกุมด้วยตนเอง

3. ในการใช้วิจารณ์ญาณพบว่า ตำรวจเห็นความสำคัญของการปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความสุภาพ นุ่มนวลแสดงถึงความตั้งใจในการสร้างสัมพันธ์อันดีกับประชาชน และเลือกวิธีการใช้กฎหมาย อาจแตกต่างกันด้านพื้นฐานความรู้ทักษะ ความชำนาญ อิทธิพลต่าง ๆ

โดยเฉพาะตำรวจสายตรวจที่ต้องใช้วิจารณญาณของตนเองมากที่สุดในการดำเนินการใดๆ ต่อบุคคลและกลุ่มสังคม

4.เจ้าพนักงานตำรวจสายตรวจสนับสนุนความคิดเกี่ยวกับ ปัจจัยในการใช้วิจารณญาณว่า ในการปฏิบัติงานจะต้องมีหลักความเป็นมนุษยธรรมเป็นพื้นฐานมากที่สุด และสามารถนำหลักการ ค่านิยม จรรยาบรรณและรายละเอียดต่าง ๆ ของงานสังคมสงเคราะห์เข้าไปมีส่วนร่วมสัมพันธ์ในการใช้วิจารณญาณเบื้องต้นใด ๆ ของตำรวจสายตรวจได้

ไตรรงค์ ศิวพรรณ (2541) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 วัดดูประสงค์ ศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล คือ ยศ อายุ ลักษณะงานที่รับผิดชอบ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน สถานภาพครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติต่องานป้องกันปราบปรามแตกต่างกัน มีกลุ่มที่สมรสและไม่มีปัญหาครอบครัว คือ ยังอยู่กับคู่สมรสมีทัศนคติในทางบวกมากกว่าคนโสด และกลุ่มหย่าร้างแยกกันอยู่ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีทัศนะเป็นบวกหรือมีความเชื่อมั่นว่าแสงหาความก้าวหน้าในงานสายตรวจได้ และมีการเสนอแนะให้มีการเพิ่มเบี้ยเลี้ยง สวัสดิการเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ เพิ่มอัตราค่าล่วงเวลาให้เพียงพอต่อปริมาณงาน ผู้บังคับบัญชาควรเอาใจใส่ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด และควรให้มีการอบรมความรู้แก่ตำรวจสายตรวจอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ ด้านอัตราค่าล่วงเวลาในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นควรมีการเกลี้ยกล่อมเจ้าหน้าที่สายตรวจหรือในสายงานอื่นมาอยู่งานสายตรวจเพื่อให้มีปริมาณที่เพียงพอต่อการดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง

## สรุป

จากการศึกษาในเรื่องบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของสายตรวจ ทั้งในเรื่องของลักษณะของการบริการประชาชนของสายตรวจ ตำรวจสายตรวจเองก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสายตรวจ ลักษณะส่วนบุคคลของตำรวจ ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวเช่น อายุ สถานภาพ ฐานะ อายุราชการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุหรือการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ มีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนใหญ่ได้แก่การตรวจค้น จับกุม และควบคุม ซึ่งสายตรวจต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ตลอด 24

ชั่วโมง เป็นตำรวจหน่วยแรกที่ต้องเข้าไปตรวจสอบและดำเนินการในกรณีเหตุต่างๆ เกิดขึ้นในพื้นที่เท่าที่ผ่านมาในอดีต สายตรวจแก้ปัญหาหรือระงับเหตุโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่ตนเองสั่งสมมาในการตัดสินใจ ดังนั้นบางเหตุจึงทำให้ผลการปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ทราบขั้นตอนว่าจะต้องทำอะไรก่อนหลัง และสิ่งที่สำคัญคือการควบคุมสั่งการของหัวหน้าสายตรวจเองเมื่อทราบเหตุหรือเดินทางไปยังจุดเกิดเหตุ ไม่กล้าตัดสินใจหรือสั่งการ ไม่ครบจนทำให้เหตุการณ์นั้นลุกลามไปในทางที่ไม่ดี ซึ่งจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาสามารถสรุปแนวทางในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจได้ดังนี้

1. ก่อนเข้าเผชิญเหตุจะต้องรู้ว่าใครเป็นตำรวจที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจสั่งการในแต่ละเหตุการณ์

2. จัดลำดับขั้นตอนในการเผชิญเหตุ

ขั้นตอนการเผชิญเหตุ คือ การไปยังสถานที่เกิดเหตุ ตำรวจมีหน้าที่อย่างแรกเมื่อไปถึงคือการ ปกปิดการมาสถานที่เกิดเหตุ จากนั้นทำการปิดล้อมสถานที่เกิดเหตุ และส่งผู้บาดเจ็บส่งสถานพยาบาล การปิดล้อมเพื่อเป็นการรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ อีกทั้งเป็นการปิดล้อมคนร้ายกรณีที่คนร้ายยังอยู่ในที่เกิดเหตุ

ขั้นประเมินค่าอันตราย ต้องวิเคราะห์จากสถานการณ์ในที่เกิดเหตุว่าคนร้ายยังอยู่ในที่เกิดเหตุหรือไม่ ถ้าไม่อยู่ในที่เกิดเหตุ ต้องสอบถามถึงค่านิรूपพรรณคนร้ายและเส้นทางหลบหนี

ขั้นตอบโต้ เหตุการณ์ให้ปฏิบัติตามยุทธวิธีตำรวจเรื่องการใช้กำลังของตำรวจในการระงับเหตุ

ขั้นประเมินผล คล้ายกับการฟื้นฟูและจัดระเบียบใหม่ในยุทธวิธีทหาร คือ เมื่อเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ หรือสามารถควบคุมเหตุการณ์ได้แล้ว ตำรวจมีหน้าที่หลักคือการควบคุมตัวคนร้าย ส่งผู้บาดเจ็บไปยังสถานพยาบาล รักษาที่เกิดเหตุ รวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินการสอบสวน

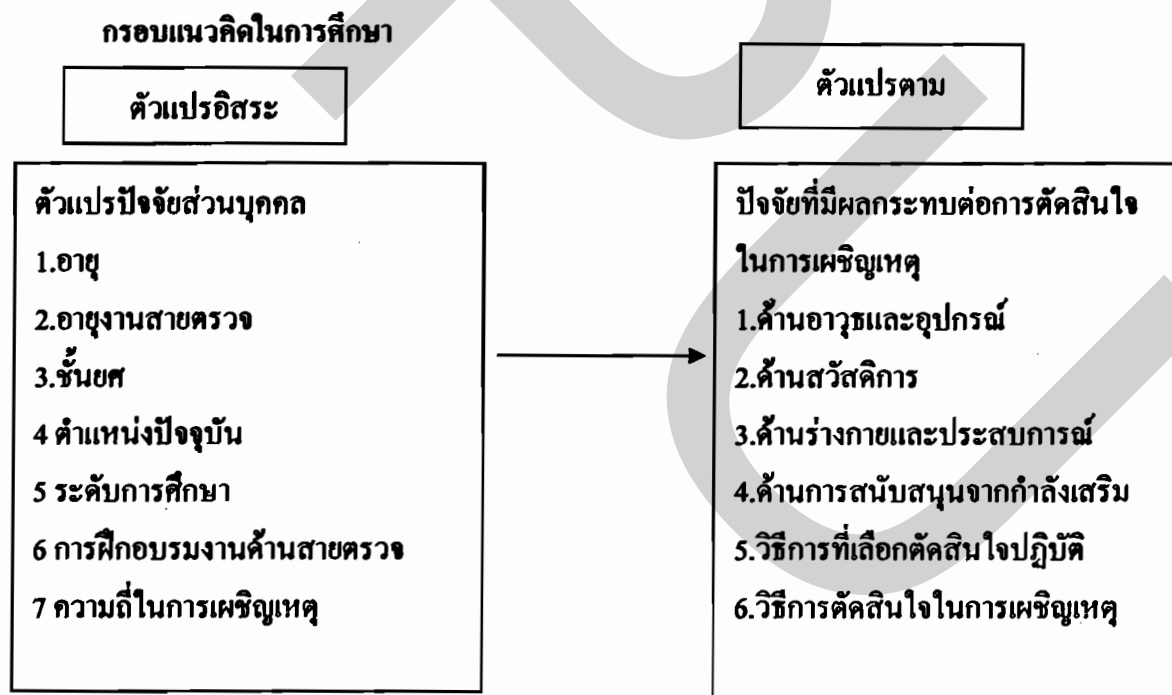
### บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

#### 3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

##### 3.1.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาในเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจของตำรวจสายตรวจในการเผชิญเหตุ” ในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยในรูปของการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

ศึกษาในภาคสนาม (Field Research) โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยศึกษารวบรวมจากความคิดเห็นวิชาการและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง



ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา



### 3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือกลุ่มประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันปราบปราม ของสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 80 นาย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี ได้จากการทำสำมะโนประชากร ในสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด ซึ่งเทียบเท่ากับกองกำกับการ โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในสายป้องกันปราบปราม จำนวนทั้งสิ้น 80 นาย

#### 3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้างนี้ โดยการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีจากหนังสือ ตำรวจ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามจากการสรุปข้อมูลที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงและความตรงด้านเนื้อหาข้อมูลที่ต้องการ และปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม

4. นำแบบสอบถามไปแจกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจของสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 80 นาย

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราวัด (Rating Scale) โดยมีการวัดระดับ 5 ระดับ ในส่วนของข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ซึ่งมีวิธีการแบ่งลักษณะคือ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด	=	5 คะแนน
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาก	=	4 คะแนน
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง	=	3 คะแนน
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจน้อย	=	2 คะแนน
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด	=	1 คะแนน

### 3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมานี้ ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS และใช้หลักสถิติวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเสนอดารงโดยการแจกแจงความถี่ และใช้สถิติร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจโดยการแจกแจงความถี่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงมาตรฐาน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจใช้การแจกแจงความถี่และสถิติร้อยละ

## บทที่ 4 ผลการศึกษา

### 4.1 ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการจัดทำแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจประจำสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด จำนวน 80 คน โดยผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (ปัจจัยภูมิหลัง)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของสายตรวจ

**ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล (ปัจจัยภูมิหลัง)**

**ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุของตำรวจสายตรวจ และอายุงานสายตรวจ**

อายุของตำรวจสายตรวจ	จำนวน	ร้อยละ
20-35 ปี	38	47.5
36-45 ปี	17	21.3
46-60 ปี	25	31.2
รวม	80	100
อายุงานสายตรวจ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 11 ปี	51	63.8
11-20 ปี	17	21.2
มากกว่า 20	12	15
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.1 ตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 47.5 มีอายุระหว่าง 20-35 ปี รองลงมาร้อยละ 31.2 มีอายุระหว่าง 46-60 ปี ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 36-45 ปี มีเพียงร้อยละ 21.3

ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุงานสายตรวจน้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 63.8 รองลงมา มีอายุงานสายตรวจอยู่ระหว่าง 11-20 ปี ร้อยละ 21.2 ส่วนกลุ่มสายตรวจที่มีอายุงานสายตรวจมากกว่า 20 ปี มีเพียง ร้อยละ 15

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นยศของสายตรวจและระยะเวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ระดับชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
พลตำรวจ	0	0
สิบตำรวจตรี	0	0
สิบตำรวจโท	12	15
สิบตำรวจเอก	28	35
จ่าสิบตำรวจ	3	3.8
คาบตำรวจ	47	46.2
รวม	80	100
ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 11 ปี	55	68.8
11-20 ปี	17	21.2
มากกว่า 20 ปี	7	10
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.2 ตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่มี ยศคาบตำรวจ ร้อยละ 46.2 รองลงมา ร้อยละ 35 ยศ สิบตำรวจเอก ร้อยละ 15 ยศสิบตำรวจโท และ ร้อยละ 3.8 ยศ จ่าสิบตำรวจ

ตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน น้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 68.8 รองลงมา ระยะเวลาในตำแหน่งช่วง 11-20 ปี ร้อยละ 21.2 และ มากกว่า 20 ปี ร้อยละ 10

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมา

(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

การปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมา	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้าสายตรวจ	19	10.73
สายตรวจรถยนต์	28	15.81
สายตรวจรถจักรยานยนต์	64	36.15
สายตรวจเดินเท้า	16	9.08
สายตรวจประจำตู้	17	9.6
สายตรวจธนาคาร	26	14.68
อื่นๆ เช่น สิบเวรฯ สายตรวจ รถจักรยาน เป็นต้น	7	3.95
รวม	177	100

จากตารางที่ 4.3 ตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 36.15 เคยปฏิบัติหน้าที่สายตรวจรถจักรยานยนต์ รองลงมา ร้อยละ 15.81 เคยปฏิบัติสายตรวจรถยนต์ ร้อยละ 14.68 เคยปฏิบัติหน้าที่สายตรวจธนาคาร ร้อยละ 10.73 เคยปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าสายตรวจ ร้อยละ 9.6 เคยเป็นสายตรวจประจำตู้ ร้อยละ 9.08 เคยเป็นสายตรวจเดินเท้า และร้อยละ 3.95 เคยปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ เช่น สิบเวรห้องขัง เจ้าหน้าที่ธุรการสายตรวจ สายตรวจรถจักรยาน เป็นต้น

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน

การปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้าสายตรวจ	13	16.3
สายตรวจรถยนต์	9	11.3
สายตรวจรถจักรยานยนต์	40	50
สายตรวจเดินเท้า	1	1.3
สายตรวจประจำตู้	2	2.5
สายตรวจธนาคาร	2	2.5
อื่น ๆ	13	16.3
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.4 ตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 50 ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งสายตรวจรถจักรยานยนต์ รองลงมา ร้อยละ 16.3 ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสายตรวจและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ร้อยละ 11.3 ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจรถยนต์ ร้อยละ 2.5 ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจประจำตู้และสายตรวจธนาคาร และร้อยละ 1.3 ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจเดินเท้า

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดของตำรวจสายตรวจ

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3/เทียบเท่า	13	16.3
มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช.	28	35
ปวส. / อนุปริญญาตรี	15	18.7
ตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป	24	30
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.5 ตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 35 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. รองลงมาร้อยละ 30 จบการศึกษาดังแต่ระดับปริญญาตรี ขึ้นไป ส่วนร้อยละ 18.7 จบการศึกษาระดับอนุปริญญาตรีหรือ ปวส. ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาด้านต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเพียงร้อยละ 16.3

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการฝึกอบรมในหลักสูตรงานด้านสายตรวจ

การฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับการฝึกอบรม	42	52.5
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	38	47.5
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.6 ตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาการด้านสายตรวจ ร้อยละ 52.5 ส่วนกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการฝึกมีร้อยละ 47.5



**ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่  
ตำรวจสายตรวจ**

ความถี่ในการเผชิญเหตุ ของตำรวจสายตรวจ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 15 ครั้ง / เดือน	37	46.3
16-30 ครั้ง / เดือน	50	50
เกิน 30 ครั้ง / เดือน	3.7	3.7
รวม	80	100

จากตารางที่ 4.7 ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการเผชิญเหตุ 15-30 ครั้ง / เดือน ร้อยละ 50 รองลงมาร้อยละ 46.3 มีความถี่ในการเผชิญเหตุไม่เกิน 15 ครั้ง / เดือน และร้อยละ 3.7 มีความถี่ในการเผชิญเหตุเกิน 30 ครั้ง / เดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจ  
สายตรวจ

ตารางที่ 4.8 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติ  
ของเจ้าหน้าที่สายตรวจ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล มีผลกระทบ ต่อการ ตัดสินใจ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
<b>หมวดอาชญากรรมและอุปกรณ์</b>									
1	อาวุธปืนประจำกายมีประ- สิทธิภาพไม่เพียงพอ	28.8	31.2	20	13.8	6.2	3.63	1.216	มาก
		23	25	16	11	5			
2	รถจักรยานยนต์หรือ รถยนต์สายตรวจมีไม่ เพียงพอ	30	31.3	28.8	5	5	3.76	1.094	มาก
		24	25	23	4	4			
3	วิทยุสื่อสารชำรุด	20	35	32.5	10	2.5	3.6	1.001	มาก
		16	28	26	8	2			
$\bar{X} = 3.6625$ S.D. = .91325									
<b>หมวดสวัสดิการ</b>									
4	ค่าตอบแทนความเสี่ยง	38.8	21.3	17.5	16.3	11.3	3.59	1.396	มากที่สุด
		27	17	14	13	9			
5	ผู้บังคับบัญชาไม่มีการ ให้ขวัญกำลังใจลูกน้อง	27.5	28.8	25	12.5	6.2	3.5	1.198	มาก
		22	23	20	10	5			
6	ค่ารักษาพยาบาลน้อย หรือไม่มีค่ารักษาพยาบาล	21.2	27.5	33.8	11.3	6.2	3.46	1.136	ปานกลาง
		17	22	27	9	5			
$\bar{X} = 3.5625$ S.D. = 1.1233									

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล มีผลกระทบ ต่อการ ตัดสินใจ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
หมวดร่างกายประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่สายตรวจ									
7	ไม่มีการจัดฝึกยุทธวิธี ตำรวจ	17.5 14	31.4 25	37.5 30	12.5 10	1.1 1	3.51	0.968	ปานกลาง
8	ก่อนจบโรงเรียนตำรวจ ไม่เคยได้รับการฝึกยุทธ วิธีตำรวจ	23.7 19	22.5 18	32.5 26	12.5 10	8.8 7	3.4	1.228	ปานกลาง
9	ตำรวจสายตรวจขาดการ ฝึกอบรม พัฒนาความรู้	21.3 17	21.3 17	43.8 35	12.5 10	1.1 1	3.49	1.006	ปานกลาง
$\bar{X} = 3.475$ S.D. = .95434									
หมวดฝ่ายสนับสนุน									
10	ความพร้อมทางร่างกาย	12.5 10	37.5 30	47.5 38	1.3 1	1.3 1	3.59	0.774	ปานกลาง
11	ความกล้าช้าของหน่วย สนับสนุนหรือกำลังเสริม	13.3 9	28.8 23	48.8 39	10 8	1.3 1	3.39	0.864	ปานกลาง
12	อำนาจตามกฎหมายของ ตำรวจสายตรวจ	21.3 17	28.8 23	38.8 31	8.8 7	2.5 2	3.58	1.003	ปานกลาง
13	การประสานงานกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	16.3 13	30 24	42.5 34	8.8 7	2.5 2	3.49	0.955	ปานกลาง
$\bar{X} = 3.5125$ S.D. = .79715									

จากตารางที่ 4.8 พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเข้าเผชิญเหตุของ  
เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ มีดังนี้

จากตารางที่ 4.8 พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเข้าเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ มีดังนี้

อาวุธและอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจมีไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมต่อการเข้าเผชิญเหตุของสายตรวจ กลุ่มตัวอย่างในเรื่องอาวุธปืนมีไม่เพียงพอหรือชำรุดส่วนใหญ่ ร้อยละ 31.2 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจมาก รองลงมา 28.8 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มากที่สุด

ตัวอย่างในเรื่องรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์สายตรวจมีมาเพียงพอหรือชำรุด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 31.3 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก รองลงมา 30 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มากที่สุด

ตัวอย่างในเรื่องวิทยุสื่อสาร มีไม่เพียงพอหรือชำรุด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 35 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก รองลงมา 32.5 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ ปานกลางแสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่มีทัศนคติทางความคิดว่าเกี่ยวกับเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจยังมีไม่เพียงพอและเหมาะสมต่อการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

ด้านค่าตอบแทนความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ต้องเผชิญไม่สมมูลกับความเสี่ยงกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 38 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจมากที่สุด รองลงมา 21.3 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก

ตัวอย่างในเรื่องผู้บังคับบัญชาไม่มีการให้ขวัญกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 28.8 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก รองลงมา 27.5 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มากที่สุด

ตัวอย่างในเรื่องการรักษาพยาบาลหรือสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.8 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ ปานกลาง รองลงมา 27.5 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก

แสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจเกี่ยวกับ เรื่องขวัญกำลังใจ สวัสดิการ ค่าเสี่ยงภัย หรือค่าตอบแทน ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจยังมีไม่เพียงพอและเหมาะสมต่อการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

หน่วยงานตำรวจ ไม่มีการจัดฝึกฝนในเรื่องวิชาการเกี่ยวกับยุทธวิธีตำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 37.5 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจปานกลาง รองลงมา 31.4 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก

ในหลักสูตรการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของตำรวจขาดการฝึกในเรื่องยุทธวิธีตำรวจ ในการเผชิญเหตุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.5 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ ปานกลาง รองลงมา 23.7 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มากที่สุด

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจยังขาดการฝึกอบรม พัฒนาความรู้ ความเหมาะสมและสร้างความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 43.8 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ ปานกลาง รองลงมาซึ่งมีค่าเท่ากัน คือร้อยละ 21.3 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก และมากที่สุด แสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจส่วนใหญ่มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ เกี่ยวกับ เรื่องของการสะสมประสบการณ์ ความรู้ทักษะ การฝึกอบรมทบทวนในเรื่องยุทธวิธีตำรวจในการเผชิญเหตุ ของตำรวจสายตรวจยังไม่มีการเพียงพอ ต่อการที่จะทำให้ตำรวจสายตรวจเกิดความชำนาญและเรียนรู้วิธีการในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจยังขาดความพร้อมทางด้านร่างกายต่อการเผชิญเหตุ กลุ่มส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.5 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ ปานกลาง รองลงมา คือร้อยละ 37. มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก

ความล่าช้าของหน่วยสนับสนุนหรือกำลังเสริมเพื่อคอยช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่เข้าเผชิญด่านแรก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 48.8 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ ปานกลาง รองลงมา คือร้อยละ 28.8 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก

การให้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจตามที่กฎหมายรองรับ และบัญญัติ ยังไม่มีการคุ้มครองเจ้าหน้าที่อย่างแท้จริง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 38.8 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ ปานกลาง รองลงมา คือร้อยละ 28. มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก

การประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 42.58 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ ปานกลาง รองลงมาคือ ร้อยละ 30 มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจ มาก แสดงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจส่วนใหญ่มีระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจเกี่ยวกับ เรื่องของความพร้อมทางสมรรถนะทางร่างกาย การประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือที่เกี่ยวข้อง อำนาจกฎหมาย ที่รองรับในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ยังไม่มีการเพียงพอและเหมาะสม ในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

โดยสรุป เมื่อจำแนกตามค่าเฉลี่ยในด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเข้าเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ พบว่าตามหมวดต่าง ๆ จะมีประเด็นในแต่ละหมวดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ ในหมวดด้านอาวุธและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน เรื่องรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์สายตรวจมีมาเพียงพอหรือชำรุด มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ( $\bar{X} = 3.76$ ) ในหมวดสวัสดิการในการปฏิบัติงาน เรื่องค่าตอบแทนความเสี่ยงภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ต้องเผชิญไม่สมมูลกับความเสี่ยง มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ( $\bar{X} = 3.59$ ) ในหมวดความพร้อมของร่างกายและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ เรื่องหลักสูตรการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของตำรวจขาดการฝึกในเรื่องยุทธวิธีตำรวจในการเผชิญเหตุ มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ( $\bar{X} = 3.51$ ) ในหมวดการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจในเรื่อง เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจยังขาดความพร้อมทางด้านร่างกายต่อการเผชิญเหตุ มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ( $\bar{X} = 3.59$ ) (ตารางที่ 4.8)

### ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ

ตารางที่ 4.9 การตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ มีทางเลือกในการตัดสินใจ 5 วิธีในการปฏิบัติ

- 1.วิธีการใช้คำพูดประนีประนอม
- 2.วิธีการใช้อาวุธในการเข้าจับกุม
- 3.วิธีการใช้กำลังในการเข้าจับกุม
- 4.วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน
- 5.วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (สายตรวจแจ้งเอง)

ข้อที่	สถานการณ์สมมติ	การตัดสินใจในการเผชิญกับเหตุการณ์				
		วิธีที่ 1	วิธีที่ 2	วิธีที่ 3	วิธีที่ 4	วิธีที่ 5
1	พบผู้ร้ายวิ่งราวสร้อยคอทองคำโดยไม่ได้ทำร้ายผู้เสียหาย	5 (4)	8.8 (7)	70 (56)	16.2 (13)	- -
2	พบวัยรุ่น 2 คน กำลังงัดบ้านเพื่อเข้าไปขโมยของในบ้าน	1.3 (1)	8.8 (7)	53.8 (43)	36.1 (29)	- -
3	พบคนร้ายกำลังปล้นร้านทอง มีระเบิดเป็นอาวุธ	2.5 (2)	35 (28)	8.8 (7)	52.5 (42)	1.3 (1)
4	ได้รับแจ้งเหตุมีการปล้นธนาคารในพื้นที่รับผิดชอบของท่าน	- -	20 (16)	7.5 (6)	71.2 (57)	1.3 (1)
5	พบคนร้ายกำลังใช้กำลังทุบตี และขู่กรรโชกทรัพย์ผู้เสียหาย	2.5 (2)	30 (24)	51.3 (41)	16.2 (13)	- -

ตัวอย่างที่ 1-5 อยู่ในหมวดประทุษร้ายต่อทรัพย์

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อที่	สถานการณ์สมมติ	การตัดสินใจในการเผชิญกับเหตุการณ์				
		วิธีที่ 1	วิธีที่ 2	วิธีที่ 3	วิธีที่ 4	วิธีที่ 15
6	ขณะตั้งด่านตรวจ พบผู้กระทำผิดกฎหมาย ขับรถฝ่าด่านตรวจเพื่อที่จะหลบหนี	2.5 (2)	17.5 (14)	50 (40)	23.8 (19)	6.2 (5)
7	พบกลุ่มวัยรุ่นนั่งมั่วสุมเสพยาเสพติด ในสวนสาธารณะ	7.5 (6)	5 (4)	52.5 (42)	32.5 (26)	2.5 (2)
8	ขณะปฏิบัติหน้าที่พบกลุ่มบุคคลกำลังแลกเปลี่ยน เปลี่ยนสิ่งของที่ผิดกฎหมาย(ยาเสพติด)	1.3 (1)	11.3 (9)	68.7 (55)	17.5 (14)	1.3 (1)
9	พบกลุ่มนักเรียน ตีกัน หน้าห้างสรรพสินค้า ค้ามีอาวุธครบมือพบเหตุการณ์	2.5 (2)	13.8 (11)	20 (16)	62.5 (50)	1.3 (1)
10	คนเมาสารเสพติด จับเด็กเป็นตัวประกัน โดยมีอาวุธมีด	18.8 (15)	12.5 (10)	22.5 (18)	43.8 (35)	2.5 (2)
11	พบคนร้ายกำลังพยายามใช้อาวุธทำร้าย ผู้อื่น	10 (8)	42.5 (34)	27.5 (22)	20 (16)	- -
12	มีกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงหน้าทำเนียบและ กำลังจะป็นริ้วเข้าไปทำเนียบรัฐบาล และพยายามจะทำลายทรัพย์สิน	28.8 (23)	3.8 (3)	12.5 (10)	50 (40)	5 (4)
13	พบคนร้ายกำลังพยายามวางเพลิงบ้านพัก อาศัยในเขตชุมชนแออัด	2.5 (2)	8.8 (7)	58.8 (47)	26.3 (21)	3.8 (3)
14	พบวัดถูกระเบิดชุกซ่อนในกล่องสินค้า วางอยู่ที่ห้างสรรพสินค้า	1.3 (1)	6.3 (5)	7.5 (6)	66.3 (53)	18.8 (15)
15	พบคนกระทำอนาจารในที่สาธารณะ / ที่ผู้คนพาไปมา	13.8 (11)	8.8 (7)	63.3 (53)	8.8 (7)	2.5 (2)

ตัวอย่างที่ 6-8 หมวดกระทำผิด พรบ.ยาเสพติดฯ ตัวอย่าง 9-16 หมวดก่อความไม่สงบ ตัวอย่าง 17-25



ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อที่	สถานการณ์สมมติ	การตัดสินใจในการเผชิญกับเหตุการณ์				
		วิธีที่ 1	วิธีที่ 2	วิธีที่ 3	วิธีที่ 4	วิธีที่ 15
16	ได้รับแจ้งเหตุก๊าซรั่วในโรงงานผลิตสารเคมี ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ	2.5 (2)	2.5 (2)	10 (8)	55 (44)	30 (24)
17	พบผู้ประสบอุบัติเหตุ จำนวนหลายราย มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต	1.3 (1)	5 (4)	10 (8)	56.3 (45)	27.5 (22)
18	ได้รับแจ้งเหตุพบศพลอยน้ำมาติดที่ท่าหน้า	1.3 (1)	2.5 (2)	12.5 (10)	70 (56)	13.8 (11)
19	ได้รับแจ้งเหตุเกี่ยวกับเพลิงไหม้ ในเขตพื้นที่ รับผิดชอบ	2.5 (2)	2.5 (2)	8.8 (7)	56.3 (45)	30 (24)
20	พบผู้หญิง ใกล้เคียงคอกอยู่บนรถประจำทาง ขณะที่รถติดมาก	3.8 (3)	2.5 (2)	7.5 (6)	35 (28)	51.3 (41)
21	พบคนเมาสุราอาละวาดและทำลายทรัพย์สิน ของสาธารณะ	6.3 (5)	3.8 (3)	75 (60)	13.8 (11)	1.3 (1)
22	พบผู้ประสบอุบัติเหตุรถยนต์และมีพลเมือง ตี แจ้งทะเบียนรถกู้กรณีที่ขับหลบหนี	3.8 (3)	3.8 (3)	17.5 (14)	53.8 (43)	21.3 (17)
23	ได้รับแจ้งเหตุว่ามีคนจะกระโดดตึกฆ่าตัว ตาย	28.8 (23)	3.8 (3)	13.3 (9)	48.8 (39)	7.5 (6)
24	เข้าจับกุมผู้ต้องหา แต่ผู้ต้องหาขัดขืน ใช้กำลังต่อสู้และพยายามจะหลบหนี	1.3 (1)	22.5 (18)	50 (40)	26.3 (21)	- -
25	ได้รับแจ้งเหตุสุนัขกัดเจ้าของบ้านเสียชีวิต	3.8 (3)	5 (4)	10 (8)	52.5 (42)	28.8 (23)

จากตารางที่ 4.9 การตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในสถานการณ์สมมติที่แตกต่างกัน มีทางเลือกในการตัดสินใจอยู่ 5 วิธี ประกอบด้วย 1.วิธีการใช้คำพูด ประนีประนอม 2.วิธีการใช้อาวุธในการเข้าจับกุม 3.วิธีการใช้กำลังในการเข้าจับกุม 4.วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอคำสั่งสนับสนุน 5. วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

#### ผลการศึกษา พบว่า

สถานการณ์ที่คนร้ายวิ่งราวทรัพย์สินหรือคอกทองคำจากผู้เสียหาย โดยที่คนร้ายไม่ได้ทำอันตรายแก่ผู้เสียหาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 70 รองลงมา คือวิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอคำสั่งสนับสนุน ร้อยละ 16.2 ต่อมาคือวิธีการใช้อาวุธในการเข้าจับกุม ร้อยละ 8.8 และวิธีสุดท้ายที่ตำรวจสายตรวจเลือกใช้คือวิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 5

สถานการณ์พบวัยรุ่น จำนวน 2 คนกำลังจัดบ้านพักเพื่อเข้าไปขโมยของ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 53.8 รองลงมา คือวิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอคำสั่งสนับสนุน ร้อยละ 36.1 ต่อมาคือ วิธีการใช้อาวุธในการเข้าจับกุม ร้อยละ 8.8 และวิธีสุดท้ายที่ตำรวจสายตรวจเลือกใช้คือวิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 1.3

สถานการณ์พบกลุ่มคนร้ายกำลังปล้นร้านทอง โดยมีวัตถุระเบิดเป็นอาวุธ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอคำสั่งสนับสนุน ร้อยละ 52.5 รองลงมา คือ ตัดตัดสินใจเลือกใช้วิธีการใช้อาวุธในการเข้าจับกุม ร้อยละ 35 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุมโดยทันที ,วิธีการใช้คำพูดประนีประนอมและจะใช้วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 8.8 ,ร้อยละ 2.5 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

สถานการณ์ตำรวจสายตรวจได้รับแจ้งเหตุมีการปล้นธนาคารในพื้นที่รับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอคำสั่งสนับสนุน ร้อยละ 71.2 รองลงมา คือ ตัดตัดสินใจเลือกใช้วิธีการใช้อาวุธในการเข้าจับกุม ร้อยละ 20 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุมโดยทันที และจะใช้วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 7.5 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

สถานการณ์พบคนร้ายกำลังทุบตีและขู่กรรโชกทรัพย์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 51.3 รองลงมา คือเลือกใช้วิธีการจับกุมโดยใช้

อาวูร ร้อยละ 30 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอ  
กำลังสนับสนุน และวิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 16.2 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะที่ตำรวจสายตรวจตั้งด่านตรวจ ( ว.43 ) พบผู้ทำผิดกฎหมาย ขับรถฝ่า  
ด่านตรวจไม่ยอมให้ตรวจค้น และพยายามหลบหนี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำ  
การจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 50 รองลงมาคือ เลือกใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอ  
กำลังสนับสนุน ร้อยละ 23.8 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการจับกุมโดยใช้  
อาวูร วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและวิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 17.5 ร้อยละ  
6.2 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

สถานการณ์พบกลุ่มวัยรุ่นนั่งมั่วสุมเสพยาเสพติดในสวนสาธารณะ กลุ่มตัวอย่างส่วน  
ใหญ่ตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 52.5 รองลงมา คือเลือกใช้  
วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อยละ 32.5 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือก  
ตัดสินใจใช้คำพูดประนีประนอม ใช้วิธีการใช้อาวูรเข้าจับกุม และแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง  
ร้อยละ 7.5 ร้อยละ 5 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจปฏิบัติหน้าที่ไปพบกลุ่มคนกำลังแลกเปลี่ยน  
สิ่งของผิดกฎหมาย(ยาเสพติด) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันที  
มากที่สุด ร้อยละ 68.7 รองลงมา คือเลือกใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อย  
ละ 17.5 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้อาวูรเข้าจับกุม ร้อยละ 11.3 และมี  
การเลือกวิธีการที่เหมือนกันคือวิธีการใช้คำพูดประนีประนอมและแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง  
ร้อยละ 1.3

สถานการณ์ขณะที่ปฏิบัติหน้าที่พบกลุ่มนักเรียนดึกัน หน้าห้างสรรพสินค้า มีอาวูรครบ  
มือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อยละ 62.5  
รองลงมา คือเลือกใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันที ร้อยละ 20 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือก  
ตัดสินใจ ใช้วิธีการใช้อาวูรเข้าจับกุม วิธีการใช้คำพูดประนีประนอมและแจ้งหน่วยงานอื่นที่  
เกี่ยวข้อง ร้อยละ 13.8 ร้อยละ 2.5 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะที่ปฏิบัติหน้าที่พบคนเมาสารเสพติด จับเด็กเป็นตัวประกันโดยใช้อาวูร  
มีด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อยละ 43.8  
รองลงมา คือเลือกใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันที ร้อยละ 22.5 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือก  
ตัดสินใจ วิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ใช้วิธีการใช้อาวูรเข้าจับกุม และแจ้งหน่วยงานอื่นที่  
เกี่ยวข้อง ร้อยละ 18.8 ร้อยละ 12.5 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่พบคนร้ายกำลังพยายามใช้อาวุธทำร้ายผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุมมากที่สุด ร้อยละ 42.5 รองลงมา คือเลือกใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันที ร้อยละ 27.5 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจ ใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน และวิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 20 และร้อยละ 10 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะที่เจ้าหน้าที่สายตรวจไปปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามจลาจล มีกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงหน้าทำเนียบรัฐบาลกำลังจะป็นริ้วและเข้ามาทำลายทรัพย์สินภายในทำเนียบรัฐบาล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อยละ 50 รองลงมา คือวิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 28.8 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม แจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและใช้อาวุธเข้าจับกุม ร้อยละ 12.5 ร้อยละ 5 และร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่พบคนร้ายกำลังพยายามวางเพลิงบ้านพักอาศัยในย่านชุมชนแออัด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 58.8 รองลงมา คือเลือกใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อยละ 26.3 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุมและแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและวิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 8.8 ร้อยละ 3.8 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

สถานการณ์ที่ได้รับแจ้งพบวัตถุต้องสงสัยน่าเชื่อว่าจะเป็นระเบิดซุกซ่อนในกล่องสีดำวางที่หน้าห้างสรรพสินค้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 66.3 รองลงมา คือแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 18.8 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม และใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 7.5 ร้อยละ 6.3 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่พบคนกระทำอนาจารในที่สาธารณะ/สถานที่ที่ผู้คนผ่านไปมาจำนวนมาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 63.3 รองลงมา คือการเลือกใช้วิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 13.8 มีการเลือกใช้วิธีการเหมือนกันคือใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน และวิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม ร้อยละ 8.8 วิธีสุดท้ายคือแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร้อยละ 2.5

สถานการณ์ที่ได้รับแจ้งเหตุก๊าซรั่วในโรงงานผลิตสารเคมีในเขตรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 55 รองลงมา คือแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 30 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้

วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ร้อยละ 10 และมีการเลือกใช้วิธีการปฏิบัติเหมือนกันคือ การใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม และใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 2.5

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่พบผู้ประสบอุบัติเหตุจำนวนหลายราย มีทั้งบาดเจ็บและเสียชีวิต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คัดสนใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 56.3 รองลงมา คือแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 27.5 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกคัดสนใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม และใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 10 ร้อยละ 5 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่ได้รับแจ้งศพลอยน้ำมาติดบริเวณท่าหน้า ในพื้นที่รับผิดชอบกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คัดสนใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 70 รองลงมา คือแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 13.8 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกคัดสนใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม และใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 12.5 ร้อยละ 2.5 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่ได้รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คัดสนใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 56.3 รองลงมา คือแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 30 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกคัดสนใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ร้อยละ 8.8 และมีการเลือกใช้วิธีการปฏิบัติเหมือนกันคือ การใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม และใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 2.5

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่ได้รับแจ้งว่ามีผู้หญิงใกล้คลอดอยู่บนรถประจำทางซึ่งบนถนนการจราจรติดมาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คัดสนใจใช้วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมากที่สุดร้อยละ 51.3 รองลงมาคือการใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 35 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกคัดสนใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ใช้คำพูดประนีประนอม และใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม ร้อยละ 7.5 ร้อยละ 3.8 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับสถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่สายตรวจพบคนเมาสุราอาละวาดทำลายทรัพย์สินสาธารณะ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คัดสนใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 75 รองลงมา คือใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อยละ 13.8 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกคัดสนใจใช้คำพูดประนีประนอม ใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม และใช้แจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 6.3 ร้อยละ 3.8 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

สถานการณ์พบผู้ประสบอุบัติเหตุ คู่กรณีหลบหนีแต่มีพลเมืองดีจำทะเบียนรถได้และแจ้งแก่สายตรวจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คัดสนใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 53.8 รองลงมา คือแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 21.3 ส่วนใน

จำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ร้อยละ 17.5 และมีการเลือกใช้วิธีการปฏิบัติเหมือนกันคือ การใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุมและใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 3.8

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่ได้รับแจ้งว่ามีเหตุคนคิดจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 48.8 รองลงมา คือใช้วิธีการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 28.8 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ,วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและวิธีการใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม ร้อยละ 13.3 ร้อยละ 7.5 และร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะเข้าทำการจับกุมผู้ต้องหา แต่ผู้ต้องหาขจัดขึ้นใช้กำลังต่อสู้และพยายามหลบหนี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้กำลังเข้าทำการจับกุมโดยทันทีมากที่สุด ร้อยละ 50 รองลงมา คือใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อยละ 26.3 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุม และใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 22.5 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

สถานการณ์ขณะปฏิบัติหน้าที่ได้รับแจ้งเหตุสุนัขกักเจ้าของบ้านจนเสียชีวิต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตัดสินใจใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนมากที่สุด ร้อยละ 52.5 รองลงมา คือแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 28.8 ส่วนในจำนวนใกล้เคียงกันเลือกตัดสินใจใช้วิธีการใช้กำลังเข้าจับกุม/ตรวจสอบ ,วิธีการใช้คำพูดประนีประนอม และวิธีการใช้อาวุธเข้าจับกุมและ ร้อยละ 10 ร้อยละ 5 และร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

โดยสรุปรูปแบบที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจใช้ในการเผชิญเหตุมากที่สุด ส่วนใหญ่สามารถจัดลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

อันดับ 1 รูปแบบการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน ร้อยละ 40.45

อันดับ 2 รูปแบบการใช้กำลังจับกุมโดยทันที ร้อยละ 31.6

อันดับ 3 รูปแบบการใช้กำลังในการจับกุม ร้อยละ 11.45

อันดับ 4 รูปแบบการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 10.3

อันดับ 5 รูปแบบการใช้คำพูดประนีประนอม ร้อยละ 6.2

จากการจัดลำดับความสำคัญในการตัดสินใจใช้รูปแบบในการตัดสินใจในการเผชิญเหตุ พบว่ารูปแบบการใช้วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนเป็นรูปแบบที่นำมาใช้มากที่สุด เนื่องจากภารกิจหน้าที่ของตำรวจสายตรวจเป็นสถานการณ์ที่จำเป็นต้องใช้กำลังสนับสนุนช่วยเหลือหรือต้องการคำแนะนำเป็นอย่างมาก จึงต้องแจ้งผู้บังคับบัญชาเพื่อขอกำลังสนับสนุน

แต่โดยภารกิจหลักตำรวจสายตรวจต้องออกตรวจพื้นที่อยู่เป็นประจำแล้ว ทำให้มีโอกาสประสบเหตุการณ์ในการปราบปรามอาชญากรรมมากกว่าหน่วยงานสายอื่นในสถานีตำรวจ เมื่อเจอการกระทำผิดซึ่งหน้า ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องรีบตัดสินใจใช้กำลังเข้าจับกุม โดยทันทีเพื่อเป็นการป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม



## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

#### 5.1 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด” จากการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์สามารถสรุปผลการศึกษา ดังนี้

##### 1. ข้อมูลส่วนบุคคล (ปัจจัยภูมิหลัง)

ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จาก อายุ อายุงานสายตรวจ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งสายตรวจ การอบรมยุทธวิธีตำรวจและความดีในการเผชิญเหตุ ตัวอย่าง สายตรวจส่วนใหญ่ ตำรวจสายตรวจส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 20-35 ปี ร้อยละ 47.5 มีอายุงานสายตรวจ น้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 63.8 สายตรวจเป็นกลุ่มนายตำรวจชั้นประทวนซึ่งมียศ คาบตำรวจ มากที่สุด ร้อยละ 46.2 มีระยะเวลาอยู่ในการดำรงตำแหน่งดังกล่าว น้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 68.8 เคยปฏิบัติหน้าที่สายตรวจรถจักรยานยนต์ มากที่สุด ร้อยละ 36.15 ส่วนหน้าที่ปัจจุบัน ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งสายตรวจรถจักรยานยนต์มากที่สุด ร้อยละ 50 จบการศึกษาระดับสูงสุด ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. (เทียบเท่า) ร้อยละ 30

ด้านการฝึกอบรมพบว่าเจ้าหน้าที่สายตรวจส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมก็มีอัตราส่วนพอ ๆ กัน คือ เคยได้รับการฝึกอบรมมาก่อนปฏิบัติหน้าที่ ร้อยละ 52.5 ส่วนไม่เคยได้รับการฝึกอบรม 47.5 โดยส่วนที่ได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมระหว่างการศึกษามากกว่าการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน ส่วนประสบการณ์และความดีในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เผชิญเหตุในความถี่ 15-30 ครั้ง / เดือน ร้อยละ 50

##### 2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

ผลการศึกษาพบว่า วัสดุและอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสายตรวจ การสร้างขวัญกำลังใจ สวัสดิการ และความพร้อมทางร่างกาย การฝึกอบรมทักษะความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่



สายตรวจมีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากภารกิจในการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจเป็นการการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ที่รับผิดชอบจำเป็นต้องมีความพร้อมในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ คือ อาวุธปืน รถจักรยานยนต์/รถยนต์สายตรวจ และวิทยุสื่อสาร ซึ่งมีผลต่อการสนับสนุนในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งยังต้องมีการสร้างขวัญกำลังใจจากผู้บังคับบัญชาและสวัสดิการค่าตอบแทนที่เหมาะสม เพื่อจูงใจให้ตำรวจสายตรวจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และการได้รับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะ สร้างความมั่นใจในการตัดสินใจ ทำให้เลือกตัดสินใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้องถูกวิธี เป็นผลให้สถานการณ์ควบคุมได้และแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### 3 รูปแบบการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ

#### 1.) รูปแบบการตัดสินใจใช้วิธีการพูดประนีประนอม

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ใช้ในสถานการณ์ที่ผู้ก่อเหตุมีตัวประกันที่อาจเกิดอันตราย เช่น เหตุการณ์คนเมาจับตัวประกัน โดยมีอาวุธมีด

#### 2.) รูปแบบใช้อาวุธในการจับกุม

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จะใช้ในสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงโดยผู้ก่อเหตุมีอาวุธและทำร้ายผู้เสียหาย หรือมีการขัดขืนการจับกุม

#### 3.) รูปแบบการใช้กำลังเข้าจับกุมโดยทันที

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการนี้ในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญเหตุซึ่งหน้าและผู้ก่อเหตุมีสิ่งผิดกฎหมายในครอบครอง เช่น ผู้ที่มียาเสพติด หรือกรณีทำร้ายร่างกาย

#### 4.) รูปแบบการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน

เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ส่วนใหญ่จะแจ้งผู้บังคับบัญชาให้ทราบในอันดับแรก และขอกำลังสนับสนุนเพิ่มในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้หรือมีกำลังไม่เพียงพอในการระงับเหตุ เช่น กรณีกลุ่มนักเรียนตีกัน การเกิดอุบัติเหตุการปล้นธนาคาร เป็นต้น

#### 5.) รูปแบบการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

เจ้าหน้าที่สายตรวจใช้วิธีการนี้เพราะสถานการณ์อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่และเกินกว่าความรู้ความสามารถ ความชำนาญของตำรวจสายตรวจ เช่น กรณีเหตุเพลิงไหม้ชุมชนแออัด ผู้ได้รับบาดเจ็บต้องการการพยาบาลเบื้องต้นต้องแจ้ง โรงพยาบาล เพลิงไหม้ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ดับเพลิง โดยหลักแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจใช้รูปแบบการใช้กำลังจับกุมมากกว่ารูปแบบอื่น เนื่องหน้าที่ของสายตรวจต้องเผชิญเหตุอยู่ตลอดเวลา

## 5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด” การวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ พบว่าตำรวจสายตรวจส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 20-35 ปี ร้อยละ 47.5 มีอายุงานสายตรวจ น้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 63.8 สายตรวจเป็นกลุ่มนายตำรวจชั้นประทวนซึ่งมียศดาบตำรวจ มากที่สุด ร้อยละ 46.2 มีระยะเวลาอยู่ในการดำรงตำแหน่งดังกล่าว น้อยกว่า 11 ปี ร้อยละ 68.8 เคยปฏิบัติหน้าที่สายตรวจรถจักรยานยนต์มากที่สุด ร้อยละ 36.15 ส่วนหน้าที่ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งสายตรวจรถจักรยานยนต์มากที่สุด ร้อยละ 50 จบการศึกษาระดับสูงสุดระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. (เทียบเท่า) ร้อยละ 30

ด้านการฝึกอบรมพบว่าเจ้าหน้าที่สายตรวจส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมก็มีอัตราส่วนพอ ๆ กัน คือ เคยได้รับการฝึกอบรมมาก่อนปฏิบัติหน้าที่ ร้อยละ 52.5 ส่วนไม่เคยได้รับการฝึกอบรม 47.5 โดยส่วนที่ได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมระหว่างการศึกษา มากกว่าการฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน ส่วนประสบการณ์และความถี่ในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เผชิญเหตุในความถี่ 15-30 ครั้ง / เดือน ร้อยละ 50

แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนซึ่งอยู่ในช่วงวัยกลางคน เป็นบุคลากรที่ยังมีความรู้ไม่มากเพราะส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีอายุงานสายตรวจที่น้อยทำให้ขาดประสบการณ์การทำงานด้านสายตรวจเพราะปฏิบัติงานสายตรวจมาน้อยกว่า 11 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ไม่นาน และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจได้รับการฝึกอบรมความรู้ทางด้านยุทธวิธีตำรวจมาแต่ยังมีจำนวนไม่แตกต่างกับสายตรวจที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม อีกทั้งยังเป็นการฝึกอบรมในระหว่างศึกษา ไม่มีการต่อขยายมาฝึกอบรมในระหว่างปฏิบัติงาน อีกทั้งยังขาดอำนาจในการตัดสินใจเนื่องจากเป็นตำรวจชั้นผู้น้อย ซึ่งผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของกำพล เกียรติเจริญทรัพย์ (2546) ซึ่งพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจยังมีประสบการณ์ไม่เพียงพอและผลงานการศึกษาของ โชติอนันต์ โชติเนตร (2550) พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล คือ อัตราเงินเดือน รูปแบบสายตรวจและการอบรมเทคนิควิธีการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จึงควรมีการฝึกอบรมเทคนิควิธีการ ในหลักจิตวิทยาเพื่อสร้างสายสัมพันธ์กับประชาชน มีการใช้หลักการตรวจ STOP WALK TALK ให้มากที่สุด ควรเพิ่มสวัสดิการค่าตอบแทนและค่าเสี่ยงภัยให้

สูงและเหมาะสมกับลักษณะงาน เนื่องจากงานสายตรวจมีความเสี่ยงสูงจากการปฏิบัติหน้าที่ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ดูแลสอบถามความต้องการของสายตรวจและให้โอกาสผู้บังคับบัญชาในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้สถานีดำรวจมีการวิเคราะห์พื้นที่ ว่าอาชญากรรมประเภทใดเกิดขึ้นมากที่สุดและจัดการป้องกันให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่โดยมุ่งเน้นการป้องกันจุดล่อแหลมในพื้นที่เสี่ยง ป้องกันการเกิดเหตุซ้ำ ซึ่งมีการใช้นาฬิกาอาชญากรรมมาเป็นตัวเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว นอกจากนี้ควรมุ่งเน้นงานมวลชนสัมพันธ์โดยเน้นความร่วมมือของประชาชนเพื่อสร้างเครือข่ายในการป้องกันอาชญากรรม

4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของสายตรวจ ผลการศึกษาพบว่า เครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ความเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา และการฝึกอบรมทักษะความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจมีความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการศึกษาของ กำพล เลี้ยงเจริญทรัพย์ (2546) พบว่า สวัสดิการที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติงานคือ เครื่องมือเครื่องใช้การปฏิบัติงาน ยังมีไม่เพียงพอ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจยังขาดการฝึกอบรมในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ หมายถึงต้องขอการฝึกอบรมเนื่องจากสถานการณ์เหตุได้เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจต้องมีการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรองรับกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จักรกฤษ เครือสุนทรวานิช (2540) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้และความตระหนักของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจพระนครเหนือ” ผลการศึกษาปรากฏว่าควรมีการจัดการฝึกอบรมแก่ตำรวจสายตรวจในเรื่องกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องพร้อมยุทธวิธีตำรวจ และหลักจิตวิทยาที่มีเรื่องมวลชนสัมพันธ์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

4.3 รูปแบบการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ผลการศึกษาจากตารางที่ พบว่ารูปแบบการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กำพล เลี้ยงเจริญทรัพย์ (2546) ซึ่งพบว่ารูปแบบการเผชิญเหตุขึ้นมีความแตกต่างกันในแต่ละสถานการณ์ โดยวิธีการใช้กำลังจับกุมผู้กระทำผิด โดยทันที เป็นสถานการณ์ที่กระทำผิดซึ่งหน้าและผู้ก่อเหตุไม่มีอาวุธแต่อาจก่อเหตุให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน การใช้อาวุธเข้าจับกุมเป็นสถานการณ์ที่กระทำผิดซึ่งหน้าและยังเป็นสถานการณ์ที่สามารถส่งผลเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น การตัดสินใจแจ้งเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุนใช้ในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจไม่สามารถพิจารณาตัดสินใจได้หรือไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้เอง สำหรับสถานการณ์ที่ต้องแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นกรณีที่หน่วยงานอื่น

สามารถระงับเหตุหรือมีความชำนาญในการเผชิญเหตุมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ส่วนกรณีใช้คำพูดประนีประนอมจะอยู่ในรูปแบบสถานการณ์ที่ต้องใช้หลักจิตวิทยา การพูดเจรจาต่อรองเป็นต้น

สรุป จะเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ มีหลายประการด้วยกัน คือ มีปัจจัยในด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสวัสดิการและด้านร่างกายประกอบการณ์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานสายตรวจ เนื่องจากกิจการเป็นภารกิจหน้าที่สำคัญที่มีผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และเป็นงานบริการ ภารกิจต่าง ๆ จึงมีความสำคัญ ดังนั้นทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงควรตระหนักและให้ความสำคัญ มีการวางแผนและเตรียมความพร้อม และสร้างแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในทุกสถานีตำรวจ และฝึกอบรมความรู้ พัฒนาให้เกิดรูปแบบที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งถ่ายทอดแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ในขณะเดียวกันต้องมีความเป็นธรรมและคุ้มครองเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจผู้ปฏิบัติงานให้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน

### 5.3 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยของผู้ศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านตำรวจสายตรวจ ดังนี้

#### ด้านอาวุธและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องจัดสรรยุทธโปกรณ์ในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ เช่น อาวุธปืนประจำกาย วิทยุ รถจักรยานยนต์และรถยนต์สายตรวจ

#### ด้านงบประมาณและสวัสดิการ

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจนในการดำเนินงานด้านตำรวจสายตรวจให้เพียงพอและเหมาะสมกับงานสายตรวจและให้ความสำคัญกับงานปราบปรามอาชญากรรมให้ควบคู่ไปกับงานป้องกัน เช่น เรื่องน้ำมันเชื้อเพลิงของรถสายตรวจต้องมีบที่

เพียงพอ มีงบประมาณในการปรับปรุงหรือซ่อมแซมยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ในการทำงาน เป็นต้น

2. จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอแก่หัวหน้าสถานีเพื่อใช้ในการบริหารงานในสถานี โดยให้เหมาะสมกับปริมาณงาน ซึ่งตรวจสอบได้จากสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแต่ละท้องที่
3. มีการกำหนดค่าตอบแทนหรือค่าเสี่ยงภัยให้ชัดเจน เพื่อให้ตำรวจสายตรวจปฏิบัติงานได้อย่างสุดความสามารถ
4. มีสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสายตรวจ เช่น เงินค่ารักษาพยาบาลกรณีที่เกิดบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน เงินช่วยค่าเล่าเรียนบุตร อุปกรณ์ที่มีเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

#### ด้านประสบการณ์และสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ

1. ควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจทุกคนที่จะปฏิบัติงานด้านสายตรวจ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับใช้ประชาชน
2. มีความตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของตำรวจสายตรวจเอง และเตรียมความพร้อมทางร่างกายและจิตใจอยู่เสมอ
3. เข้าร่วมอบรมทักษะพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และฝึกเตรียมพร้อม และทดสอบการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบในการเผชิญเหตุที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการฝึกอบรมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และมีความรักสามัคคีกันในหน่วยงานเพื่อนำพาหน่วยงานไปสู่เป้าหมายคือ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและบริการประชาชน
5. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้ตำรวจสายตรวจรู้ถึงอำนาจ หน้าที่ แนวทางการปฏิบัติ เป็นการลดเรื่องการร้องเรียนในการปฏิบัติหน้าที่ของสายตรวจได้

#### ด้านฝ่ายสนับสนุน

1. ควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานในสายงานป้องกันปราบปราม เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดกิจกรรมด้านกีฬา จัดกิจกรรมสังสรรค์ เป็นต้น
2. ควรมีการจัดฝึกรวมระหว่างหน่วยงานเพื่อเวลาเกิดเหตุการณ์จริงจะได้มีการประสาน

รวมกันปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและลดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การฝึก  
ร่วมเหตุเพลิงไหม้ห้างสรรพสินค้า การฝึกกรวรับมืออุบัติเหตุช่วงเทศกาลต่าง ๆ การฝึกกรวมกรณี  
กลุ่มผู้ชุมนุมปิดล้อมสถานที่ราชการ เป็นต้น

#### 5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจ
2. ควรมีการศึกษาถึงประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจต่อการป้องกันปราบปราม  
ปราบปรามอาชญากรรม

ด

ร

บรรณานุกรม

ู

## บรรณานุกรม

### ภาษาไทย

#### หนังสือ

- กองบัญชาการตำรวจนครบาล. (ม.ป.ป.). คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อมีเหตุ สำหรับหัวหน้าสายตรวจและสายตรวจ. กรุงเทพมหานคร.กองบัญชาการตำรวจนครบาล.
- กองบัญชาการศึกษา. (ม.ป.ป.). คู่มือการฝึกหลักสูตรครูฝึกยุทธวิธีตำรวจในเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- บุญธรรม กิจปริคาปริสุทธิ์. (2540).ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคม. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท..
- ประชา พรหมนอก . (2540). ตำรวจของประชาชน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : กองบังคับการกองแผนงาน สำนักงานแผนและงบประมาณ กรมตำรวจ.
- ประเสริฐ บุญนิรันดร์. (2523). ระบบตำรวจนานาชาติ (World Police ). กรุงเทพมหานคร: สุตรไพศาล .
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ . (2526). การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม หลักทฤษฎีและมาตรการ. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์.
- พงศ์พัฒน์ ฉายาพันธ์ . (2536). ความรู้เบื้องต้นการปฏิบัติงานสายตรวจ. กรุงเทพมหานคร : วันใหม่.
- พรชัย ขันดี. (2543). ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : บุคเน็ด.
- วีรพล กุลบุตร . (2541). การตรวจท้องที่ ปป. (cp) 3207. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท..
- วุฒิชัย จ่านง . (2534). กลยุทธ์การตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุดสงวน สุธีสร . (ม.ป.ป.). อาชญากรรม ความหมาย ขอบเขต และทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.



### วิทยานิพนธ์

- อัมรินทร์ ทัพพะวัฒน์. (2539). การใช้วิจารณ์งานเบื้องต้นในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่รับแจ้งเหตุอาชญากรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กำแพง เลียงเจริญทรัพย์. (2546) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของสายตรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จักรกฤษ เครือสุนทรวานิช. (2540). ความรู้และความตระหนักของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีของกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จักรกริณี โฉมสูงเนิน. (2545). ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจรถจักรยานยนต์ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไทรรงค์ ศิวพรรณ. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามของเจ้าหน้าที่สายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวัฒน์ ดันติมาสม. (2542). บทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจในการป้องกันอาชญากรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.



ภาคผนวก



**แบบสอบถาม**

**ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ**

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย / ลงใน ( ) และเติมข้อความในช่องว่างเพื่อแสดงข้อมูลตรงกับสภาพความเป็นจริง

๑. ปัจจุบันท่านอายุ.....ปี

๒. อายุงานสายตรวจ.....ปี

๓. ชั้นยศ

( ) ๑. พลตำรวจ

( ) ๒. สิบตำรวจตรี

( ) ๓. สิบตำรวจโท

( ) ๔. สิบตำรวจเอก

( ) ๕. จำสิบตำรวจตรี

( ) ๖. นายคาบตำรวจ

๔. ท่านอยู่ในตำแหน่งปัจจุบันมาเป็นระยะเวลานาน.....ปี

๕. ท่านเคยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง (ตอบเกิน ๑ คำตอบ)

( ) ๑. หัวหน้าสายตรวจ

( ) ๒. สายตรวจรถยนต์

( ) ๓. สายตรวจรถจักรยานยนต์

( ) ๔. สายตรวจเดินเท้า

( ) ๕. สายตรวจประจำคู่

( ) ๖. ยามตรวจธนาคาร

( ) ๗. อื่น ๆ .....

๖. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง

( ) ๑. หัวหน้าสายตรวจ

( ) ๒. สายตรวจรถยนต์

( ) ๓. สายตรวจรถจักรยานยนต์

( ) ๔. สายตรวจเดินเท้า

( ) ๕. สายตรวจประจำคู่

( ) ๖. ยามตรวจธนาคาร

( ) ๗. อื่น ๆ .....

๗. ท่านสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด

( ) ๑. มัธยมศึกษาปีที่ ๓ /เทียบเท่า

( ) ๒. มัธยมศึกษาปีที่ ๖/ปวช.

( ) ๓. ปวส./อนุปริญญาตรี

( ) ๔. ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

๘. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาการด้านสายตรวจหรือยุทธวิธีตำรวจหรือไม่

( ) ๑. เคย

( ) ๒. ไม่เคย

๕. จากข้อ ๔ ถ้าท่านตอบว่าเคย

( ) จำนวน (โดยประมาณ).....ชั่วโมง (ระหว่างการศึกษาในสถาบัน  
ศึกษาของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ที่ .....

๑๐. ความถี่ในการเผชิญเหตุในแต่ละเดือน

( ) ๑. ไม่เกิน ๑๕ ครั้ง/เดือน

( ) ๒. ๑๖-๓๐ ครั้ง/เดือน

( ) ๓. เกิน ๓๐ ครั้ง/เดือน

**ตอนที่ ๒ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ**

**คำชี้แจง** โปรดเติมเครื่องหมาย / ลงในข้อความที่ตรงกับการปฏิบัติงานจริงของท่าน

๕ = ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจอยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

๔ = ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจอยู่ในเกณฑ์ มาก

๓ = ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจอยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

๒ = ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจอยู่ในเกณฑ์ น้อย

๑ = ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจของสายตรวจอยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

ข้อ ที่	ปัจจัยที่มีผลกระทบ	ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของสายตรวจอยู่ในเกณฑ์				
		๕	๔	๓	๒	๑
	<b>หมวดอาชญากรรมและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน</b>					
๑	อาชญากรรมประจำกายมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ในการใช้งานจริง					
๒	รถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์สายตรวจ มีไม่เพียงพอและชำรุด					
๓	วิทยุสื่อสารขาดประสิทธิภาพหรือชำรุด					
	<b>หมวดสวัสดิการในการปฏิบัติงาน</b>					
๔	ค่าตอบแทนความเสี่ยงหรือเงินค่าเสี่ยงภัย ไม่สมมูล กับความเสี่ยงภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ					
๕	ผู้บังคับบัญชาไม่มีการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ใต้ บังคับบัญชา ในเรื่องการปฏิบัติงาน					
๖	ค่ารักษาพยาบาลมีให้น้อยหรือ ไม่มีค่ารักษาพยาบาล ให้กรณีได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่					
	<b>หมวดร่างกายและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่</b>					
๗	หน่วยงานของตำรวจไม่มีการจัดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สายตรวจฝึกฝนทบทวนยุทธวิธีตำรวจ					
๘	ในขณะที่รับการศึกษาจาก โรงเรียนตำรวจไม่เคยได้ รับการฝึกในเรื่องยุทธวิธีตำรวจมาเลย					
๙	เจ้าหน้าที่สายตรวจขาดการฝึกอบรม พัฒนาให้มี ความรู้ ความเหมาะสมและชำนาญในการปฏิบัติ					

ข้อ ที่	ปัจจัยที่มีผลกระทบ	ระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจ ของสายตรวจอยู่ในเกณฑ์				
		๕	๔	๓	๒	๑
	<b>หมวดสนับสนุน</b>					
๑๐	ความพร้อมของสภาพร่างกายของเจ้าหน้าที่สายตรวจในการปฏิบัติงานเมื่อต้องเข้าเผชิญเหตุ					
๑๑	ความล่าช้าของหน่วยงานสนับสนุนหรือกำลังเสริมเพื่อคอยช่วยเหลือขณะที่เข้าเผชิญเหตุ					
๑๒	อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สายตรวจตามที่กฎหมายรองรับและบัญญัติให้อำนาจไว้ยังไม่คุ้มครองเจ้าหน้าที่สายตรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง					
๑๓	การประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ					

**ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของตำรวจสายตรวจ**

**คำชี้แจง** โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในข้อความที่ตรงกับการตัดสินใจในการเผชิญเหตุของ

ท่านโดยสามารถเลือกตอบได้เพียง ๑ คำตอบ

- ๑ = วิธีการใช้คำพูดประนีประนอม
- ๒ = วิธีการใช้อาวุธในการจับกุม
- ๓ = วิธีการใช้กำลังในการจับกุม
- ๔ = วิธีการแจ้งผู้บังคับบัญชาและขอกำลังสนับสนุน
- ๕ = วิธีการแจ้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อที่	สถานการณ์สมมติ	การตัดสินใจการเผชิญเหตุ					หมายเหตุ
		๑	๒	๓	๔	๕	
<b>หมวดประทุษร้ายต่อทรัพย์</b>							
๑	ท่านพบผู้ร้ายวิ่งราวสร้อยคอทองคำจากหญิงคน หนึ่ง โดยที่คนร้ายไม่ได้ทำร้ายหญิงผู้เสียหาย						
๒	ท่านพบวัยรุ่น ๒ คน กำลังงัดบ้านพักเพื่อเข้าไป ไปขโมยของในบ้านประชาชน						
๓	ท่านพบเหตุการณ์ กลุ่มคนร้ายกำลังปล้นร้าน ทองซึ่งมีวัดบูรณะเปิดเป็นอาวุธ						
๔	ท่านได้รับแจ้งเหตุว่ามีการปล้นธนาคารใน พื้นที่รับผิดชอบของท่าน						
๕	ท่านพบคนร้ายกำลังใช้กำลังทุบตี และขู่ กรร โจรกทรัพย์ ผู้เสียหาย						
	<b>หมวดกระทำผิดตาม พรบ.ยาเสพติดฯ</b>						
๖	ขณะที่ท่านตั้งด่านตรวจ พบผู้กระทำความผิด กฎหมาย จับรุดฝาด่านตรวจ และมีลักษณะหลบหนี						
๗	ท่านพบกลุ่มวัยรุ่นนั่งมั่วสุมและเสพยาเสพติด ใน สวนสาธารณะ						

ข้อที่	สถานการณ์สมมติ	การตัดสินใจการเผชิญเหตุ					หมายเหตุ
		๑	๒	๓	๔	๕	
๘	ขณะปฏิบัติหน้าที่ท่านพบกลุ่มบุคคลกำลัง แลกเปลี่ยนของ สิ้นค้า ที่ผิดกฎหมาย(ยาเสพติด)						
	หมวดก่อความไม่สงบ						
๙	ท่านพบกลุ่มนักเรียน ตีกัน หน้าห้างสรรพสินค้า โยมมีอาวุธครบมือ						
๑๐	ท่านพบเหตุการณ์คนเมาสารเสพติด จับเด็ก เป็น ตัวประกัน โดยมีอาวุธมีด						
๑๑	ท่านพบคนร้ายกำลังพยายามใช้อาวุธทำร้าย ผู้อื่น						
๑๒	ท่านพบกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงหน้าทำเนียบ และ กำลังจะป็นริ้วเข้าไปทำเนียบรัฐบาลและ พยายาม จะทำลายทรัพย์สิน						
๑๓	ท่านพบคนร้ายกำลังพยายามวางเพลิงบ้านพัก อาศัยในเขตชุมชนแออัด						
๑๔	ท่านพบวัตถุระเบิดซุกซ่อนอยู่ในกล่องสินค้า วางอยู่ที่ห้างสรรพสินค้าในพื้นที่รับผิดชอบ						
๑๕	ท่านพบคนกระทำอนาจารในที่สาธารณะ						
๑๖	ท่านได้รับแจ้งเหตุก๊าซรั่วใน โรงงานผลิต สารเคมี ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ						



หมวดทั่วไป (การบริการ)							
๑๗	ท่านพบผู้ประสบอุบัติเหตุ จำนวนหลายรายมีทั้งบาดเจ็บเล็กน้อย บาดเจ็บสาหัส และเสียชีวิต						
๑๘	ท่านได้รับแจ้งเหตุพบศพลอยน้ำมาติดที่ท่าน้ำ						
๑๙	ท่านได้รับแจ้งเหตุเกี่ยวกับเพลิงไหม้ในเขตพื้นที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน						

ข้อที่	สถานการณ์สมมติ	การตัดสินใจการเผชิญเหตุ					หมายเหตุ
		๑	๒	๓	๔	๕	
๒๐	ท่านพบผู้หญิงใกล้คลอดอยู่บนรถประจำทางขณะที่รถติดมาก						
๒๑	ท่านพบคนเมาสุราอาละวาดและทำลายทรัพย์สินสาธารณะ						
๒๒	ท่านพบผู้ประสบอุบัติเหตุรถยนต์ชนกัน และมีพลเมืองดี แจ้งทะเบียนรถคู่กรณีที่ขับหลบหนี						
๒๓	ท่านได้รับแจ้งเหตุว่ามีคนจะกระโดดตึกฆ่าตัวตาย						
๒๔	ท่านเข้าจับกุมผู้ต้องหา แต่ผู้ต้องหาขังเงินไว้กำลังต่อสู้ขัดขวางและจะทำการหลบหนี						
๒๕	ท่านได้รับแจ้งเหตุสุนัขคุัดเจ้าของบ้านเสียชีวิต						

หมายเหตุ หากท่านตัดสินใจเลือกวิธีการอื่น โปรดระบุ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อายุของตำรวจสายตรวจ	จำนวน	ร้อยละ
20-35 ปี	38	47.5
36-45 ปี	17	21.3
46-60 ปี	25	31.2
รวม	80	100
อายุงานสายตรวจ	จำนวน	ร้อยละ
1-10 ปี	51	63.8
11-20 ปี	17	21.2
21-35 ปี	12	15
รวม	80	100

ระดับชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
พลตำรวจ	0	0
สิบตำรวจตรี	0	0
สิบตำรวจโท	12	15
สิบตำรวจเอก	28	35
จ่าสิบตำรวจ	3	3.8
ดาบตำรวจ	47	46.2
รวม	80	100
ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 11 ปี	55	68.8
11-20 ปี	17	21.2
มากกว่า 20 ปี	7	10
รวม	80	100

การปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้าสายตรวจ	13	16.3
สายตรวจรถยนต์	9	11.3
สายตรวจรถจักรยานยนต์	40	50
สายตรวจเดินเท้า	1	1.3
สายตรวจประจำตู้	2	2.5
สายตรวจธนาคาร	2	2.5
อื่น ๆ	13	16.3
รวม	80	100

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3	13	16.3
มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช.	28	35
ปวส. / อนุปริญญาตรี	15	18.7
ตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป	24	30
รวม	80	100

การฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับการฝึกอบรม	42	52.5
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	38	47.5
รวม	80	100

ความถี่ในการเผชิญเหตุ ของตำรวจสายตรวจ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 15 ครั้ง / เดือน	37	46.3
16-30 ครั้ง / เดือน	50	50
เกิน 30 ครั้ง / เดือน	3.7	3.7
รวม	80	100

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ

ร้อยตำรวจเอกณัฐพงษ์ พิณีจ

วัน เดือน ปี เกิด

21 มกราคม 2528

ประวัติการศึกษา

รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รปบ.ตร.) จาก  
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ.2549 (นายร้อยตำรวจ  
รุ่น 60)

ประวัติการทำงาน

ปี 2549รองสารวัตรประจำโรงเรียนนายร้อยตำรวจ  
ปี 2549- ปัจจุบัน พนักงานสอบสวน (สบ 1)  
สถานีตำรวจภูธรปากเกร็ด กองบังคับการ  
ตำรวจภูธรจังหวัด นนทบุรีกองบัญชาการ  
ตำรวจภูธร ภาค 1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ